

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

**1 OCAK - 31 ARALIK 2008 HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin
Yönetim Kurulu'na

1. Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) ekte yer alan 31 Aralık 2008 tarihli konsolide bilançosu, aynı tarihte sona eren yıla ait konsolide gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu, konsolide nakit akım tablosu ve önemli muhasebe politikalarının özeti ile dipnotları denetlemiş bulunuyoruz.

Finansal Tablolarla İlgili Olarak Grup Yönetiminin Sorumluluğu

2. Grup yönetimi konsolide finansal tabloların Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan finansal raporlama standartlarına göre hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, konsolide finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanarak, gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmalarını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını ve uygun muhasebe politikalarının seçilmesini içermektedir.

Bağımsız Denetim Kuruluşunun Sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu konsolide finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve bağımsız denetimin, konsolide finansal tabloların gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetimimiz, konsolide finansal tablolardaki tutarlar ve dipnotlar ile ilgili bağımsız denetim kanıtı toplamak amacıyla, bağımsız denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Bağımsız denetim tekniklerinin seçimi, konsolide finansal tabloların hata ve/veya hileden ve usulsüzlükten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere önemli yanlışlık içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, mesleki kanaatimize göre yapılmıştır. Bu risk değerlendirmesinde, işletmenin iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmuştur. Ancak, amacımız iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, bağımsız denetim tekniklerini koşullara uygun olarak tasarlamak amacıyla, işletme yönetimi tarafından hazırlanan konsolide finansal tablolar ile iç kontrol sistemi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bağımsız denetimimiz, ayrıca işletme yönetimi tarafından benimsenen muhasebe politikaları ile yapılan önemli muhasebe tahminlerinin ve konsolide finansal tabloların bir bütün olarak sunumunun uygunluğunun değerlendirilmesini içermektedir.

Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

4. Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar, Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akımlarını, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan finansal raporlama standartları (bkz. Dipnot 2) çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmaktadır.

Görüşümüzü Etkilemeyen Husus

5. Konsolide finansal tablolar Ana Ortaklık olan Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin ("Holding"), Bağlı Ortaklıklarının ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklarının finansal tablolarını içermektedir. Bağlı Ortaklıklar; Holding ve Bağlı Ortaklıklarının sahip oldukları hisselerle ait oy hakları ile Sabancı ailesi üyeleri ve sadece bu aile üyeleri tarafından kontrol edilen şirketlere ait hisselerin oy haklarının birlikte etkin bir şekilde kullanılması sonucu, mali ve işletme politikalarını Holding'in kontrol etme gücüne sahip olduğu şirketleri ifade eder. Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar, Holding ve Bağlı Ortaklıklar ile bir veya daha fazla sayıda müteşebbis ortak tarafından, müştereken yönetilmek üzere, ekonomik bir faaliyetin üstlenilmesi için bir sözleşme dahilinde kurulmuş şirketlerdir. Sabancı ailesi üyeleri, Holding'e sahip oldukları şirketlerdeki oy haklarını vermek suretiyle kontrol etme yetkisi tanımaktadır. İlişikteki konsolide finansal tablolarda, Sabancı ailesi üyelerinin sahip olduğu hisselerle düşen pay, ana ortaklık dışı pay olarak gösterilmiştir.

Başaran Nas Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
a member of
PricewaterhouseCoopers

Burak Özpoyraz, SMMM
Sorumlu Ortak Başdenetçi

İstanbul, 3 Nisan 2009

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE BİLANÇOLAR.....	1-2
KONSOLİDE GELİR TABLOLARI.....	3
KONSOLİDE ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOLARI	4
KONSOLİDE NAKİT AKIM TABLOLARI	5
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI DİPNOTLAR.....	6-104
DİPNOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU.....	6-7
DİPNOT 2 FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	8-36
DİPNOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ	36-38
DİPNOT 4 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA.....	38-45
DİPNOT 5 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	46
DİPNOT 6 FİNANSAL YATIRIMLAR	46-51
DİPNOT 7 FİNANSAL BORÇLAR	52-54
DİPNOT 8 TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR	54-55
DİPNOT 9 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	55
DİPNOT 10 STOKLAR	56
DİPNOT 11 ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	56-57
DİPNOT 12 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	57
DİPNOT 13 MADDİ DURAN VARLIKLAR	58-59
DİPNOT 14 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR.....	60
DİPNOT 15 ŞEREFİYE.....	61
DİPNOT 16 ŞARTA BAĞLI VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	62-65
DİPNOT 17 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI.....	65-66
DİPNOT 18 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR VE KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER.....	66
DİPNOT 19 ÖZKAYNAKLAR	67-69
DİPNOT 20 DURDURULAN FAALİYETLER	69-73
DİPNOT 21 SATIŞ GELİRLERİ	73
DİPNOT 22 NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER	74-75
DİPNOT 23 DİĞER FAALİYETLERDEN GELİR/GİDER VE KAR/ZARARLAR.....	75-76
DİPNOT 24 FİNANSMAN GELİRLERİ/GİDERLERİ.....	76
DİPNOT 25 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	76-81
DİPNOT 26 TÜREV ARAÇLAR	82
DİPNOT 27 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR.....	83-85
DİPNOT 28 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR	86
DİPNOT 29 YATIRIM FONLARI	86
DİPNOT 30 HİSSE BAŞINA KAZANÇ	87
DİPNOT 31 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	88
DİPNOT 32 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	89-104
DİPNOT 33 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	104

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 VE 2007 TARİHLERİ İTİBARIYLA KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnotlar	2008	Yeniden Düzenlenmiş 2007
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		55.939.498	48.780.416
Nakit ve Nakit Benzerleri	5	7.665.059	2.901.156
Finansal Yatırımlar			
- Menkul Kıymetler	6.a	175.548	4.833.069
- Satılmaya Hazır	6.b	1.927.622	9.548.528
- Vadeye Kadar Elde Tutulacak	6.c	5.032.118	-
Türev Araçlar	26	83.068	81.282
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hesabı	2.4	6.265.872	1.667.269
Ticari Alacaklar	8, 31	1.054.979	1.140.924
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	27	31.081.766	26.062.442
Diğer Alacaklar	9	457.885	571.433
Stoklar	10	1.472.342	1.197.573
Diğer Dönen Varlıklar	18	666.752	194.672
		55.883.011	48.198.348
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklar	20	56.487	582.068
Duran Varlıklar		44.881.926	30.608.224
Ticari Alacaklar	8, 31	24.816	23.637
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	27	18.048.654	13.842.985
Diğer Alacaklar	9	81.214	45.818
Finansal Yatırımlar			
- Satılmaya Hazır	6.b	5.813.011	11.692.082
- Vadeye Kadar Elde Tutulacak	6.c	15.516.588	-
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	11	294.564	179.390
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	12	358.054	394.251
Maddi Duran Varlıklar	13	3.745.268	3.587.373
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	14	358.437	364.549
Şerefiye	15	333.615	327.412
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	25	307.705	150.727
Toplam Varlıklar		100.821.424	79.388.640

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 VE 2007 TARİHLERİ İTİBARIYLA KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnotlar	2008	Yeniden Düzenlenmiş 2007
YÜKÜMLÜLÜKLER			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		77.477.127	58.018.151
Finansal Borçlar	7	7.352.157	4.382.957
Uzun Vadeli Finansal Borçların Kısa Vadeli Kısımları	7	1.695.444	1.752.250
Ticari Borçlar	8, 31	1.005.183	938.384
Diğer Borçlar	9	2.032.874	2.596.446
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	28	64.777.982	47.478.977
Türev Araçlar	26	314.305	105.591
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	25	83.840	192.855
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	18	215.342	214.629
		77.477.127	57.662.089
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklara İlişkin Yükümlülükler	20	-	356.062
Uzun Vadeli Yükümlülükler		6.005.520	5.296.648
Finansal Borçlar	7	4.612.026	4.113.529
Ticari Borçlar	8, 31	4.221	3.885
Diğer Borçlar	9	168.175	201.913
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	28	847.700	604.768
Kıdem Tazminatı Karşılığı	17	137.191	147.961
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	25	236.207	224.592
ÖZKAYNAKLAR		17.338.777	16.073.841
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar		9.556.971	8.550.833
Sermaye	19	1.800.000	1.800.000
Sermaye Yedekleri		3.354.589	3.516.539
Hisse Senetleri İhraç Primleri		21.670	21.670
Değer Artış Fonları		(93.842)	68.108
Sermaye Düzeltmesi Farkları		3.426.761	3.426.761
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	19	257.817	215.478
Yabancı Para Çevrim Farkları		(75.359)	(215.298)
Net Dönem Karı		1.188.559	969.487
Geçmiş Yıllar Karları	19	3.031.365	2.264.627
Ana Ortaklık Dışı Paylar		7.781.806	7.523.008
- Sabancı Ailesi		2.534.996	2.311.987
- Diğer		5.246.810	5.211.021
Toplam Kaynaklar		100.821.424	79.388.640
Şarta bağlı varlıklar ve yükümlülükler	16		

İlişkitedeki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 VE 2007 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA AİT KONSOLİDE GELİR TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnotlar	2008	2007
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER			
Satış Gelirleri (net)	21	7.536.619	7.522.733
Faiz, prim, komisyon ve diğer gelirler	21	12.260.130	10.859.705
Toplam		19.796.749	18.382.438
Satışların Maliyeti (-)	4	(6.170.134)	(6.153.912)
Faiz, prim, komisyon ve diğer giderler (-)	4	(8.174.781)	(6.829.252)
Toplam		(14.344.915)	(12.983.164)
Ticari faaliyetlerden brüt kar		1.366.485	1.368.821
Finans sektörü faaliyetlerinden brüt kar		4.085.349	4.030.453
BRÜT KAR		5.451.834	5.399.274
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	22	(555.945)	(524.050)
Genel Yönetim Giderleri (-)	22	(2.868.044)	(2.308.730)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	22	(19.393)	(17.933)
Diğer Faaliyet Gelirleri	23	376.424	242.805
Diğer Faaliyet Giderleri	23	(38.366)	(96.351)
FAALİYET KARI		2.346.510	2.695.015
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	11	187.647	135.083
Finansman Gelirleri	24	473.157	423.210
Finansman Giderleri (-)	24	(541.982)	(577.660)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI		2.465.332	2.675.648
Sürdürülen faaliyetler vergi gelir/gideri			
Dönem Vergi Gideri	25	(275.695)	(357.135)
Ertelenmiş Vergi Geliri	25	102.772	12.918
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLERDEN DÖNEM KARI		2.292.409	2.331.431
DURDURULAN FAALİYETLER			
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem karı/(zararı)		35.265	(4.020)
DÖNEM KARI		2.327.674	2.327.411
DÖNEM KARININ DAĞILIMI		2.327.674	2.327.411
- Azınlık Payları		1.139.115	1.357.924
- Aile		302.187	308.545
- Diğer		836.928	1.049.379
- Ana Ortaklık Payları		1.188.559	969.487
Hisse başına esas ve nisbi kazanç - bin adet adi hisse senedi (TL)	30	6,41	5,22

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 VE 2007 TARİHLERİNDE SONA YILLARA AİT KONSOLİDE ÖZSERMAYE DEĞİŞİM TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Sermaye	Hisse senetleri ihraç primleri	Değer artış fonları	Sermaye düzeltmesi farkları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Yabancı para çevrim farkları	Net dönem karı	Geçmiş yıllar karları	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Azınlık payları	Toplam
Daha önce raporlanan	1.800.000	21.670	(43.771)	3.426.761	189.248	(241.428)	494.049	1.207.815	6.854.344	4.997.041	11.851.385
Matematiksel düzeltme (Dipnot 2.1.5)	-	-	-	-	-	-	-	(2.097)	(2.097)	(6.001)	(8.098)
1 Ocak 2007 itibariyle bakiyeler	1.800.000	21.670	(43.771)	3.426.761	189.248	(241.428)	494.049	1.205.718	6.852.247	4.991.040	11.843.287
Hisse senedi ihraç primi artışı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.076.926	1.076.926
Sermaye artışı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	129.313	129.313
Transferler	-	-	-	-	26.230	-	(494.049)	467.819	-	-	-
Bağlı ortaklık etkin ortaklık payı değişimi (Dipnot 2.4.27)	-	-	-	-	-	-	-	798.302	798.302	390.901	1.189.203
Bağlı ortaklık kuruluşu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.222	10.222
İşletme birleşmeleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.068	33.068
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklikler	-	-	3.235	-	-	-	-	-	3.235	38.919	42.154
Bağlı ortaklık tasfiyesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(118.194)	(118.194)
İntifa senetleri alımı (Dipnot 31)	-	-	-	-	-	-	-	(21.089)	(21.089)	-	(21.089)
Temettü	-	-	-	-	-	-	-	(189.399)	(189.399)	(491.278)	(680.677)
Nakit olmayan sermaye artışı düzeltmesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(12.345)	(12.345)
Yeniden değerlendirme fonundan transfer	-	-	(3.276)	-	-	-	-	3.276	-	-	-
Satılmaya hazır finansal varlıkların net gerçekleşmemiş piyasa gelirleri (Dipnot 6)	-	-	117.945	-	-	-	-	-	117.945	206.155	324.100
Satılmaya hazır finansal varlıkların gelir tablosuna transfer edilen kazançları (Dipnot 6)	-	-	(6.025)	-	-	-	-	-	(6.025)	(10.347)	(16.372)
Yabancı para çevrim farkları	-	-	-	-	-	26.130	-	-	26.130	(79.296)	(53.166)
Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	969.487	-	969.487	1.357.924	2.327.411
31 Aralık 2007 itibariyle bakiyeler	1.800.000	21.670	68.108	3.426.761	215.478	(215.298)	969.487	2.264.627	8.550.833	7.523.008	16.073.841
1 Ocak 2008 itibariyle bakiyeler	1.800.000	21.670	68.108	3.426.761	215.478	(215.298)	969.487	2.264.627	8.550.833	7.523.008	16.073.841
Sermaye artışı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	89.733	89.733
Transferler	-	-	-	-	42.339	-	(969.487)	927.148	-	-	-
Bağlı ortaklık etkin ortaklık payı değişimi (Dipnot 2.4.27)	-	-	-	-	-	-	-	21.352	21.352	(13.088)	8.264
Bağlı ortaklık satışı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(188.327)	(188.327)
İntifa senetleri alımı (Dipnot 31)	-	-	-	-	-	-	-	(3.096)	(3.096)	-	(3.096)
Temettü	-	-	-	-	-	-	-	(190.421)	(190.421)	(553.203)	(743.624)
Yeniden değerlendirme fonundan transfer (2.4.13)	-	-	(11.755)	-	-	-	-	11.755	-	-	-
Satılmaya hazır finansal varlıkların net gerçekleşmemiş piyasa giderleri (Dipnot 6)	-	-	(86.287)	-	-	-	-	-	(86.287)	(155.176)	(241.463)
Satılmaya hazır finansal varlıkların gelir tablosuna transfer edilen kazançları (Dipnot 6)	-	-	(16.142)	-	-	-	-	-	(16.142)	(27.733)	(43.875)
Satılmaya hazır finansal varlıkların vadeye kadar elde tutulacak varlıklara transferi sebebiyle gelir tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı (Dipnot 6)	-	-	5.690	-	-	-	-	-	5.690	9.775	15.465
Nakit akışı riskinden korunma araçları, vergi sonrası (Dipnot 2.4.8)	-	-	(53.456)	-	-	-	-	-	(53.456)	(91.844)	(145.300)
Yabancı para çevrim farkları	-	-	-	-	-	139.939	-	-	139.939	49.546	189.485
Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	1.188.559	-	1.188.559	1.139.115	2.327.674
31 Aralık 2008 itibariyle bakiyeler	1.800.000	21.670	(93.842)	3.426.761	257.817	(75.359)	1.188.559	3.031.365	9.556.971	7.781.806	17.338.777

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 VE 2007 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA AİT KONSOLİDE NAKİT AKIM TABLOLARI

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnotlar	2008	2007
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı		2.465.332	2.675.648
Durdurulan faaliyetler vergi öncesi karı/(zararı)		42.556	(2.393)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakitin faaliyet karı ile mutabakatına yönelik düzeltmeler:			
Amortisman ve itfa payları		421.336	434.225
Kredi risk karşılıkları		1.435.338	937.841
Türev araçların makul değer değişikliği		206.928	40.973
Kıdem tazminatı karşılığı		44.111	32.646
Satılmak üzere elde tutulan duran varlıklar değer düşüklüğü		-	20.311
Şerefiye değer düşüklüğü		-	4.891
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller değer düşüklüğü		20.111	51.527
Yabancı para çevrim farkları		100.866	59.274
Sigorta teknik karşılığı		(160.198)	(108.370)
İştirak kazancı		(187.647)	(135.083)
Bağlı ortaklık ve müşterek yönetime bağlı ortaklık hisse satışı zararı/(karı)		9.358	(211.510)
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve yatırım amaçlı menkul kıymetler satışı karı		(144.562)	(15.245)
Diğer		(20.301)	56.992
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		4.233.228	3.841.727
Ticari alacaklardaki değişim		84.766	(120.410)
Stoklardaki değişim		(274.769)	(22.481)
Diğer alacaklar ve diğer dönen varlıklardaki değişim		(470.462)	(48.854)
Ticari borçlardaki değişim		67.135	59.646
Diğer borçlar ve yükümlülüklerdeki değişim		(596.597)	905.686
Satılmak üzere elde tutulan duran varlıkların işletme faaliyetlerinde kullanılan nakit akımı		(94.857)	(199.752)
Bankacılık bölümündeki işletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklikler:			
Menkul kıymetlerdeki değişim		4.657.521	1.940.461
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklardaki değişim		(10.660.331)	(10.678.506)
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlardaki değişim		17.702.135	7.136.143
T.C. Merkez Bankası hesabı		(4.598.603)	1.025.508
Ödenen vergi		(307.734)	(242.465)
Ödenen kıdem tazminatı	17	(47.389)	(30.674)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit		9.694.043	3.566.029
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımı:			
Yatırım harcamaları	3	(714.000)	(969.261)
Satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak finansal varlık alımı		(7.496.596)	(6.219.026)
İşletme birleşmelerinde kullanılan nakit		(22.817)	(225.879)
Bağlı ortaklık kuruluşu		-	11.413
Konsolidasyon kapsam değişikliği		-	58.825
Bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklık hisse satışından sağlanan nakit		244.570	278.897
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve satış amacıyla elde tutulan varlıkların satışından sağlanan nakit		231.699	117.714
Alınan temettüler		77.355	139.344
Satılmak üzere elde tutulan duran varlıkların yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit akımı		21.934	12.016
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(7.657.855)	(6.795.957)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı:			
Finansal borçlardaki artış		3.410.891	(425.828)
Ödenen temettü		(190.421)	(189.399)
İntifa senedi alımı		(3.096)	(21.089)
Ana ortaklık dışına ödenen temettü		(553.203)	(491.278)
Ana ortaklık dışına ait sermaye artışı		89.733	129.313
Ana ortaklık dışına ait emisyon primi artışı		-	1.076.926
Bağlı ortaklık etkin ortaklık payı değişimi		8.264	1.189.203
Satılmak üzere elde tutulan duran varlıkların finansman faaliyetlerinde kullanılan nakit akımı		(34.453)	7.455
Finansman faaliyetlerinden sağlanan net nakit		2.727.715	1.275.303
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış/(azalış)		4.763.903	(1.954.625)
Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri		2.901.156	4.855.781
Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri		7.665.059	2.901.156

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. (“Holding”) 1967 yılında kurulmuş olup, ana faaliyet konusu ağırlıklı olarak finans, üretim ve ticaret gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren şirketlerin idare ve koordinasyonunu sağlamaktır. Holding Türkiye’de tescil edilmiştir ve Sabancı ailesi tarafından yönetilmektedir (Dipnot 19). 2008 yılı içerisinde çalışan personel sayısı 51.120’dir (2007: 52.530). Holding merkezi aşağıdaki adreste bulunmaktadır:

Sabancı Center, 4. Levent, İstanbul, Türkiye

Holding, Sermaye Piyasası Kurulu’na (“SPK”) kayıtlıdır ve hisseleri 1997 yılından beri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası’nda (“İMKB”) işlem görmektedir. 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla, Grup’un İMKB’ye kayıtlı %21,55 oranında hissesi mevcuttur. Aynı tarih itibarıyla Grup’un hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Dipnot 19):

	%
Sabancı ailesi	61,40
Halka açık (*)	21,55
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,81
Sabancı Üniversitesi	1,62
Hacı Ömer Sabancı Vakfı	0,62
	100,00

(*) 10 Şubat 2009 tarihinde bazı Sabancı Ailesi fertlerinin İMKB’ye kote ettirdiği %15,89 oranındaki hisselerin ilavesi ile halka açıklık oranı %37,44’e yükselmiştir.

Bağlı Ortaklıklar

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla konsolide edilen Bağlı Ortaklıkların faaliyet konusu ve konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda Bağlı Ortaklıkların faaliyette bulunduğu endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm
Akbank T.A.Ş. (“Akbank”)	Bankacılık	Finans
Aksigorta A.Ş. (“Aksigorta”)	Sigorta	Finans
Advansa B.V. (“Advansa”)	Tekstil	Tekstil
Yünsa Yünlü Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Yünsa”)	Tekstil	Tekstil
Kordsa Global Endüstriyel İplik ve Kord Bezi Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Kordsa Global”)	Lastik ve takviye	Lastik ve takviye
Temsa Global A.Ş. (“Temsa Global”)	Otomotiv	Otomotiv
Toyotasa Toyota-Sabancı Pazarlama ve Satış A.Ş. (“Toyotasa Pazarlama”)	Otomotiv	Otomotiv
Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Çimsa”)	Çimento ve klinker	Çimento
Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. (“Teknosa”)	Ticaret	Perakende
Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. (“Exsa”)	Ticaret	Diğer
Exsa UK Ltd. (“Exsa UK”)	Ticaret	Diğer
Ankara Enternasyonal Otelcilik A.Ş. (“AEO”)	Turizm	Diğer
Tursa Sabancı Turizm ve Yatırım İşletmeleri A.Ş. (“Tursa”)	Turizm	Diğer
Sapeksa Mensucat ve Toprak Mahsulleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Sapeksa”)	Tarım	Diğer
Sabancı Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş. (“Sabancı Telekom”)(*)	Telekomünikasyon	Diğer
Bimsa Uluslararası İş, Bilgi ve Yönetim Sistemleri A.Ş. (“Bimsa”)	Bilgi işlem sistemi ticareti	Diğer

(*) Sabancı Telekom bilanço tarihinden sonra tasfiye edilmiştir (Dipnot 33).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması amaçlı olarak hazırlanan Dipnot 4’te Holding’e ilişkin bilgiler “Diğer” grubu içerisinde gösterilmiştir.

Exsa UK ve Advansa B.V. (toplu olarak “Yabancı Bağlı Ortaklıklar”) dışındaki tüm Bağlı Ortaklıklar Türkiye’de tescil edilmiştir. Exsa UK İngiltere’de, Advansa Hollanda’da tescil edilmiştir.

Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda oransal konsolidasyon yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkların faaliyet konuları ve konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkların faaliyette buldukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci
Avivasa Emeklilik ve Hayat A.Ş. (“Avivasa”)	Bireysel emeklilik	Finans	Aviva
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Brisa”)	Lastik ve takviye	Lastik ve takviye	Bridgestone
Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Akçansa”)	Çimento ve klinker	Çimento	Heidelberg
Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş. (“Carrefoursa”)	Tüketici ürünleri ticareti	Perakende	Carrefour
Diasa Dia Sabancı Süpermarketleri Ticaret A.Ş. (“Diasa”)	Tüketici ürünleri ticareti	Perakende	Dia S.A.
Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. (“Enerjisa”)	Enerji üretimi ve satışı	Enerji	Verbund
Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. (“ETS”)	Enerji satışı	Enerji	Verbund
Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş. (**)	Enerji dağıtımı	Enerji	Verbund
Olmuksa International Paper Sabancı Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Olmuksa”)	Oluklu mukavva kağıt ve kutu	Diğer	International Paper
Dönkasan Dönüşen Kağıt Hammaddeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Dönkasan”)	Kağıt	Diğer	International Paper ve Kartonsan

(*) Grup, Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.’nin %49,99 oranında hissesine sahip olduğu Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. hisselerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu’ndan izin alınarak Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.’den satın almıştır. ETS, 31 Mart 2008 tarihinden itibaren, Grup bazında müşterek yönetimine tabi ortaklık olarak oransal konsolidasyon yöntemiyle konsolidasyon kapsamına dahil edilmiştir.

(**) Grup, 2008 yılında kurulan Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.’nin %49,99 oranında hissesini satın almıştır. Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş., 21 Ekim 2008 tarihinden itibaren, Grup bazında müşterek yönetimine tabi ortaklık olarak oransal konsolidasyon yöntemiyle konsolidasyon kapsamına dahil edilmiştir.

Tüm Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar Türkiye’de tescil edilmişlerdir.

Bu konsolide finansal tablolar yayımlanmak üzere Yönetim Kurulu’nun 3 Nisan 2009 tarihli toplantısında onaylanmış ve Yönetim Kurulu adına Bütçe Muhasebe ve Konsolidasyon Daire Başkanı Nedim Bozfakıoğlu ve Bütçe Muhasebe ve Konsolidasyon Daire Direktörü Cezmi Kurtuluş tarafından imzalanmıştır. Holding’in hissedarları konsolide finansal tablolar üzerinde finansal tablolar yayımlandıktan sonra değişiklik yapma hakkına sahip olup Holding’in olağan genel kurul toplantısında konsolide finansal tablolar hissedarlar tarafından onaya tabidir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

2.1.1 Uygulanan Finansal Raporlama Standartları

Sermaye Piyasası Kurulu (“SPK”), Seri: XI, No: 29 sayılı “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” ile işletmeler tarafından düzenlenecek finansal raporlar ile bunların hazırlanması ve ilgililere sunulmasına ilişkin ilke, usul ve esasları belirlemektedir. Bu tebliğ, 1 Ocak 2008 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerine ait ilk finansal tablolardan geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiş olup, SPK’nın Seri: XI, No: 25 sayılı “Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliği”i yürürlükten kaldırılmıştır. Bu tebliğe istinaden, işletmelerin finansal tablolarını Avrupa Birliği tarafından kabul edilen haliyle Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (“UMS/UFRS”)’na göre hazırlamaları gerekmektedir. Ancak Avrupa Birliği tarafından kabul edilen UMS/UFRS’nin Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (“UMSK”) tarafından yayımlananlardan farkları Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (“TMSK”) tarafından ilan edilinceye kadar UMS/UFRS’ler uygulanacaktır. Bu kapsamda, benimsenen standartlara aykırı olmayan, TMSK tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları (“TMS/TFRS”) esas alınacaktır.

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye’de faaliyette bulunan ve SPK tarafından kabul edilen muhasebe ve raporlama ilkelerine (“SPK Finansal Raporlama Standartları”) uygun finansal tablo hazırlayan şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Dolayısıyla finansal tablolarda, 1 Ocak 2005 tarihinden başlamak kaydıyla, UMSK tarafından yayımlanmış 29 No’lu “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” standardı (“UMS 29”) uygulanmamıştır.

Finansal tabloların hazırlanış tarihi itibarıyla, Avrupa Birliği tarafından kabul edilen UMS/UFRS’nin UMSK tarafından yayımlananlardan farkları TMSK tarafından henüz ilan edilmediğinden, konsolide finansal tablolar SPK’nın Seri: XI, No: 29 sayılı tebliği ve bu tebliğe açıklama getiren duyuruları çerçevesinde, UMS/UFRS’nin esas alındığı SPK Finansal Raporlama Standartları’na uygun olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar ve bunlara ilişkin dipnotlar SPK tarafından 17 Nisan 2008 ve 9 Ocak 2009 tarihli duyurular ile uygulanması tavsiye edilen formatlara uygun olarak ve zorunlu kılınan bilgiler dahil edilerek sunulmuştur. Bu kapsamda geçmiş dönem konsolide finansal tablolarında gerekli değişiklikler yapılmıştır (Dipnot 2.1.5).

Sabancı Holding ve Türkiye’de kayıtlı olan Bağlı Ortaklıkları ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkları, kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu’na (“TTK”), vergi mevzuatına, T.C. Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı’na, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (“BDDK”) tarafından yürürlüğe konulan Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve yine BDDK tarafından muhasebe ve finansal raporlama esaslarına ilişkin yayımlanan diğer yönetmelik, açıklama ve genelgelere ve Sigorta Murakabe Kanunu ve Sigorta Mevzuatı’na uygun olarak Türk Lirası cinsinden hazırlamaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıklar’ın kanuni finansal tabloları faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara SPK Finansal Raporlama Standartları’na uygun sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1.2 Konsolidasyon Esasları

- a) Konsolide finansal tablolar, aşağıda (b) ile (f) paragraflarında yer alan hususlar kapsamında, ana ortaklık olan Holding ile Bağlı Ortaklıklarının, Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklarının ve İştiraklerinin (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) finansal tablolarını içermektedir. Konsolidasyon kapsamı içinde yer alan şirketlerin finansal tabloları, konsolide finansal tabloların tarihi itibarıyla ve yeknesak muhasebe ilke ve uygulamaları gözetilerek Dipnot 2.1.1'de belirtilen SPK Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmıştır. İştiraklerin, Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkların ve Bağlı Ortaklıkların faaliyet sonuçları, satın alma veya elden çıkarma işlemlerine uygun olarak söz konusu işlemlerin geçerlilik tarihlerinde dahil edilmiş veya hariç bırakılmışlardır.
- b) Bağlı Ortaklıklar, Holding'in ya (a) doğrudan ve/veya dolaylı olarak kendisine ait olan hisseler ve/veya Sabancı ailesi ve kontrol ettiği diğer şirketler neticesinde şirketlerdeki hisselerle ilgili oy kullanma hakkının %50'den fazlasını kullanma yetkisi kanalıyla; veya (b) oy kullanma hakkının %50'den fazlasını kullanma yetkisine sahip olmamakla birlikte mali ve işletme politikaları üzerinde fiili kontrolünü kullanmak suretiyle mali ve işletme politikalarını Holding'in menfaatleri doğrultusunda kontrol etme yetkisi ve gücüne sahip olduğu şirketleri ifade eder.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla Bağlı Ortaklıklar, sahip olunan paylar ve ortaklık oranları gösterilmiştir:

Bağlı ortaklıklar	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay %	Sabancı ailesi tarafından sahip olunan pay %	Sahip olunan toplam pay %	Etkin ortaklık payı %
Advansa	100,00	-	100,00	99,93
AEO	70,29	-	70,29	70,29
Akbank	40,85	16,32	57,17	36,80
Aksigorta	61,98	-	61,98	61,98
Bimsa	95,11	-	95,11	89,86
Çimsa	53,00	1,42	54,42	53,00
Exsa	45,70	54,30	100,00	30,25
Exsa UK	100,00	0,00	100,00	99,09
Kordsa Global	91,11	0,00	91,11	91,11
Sapeksa	52,84	44,87	97,71	37,00
Sabancı Telekom	100,00	0,00	100,00	100,00
Teknosa	69,17	30,83	100,00	69,17
Temsa Global	48,70	51,29	99,99	47,66
Toyotasa Pazarlama	65,00	0,00	65,00	64,99
Tursa	99,52	0,00	99,52	98,46
Yünsa	59,37	11,50	70,87	58,80

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Bağlı Ortaklıklar, sahip olunan paylar ve ortaklık oranları gösterilmiştir:

Bağlı ortaklıklar	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay %	Sabancı ailesi tarafından sahip olunan pay %	Sahip olunan toplam pay %	Etkin ortaklık payı %
Advansa	100,00	-	100,00	99,93
AEO	70,29	-	70,29	70,29
Akbank	40,85	14,91	55,76	36,79
Aksigorta	61,98	-	61,98	61,98
Bossa (*)	50,12	17,68	67,80	50,12
Bimsa	95,11	-	95,11	90,10
Çimsa	52,74	1,42	54,16	51,86
Exsa	45,70	54,30	100,00	29,87
Exsa UK	100,00	-	100,00	99,09
Gıdasa (**)	99,68	-	99,68	99,67
Pilsa Plastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Pilsa") (***)	51,23	48,77	100,00	51,23
Kordsa Global	91,11	-	91,11	91,11
Sapeksa	52,84	44,87	97,71	36,91
Sabancı Telekom	100,00	-	100,00	100,00
Teknosa	51,92	48,08	100,00	51,93
Temsa Global	48,71	51,28	99,99	47,66
Toyotasa Pazarlama	65,00	-	65,00	64,99
Tursa	99,52	-	99,52	98,46
Universal (****)	100,00	-	100,00	92,99
Yünsa	59,37	13,66	73,03	58,80

(*) Grup'un, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla %50,12'sine sahip olduğu Bossa'nın hisse senetlerinin tamamının Akkardan Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye satışına ilişkin hisse devir anlaşması 5 Ağustos 2008 tarihinde imzalanmıştır. Satış işlemleri 22 Ekim 2008 tarihinde tamamlanmış olup, bu tarihten sonra konsolidasyon kapsamından çıkarılmıştır.

(**) Grup'un, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla %99,68'ine sahip olduğu Gıdasa'nın hisse senetlerinin tamamının Marmara Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye satışına ilişkin hisse devir anlaşması 14 Ağustos 2007 tarihinde imzalanmıştır. Satış işlemleri 3 Mart 2008 tarihinde tamamlanmış olup, bu tarihten sonra konsolidasyon kapsamından çıkarılmıştır.

(***) Grup'un, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla %51,23'üne sahip olduğu Pilsa Plastik Sanayi A.Ş.'nin hisse senetlerinin tamamının Hollanda'da yerleşik Wavin B.V. firmasına satışına ilişkin hisse devir anlaşması 21 Kasım 2007 tarihinde imzalanmıştır. Satış işlemleri 10 Ocak 2008 tarihinde tamamlanmış olup, bu tarihten sonra konsolidasyon kapsamından çıkarılmıştır.

(****) Grup'un, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla %100,00'üne sahip olduğu İngiltere'de tescil edilmiş bağlı ortaklığı Universal 2008 yılı içerisinde tasfiye edilmiştir. Tasfiye işlemleri 16 Ekim 2008 tarihinde tamamlanmış olup, bu tarihten sonra konsolidasyon kapsamından çıkarılmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Bağlı Ortaklıklara ait bilançolar ve gelir tabloları, tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup Holding ve Bağlı Ortaklıklarının sahip olduğu payların kayıtlı değeri, ilgili özkaynaktan mahsup edilmektedir. Holding ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Holding'in ve Bağlı Ortaklıklarının, Bağlı Ortaklıklarda sahip olduğu hisselerin finansman maliyeti ile bu hisselerle ait temettüleri, sırasıyla, özkaynaktan ve ilgili dönem gelirinden çıkarılmıştır.

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla finansal pozisyonu ve aynı tarihte sona eren yıla ait faaliyet sonucu, gerek tek başına gerekse topluca, toplam konsolide finansal tablolara göre parasal önemlilik arz etmeyen Bağlı Ortaklıkların finansal tabloları konsolide edilmemiştir. Bu bağlı ortaklıklar, konsolide finansal tablolarda, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmışlardır (Dipnot 6.b).

- c) Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar, Holding ve Bağlı Ortaklıklarının bir veya daha fazla sayıdaki taraf ile birlikte ortak kontrolüne tabi ve sözleşme ile ekonomik bir faaliyetin üstlenildiği şirketlerdir. Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar, oransal konsolidasyon yöntemi kullanılarak, diğer bir ifade ile Grup'un Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıktaki varlık, yükümlülük, gelir ve giderlerindeki payının dahil edilmesiyle konsolide edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2008 tarihli Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklarda sahip olunan paylar ve ortaklık oranları gösterilmiştir:

Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay %	Etkin ortaklık payı %
Akçansa	39,72	39,72
Avivasa	49,83	49,83
Brisa	43,63	43,63
Carrefoursa	38,78	38,78
Diasa	40,00	40,00
Dönkasan	33,13	33,12
Enerjisa	50,00	50,00
ETS	50,00	50,00
Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.	50,00	50,00
Olmuksa	43,73	43,73

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2007 tarihli Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklarda sahip olunan paylar ve ortaklık oranları gösterilmiştir:

Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar	 Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay %	Etkin ortaklık payı %
Akçansa	39,72	36,88
Avivasa	49,83	49,83
Beksa (*)	49,99	49,99
Brisa	43,63	43,63
Carrefoursa	38,78	38,78
Diasa	40,00	40,00
Dönkasan	33,13	33,12
Enerjisa	50,00	50,00
Olmuksa	43,73	43,73

(*) Grup'un, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla %49,99 oranında hissesine sahip olduğu müşterek yönetime tabi ortaklıklarından Beksa hisselerinin tamamını 24 Temmuz 2008 tarihinde Beksa Bekaert Iberica Holding S.L. firmasına satmış ve Beksa ve bu tarihten sonra konsolidasyon kapsamından çıkarılmıştır.

Müşterek Yönetim Tabi Ortaklıkların sermayelerinde Sabancı ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

- d) İştiraklerdeki yatırımlar özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmiştir. Bunlar, Grup'un genel olarak oy hakkının %20 ile %50'sine sahip olduğu veya Grup'un, şirket faaliyetleri üzerinde kontrol yetkisine sahip bulunmama ile birlikte önemli etkiye sahip olduğu kuruluşlardır. Grup ile İştirak arasındaki işlemlerden doğan gerçekleşmemiş karlar, Grup'un İştirakteki payı ölçüsünde düzeltilmiş olup, gerçekleşmemiş zararlar da, işlem, transfer edilen varlığın değer düşüklüğüne uğradığını göstermiyor ise, düzeltilmiştir. Grup, İştirak ile ilgili olarak söz konusu doğrultuda bir yükümlülük altına girmemiş veya bir taahhütte bulunmamış olduğu sürece İştirakteki yatırımın kayıtlı değerinin sıfır olması veya Grup'un önemli etkisinin sona ermesi durumunda Özkaynak yöntemine devam edilmemiştir. Önemli etkinin sona erdiği tarihteki yatırımın kayıtlı değeri, o tarihten sonra makul değerinin güvenilir olarak ölçülebildiğinde makul değerinden aksi takdirde maliyet bedeli üzerinden gösterilir (Dipnot 11 ve Dipnot 2.e).

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla finansal pozisyonu ve aynı tarihte sona eren yıla ait faaliyet sonucu, gerek tek başına gerekse topluca, toplam konsolide finansal tablolara göre parasal önemlilik arz etmeyen İştirakler Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilmemiştir. Bu iştirakler, konsolide finansal tablolarda, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmışlardır (Dipnot 6.b).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle İştirakler'de sahip olunan paylar ve ortaklık oranları gösterilmiştir:

İştirakler	 Holding tarafından sahip olunan etkin ortaklık payı %
Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütün San. ve Tic. A.Ş. ("Philsa")	25,00
Philip Morris Sabancı Pazarlama Satış A.Ş. ("Philip Morrissa")	24,75

İştiraklerin sermayelerinde Sabancı ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

- e) Grup'un doğrudan ve dolaylı pay toplamı %20'nin altında olan veya %20'nin üzerinde olmakla birlikte Grup'un önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen; teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen ve makul değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra, maliyet bedelleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören ve makul değeri güvenilir bir şekilde belirlenebilen satılmaya hazır finansal varlıklar makul değerleri ile muhasebeleştirilmektedirler (Dipnot 6.b).
- f) Bağlı Ortaklıklar, kontrolün Grup'a geçtiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamına alınmakta olup kontrolün sona erdiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamından çıkartılmaktadırlar.

Bağlı Ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve gelir tablosunda sırasıyla ana ortaklık dışı pay ve ana ortaklık dışı kar/zarar olarak gösterilmektedir. Sabancı ailesi, Sabancı ailesi tarafından kurulmuş olan Sabancı Vakfı ve Akbank çalışanları için kurulmuş olan Akbank Tekaüt Sandığı konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olan bazı Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin sermayelerinde paya sahiptirler. Bu pay, konsolide finansal tablolarda ana ortaklık dışı pay olarak dikkate alınmış ve konsolide finansal tablolarda Holding'in hissedarlarına isabet eden net varlıklar ve dönem karına dahil edilmemiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1.3 Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler

(a) Mevcut standartlarda 2008 yılından itibaren geçerli olan ancak Grup'un faaliyetleriyle ilgili olmayan yorumlar

UFRYK 11, "UFRS 2 - Grup İçi ve İşletmenin Geri Satın Alınan Kendi Hisselerine İlişkin İşlemler"

UFRYK 12, "İmtiyazlı Hizmet Anlaşmaları"

UFRYK 14, "UMS 19 - Tanımlanmış Fayda Varlığının Sınırı, Asgari Fonlama Koşulları ve Bu Koşulların Birbiri ile Etkileşimi"

(b) Grup tarafından geçerlilik tarihinden önce uygulanmış standartlar

UMS 23 (Değişiklik), "Borçlanma maliyetleri" geçerlilik tarihinden önce uygulanmıştır. Değişiklik, özelliği bir varlığın (Amaçlandığı şekilde kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi uzun bir süreyi gerektiren varlığı ifade eder) iktisabı, yapımı ya da üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetlerinin söz konusu varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilmesini öngörmektedir. Bu borçlanma maliyetlerinin oluştuğu dönemde gelir tablosuna gider olarak muhasebeleştirilmesi yöntemi kaldırılmaktadır.

(c) 2008 yılında henüz geçerli olmayan, Grup'un faaliyetleri ile ilgili olan ve Grup tarafından geçerlilik tarihinden önce uygulanmamış mevcut standartlarla ilgili değişiklikler ve yorumlar

- UMS 1 (Değişiklik), "Finansal Tabloların Sunumu" (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik, özsermayede kontrol gücü olmayan paylardan kaynaklanan gelir gider değişikliklerinin özsermaye değişim tablosunda gösterilmesini engellemekte, kontrol gücü olmayan paylardan kaynaklanan değişikliklerin ana ortaklık paylarından kaynaklanan değişikliklerden ayrı gösterilmesini öngörmektedir. Tüm kontrol gücü olmayan paylardan kaynaklanan değişikliklerin ayrı bir performans tablosunda (kapsamlı gelir tablosu) gösterilmesi öngörülmektedir. Ancak, şirketler tek bir tablo (kapsamlı gelir tablosu) ya da iki tablo (gelir tablosu ve kapsamlı gelir tablosu) sunmak konusunda serbest bırakılmışlardır. Geçmiş dönem bilgilerinin değiştirilmesi ya da yeniden sınıflandırılması durumunda yeniden düzenlenmiş geçmiş dönem bilançosunun karşılaştırmalı dönem sonu bilançosu ile birlikte verilmesi gerekmektedir. UMS 1 (Değişiklik) Grup tarafından 1 Ocak 2009 tarihinden geçerli olmak üzere uygulanacaktır.
- UMS 19 (Değişiklik), "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK' nın Mayıs 2008'de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır.

Değişiklik, emeklilik planında çalışana sağlanan faydaların gelecekteki maaş artışlarından etkilenmesine yol açan değişikliklerin planın daraltılması olduğunu ve geçmişte sağlanan hizmetlerle ilgili faydalara yönelik düzenlemelerin belirli fayda planının bugünkü değerinde bir azalmayla sonuçlanması durumunda bu düzenlemelerin negatif geçmiş hizmet maliyetine sebep olacağını öngörmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Plana ait varlıkların tanımı, planın yönetim giderlerinin planın getiri hesaplamasının dışında tutulmasının yalnızca bu giderlerin belirli fayda planı yükümlülüğünün hesaplamasının da dışında tutulduğu durumları kapsayacak şekilde değiştirilmiştir.

Çalışanlara sağlanan faydaların kısa ve uzun vadeli olarak sınıflandırılması söz konusu faydaların çalışanın hizmet sağlamanı takiben 12 ay içinde veya 12 ay sonunda ödenmesine bağlıdır. UMS 37, “Karşılıklar, Şarta Bağlı Yükümlülükler ve Şarta Bağlı Varlıklar”, şarta bağlı yükümlülüklerin muhasebeleştirilmesini değil açıklanmasını öngörmektedir. UMS 19 tutarlı olmak adına değiştirilmiştir.

Grup, UMS 19 (Değişiklik)’i 1 Ocak 2009’dan itibaren uygulayacaktır.

- UMS 32 (Değişiklik), “Finansal Araçlar: Sunum”, ve UMS 1 (Değişiklik), “Finansal tabloların sunumu” - “Satış opsiyonlu finansal araçlar ve tasfiye sürecinde ortaya çıkan yükümlülükler” (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Revize edilen standartlar, satış opsiyonlu finansal araçların ya da işletmeye tasfiye durumunda belirli bir oranda net varlıkları ile ilgili yükümlülükler getiren finansal araçların, belirli özellikleri ve spesifik koşulları sağlaması durumunda, özkaynaklar altında sınıflandırılmasını öngörmektedir. Grup, UMS 32 (Değişiklik) ve UMS 1 (Değişiklik)’i 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren uygulayacaktır.
- UMS 36 (Değişiklik), “Varlıklarda Değer Düşüklüğü” (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK’nın Mayıs 2008’de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır. Gerçeğe uygun değerden elden çıkarma maliyetlerinin düşülmesi yönteminin indirgenmiş nakit akımları ile hesaplandığı durumlarda kullanım değeri hesaplamasıyla aynı açıklamalar yapılmalıdır. Grup, UMS 36 (Değişiklik)’i 1 Ocak 2009’dan itibaren gerçekleştirilecek değer düşüklüğü açıklamaları için uygulayacaktır.
- UMS 38 (Değişiklik), “Maddi Olmayan Duran Varlıklar” (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK’nın Mayıs 2008’de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır. Avanslar ancak mala ya da servise erişim hakkına sahip olma amacıyla ödemenin önceden yapıldığı durumlarda giderleştirilebilir. Grup, UMS 38 (Değişiklik)’i 1 Ocak 2009’dan itibaren uygulayacaktır.
- UMS 39 (Değişiklik), “Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK’nın Mayıs 2008’de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır.

Değişiklik, türev araçların riskten korunma muhasebesi kapsamına girmesi veya bu kapsamdan çıkması sonucu gerçeğe uygun değer değişimi gelir tablosu ile ilişkilendirilen finansal varlıklar kategorisine dahil edilmesinin ya da bu kategori dışında tutulmasının mümkün olduğunu öngörmektedir.

Gerçeğe uygun değer değişimi gelir tablosu ile ilişkilendirilen finansal varlıkların alım satım amaçlı finansal araçlar ile ilişkilendirilen tanımı değiştirilmiştir. Buna göre, son dönemde gerçek kısa dönemli kar sağladığına dair kanıt bulunan bir finansal portföyün parçası olan finansal varlık ya da yükümlülükler ilk muhasebeleştirilme sırasında bu portföyün parçası olarak değerlendirileceklerdir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Finansal riskten korunma ilişkisinin tanımlanması ve dökümente edilmesine ilişkin mevcut standart finansal riskten korunma enstrümanının raporlayan birimin dışında bir birimi içermesi gerektiğini belirtmekte ve bir bölümü (segment) raporlayan birim olarak göstermektedir. Diğer bir deyişle, finansal riskten korunma işlemlerinin bölüm düzeyinde yapılabilmesi için ilgili bölümün riskten korunma muhasebesi şartlarını sağlaması gerekmektedir. Değişiklik bu gerekliliği ortadan kaldırmakta ve bölümlere göre raporlamanın "işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili merciiine ("chief operating decision maker") yapılan raporlamayla aynı bazda olması gerektiğini vurgulayan UFRS 8 "Faaliyet Bölümleri" ile UMS 39'u tutarlı hale getirmektedir. Mevcut durumda, finansal riskten korunma işlemlerinin bölümlere göre raporlamaya doğru yansıtılması amaçlı, her bir bağlı ortaklık Grup ile yaptığı finansal riskten korunma işlemlerini gerçeğe uygun değer ya da nakit akış olarak tanımlamakta ve dökümente (etkin korelasyon testini de içermektedir) etmektedir. Bu bilgiler işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii tarafından takip edilen finansal bilgilerle tutarlıdır. Değişikliklerin geçerlilik kazanmasından sonra, finansal riskten korunma işlemleri ilgili oldukları bölümlerde raporlanmaya devam edecektir, ancak Grup riskten korunma işlemleri ile ilgili ilişkileri formal bir şekilde dökümente ve test etmeyecektir.

Değişiklik, bir borçlanma işleminin taşınan değerinin, riskten korunma muhasebesinin sona erdirilmesi üzerine, tekrar ölçülmesi durumunda yeniden düzenlemiş bir etkin faiz oranı (makul değer riskinden korunma işleminin bittiği tarih itibariyle hesaplanmalıdır) kullanılmasını öngörmektedir.

Grup, UMS 39 (Değişiklik)'i 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren uygulayacaktır ancak Grup'un gelir tablosuna bir etkisinin olması beklenmemektedir.

- UFRS 8, "Faaliyet Bölümleri" (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). UFRS 8, UMS 14 "Bölümlere Göre Raporlama" standardının yerini almakta ve bölümlere göre raporlamayı Amerikan Muhasebe Standardı SFAS 131 "İşletmenin bölümleri ve ilgili açıklamalar" ile paralel hale getirmektedir. Yeni standart, bölümlere ilişkin bilgilerin iç raporlamada kullanılan bilgilerle aynı bazda olmasını sağlamak üzere bir "Yönetimsel Yaklaşım" gerektirmektedir. Grup, UFRS 8 (Değişiklik)'i 1 Ocak 2009'dan itibaren uygulayacaktır ancak Grup'un konsolide finansal tablolarına etkisi olmayacaktır.
- UFRYK 13, "Müşteri Sadakat Programları" (1 Temmuz 2008 tarihinden itibaren geçerlidir). UFRYK 13'e göre malların ya da hizmetlerin müşteri sadakat programları çerçevesinde (örneğin, alışveriş puanı ya da bedelsiz ürün hakkı) satıldığı durumlar çoklu bir düzenleme olarak kabul edilir ve satış işleminden alınacak olan bedel düzenlemenin unsurlarına gerçeğe uygun değerleri kullanılarak kaydedilir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

(d) 2008 yılında henüz geçerli olmayan ve Grup faaliyetleriyle ilgili olmayan mevcut standartlarla ilgili yorumlar ve değişiklikler

- UFRS 1 (Değişiklik) "UFRS'nin İlk Defa Uygulanmasına İlişkin İlkeler" ve UMS 27 "Konsolide ve konsolide olmayan finansal tablolar" (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Revize edilen standart, UFRS'yi ilk defa uygulayanların, konsolide olmayan finansal tablolarında bağlı ortaklık, müşterek yönetime tabi ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlarının açılış değerini gerçeğe uygun değer ya da defter değeri üzerinden ölçmelerine olanak tanımaktadır. Değişiklik, aynı zamanda, maliyet yönteminin tanımını kaldırmakta (UMS 27) ve alınan temettülerin yatırımcının konsolide olmayan finansal tablolarında gelir olarak gösterilmesi zorunluluğunu getirmektedir.
- UMS 16 (Değişiklik), "Maddi Duran Varlıklar" (ve bunun sonucunda UMS 7 'Nakit Akım Tablosu'nda meydana gelen değişiklik). Değişiklik UMSK'nın Mayıs 2008'de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır. Temel işlevleri duran varlık kiralayıp daha sonrasında ilgili varlıkları satmak olan işletmeler, söz konusu satış işlemlerinden elde edilen tutarları hasılat olarak kaydetmeli ve bu duran varlıklar satılmaya hazır duruma geldiklerinde defter değerleri üzerinden envanter olarak sınıflandırılmalıdır. Bunun değişiklik sonucunda UMS 7'de yapılan değişikliğe göre bu varlıkların kiralama ya da satış işlemleri sonucu oluşan nakit akımları işletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışı olarak değerlendirilmelidir. Grup şirketlerinin temel aktivitelerinin söz konusu işlemleri içermemesi sebebiyle UMS 16 (Değişiklik) Grup'un operasyonlarını etkilememektedir.
- UMS 27 (Değişiklik), "Konsolide ve Konsolide Olmayan Finansal Tablolar" (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK'nın Mayıs 2008'de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır. Konsolide olmayan finansal tabloların hazırlanmasında, UFRS 5 uyarınca satış amaçlı elde tutulan varlık olarak sınıflandırılmayan ve UMS 39'a göre muhasebeleştirilen bağlı ortaklıklar için UMS 39 uygulanmaya devam edilecektir. Grup'un muhasebe politikaları gereği konsolide olmayan finansal tablolarda bağlı ortaklıklar maliyet değerleri üzerinden takip edildiğinden söz konusu değişiklik Grup'un operasyonlarını etkilememektedir.
- UMS 28 (Değişiklik), "İştiraklerdeki Yatırımlar" (ve bunun sonucunda UMS 32 'Finansal Araçlar: Sunum' ile UFRS 7 'Finansal Araçlar - Açıklamalar' da meydana gelen değişiklikler) (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK'nın Mayıs 2008'de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır. İştiraklerdeki yatırımların UMS 39 'Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçmeye göre muhasebeleştirildiği durumlarda UMS 32 'Finansal Araçlar: Sunum' ve UFRS 7 'Finansal Araçlar - Açıklamalar' ın gerektirdiği açıklamalara ek olarak UMS 28'in gerektirdiği sadece belirli açıklamaların yapılması yeterlidir. İştirakler, Grup muhasebe politikaları uyarınca özsermaye yöntemi kullanılarak muhasebeleştirildiğinden söz konusu değişiklik Grup'un operasyonlarını etkilememektedir.
- UMS 29 (Değişiklik), "Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Finansal Tabloların Düzeltilmesi" (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK'nın Mayıs 2008'de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır. Standart, belirli varlık ve yükümlülüklerin maliyet değerinden değil gerçeğe uygun değeri üzerinden kaydedilmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Grup'un bağlı ortaklık ve iştirakleri operasyonlarını hiperenflasyonist ekonomilerde yürütmediğinden söz konusu değişiklik Grup'un operasyonlarını etkilememektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

- UMS 31 (Değişiklik), “Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkların Muhasebeleştirilmesi” (ve bunun sonucu UMS 32 ve UFRS 7’de meydana gelen değişiklikler) (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK’nın Mayıs 2008’de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır. Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklardaki yatırımların UMS 39 ‘Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme’ye göre muhasebeleştirildiği durumlarda UMS 32 ‘Finansal Araçlar: Sunum’ ve UFRS 7 “Finansal Araçlar - Açıklamalar” in gerektirdiği açıklamalara ek olarak UMS 31’in gerektirdiği sadece belirli açıklamaların yapılması yeterlidir. İşrakler, Grubun müşterek yönetime tabi ortaklığının bulunmaması sebebiyle söz konusu değişiklik Grup’un operasyonlarını etkilememektedir.
- UMS 38 (Değişiklik), “Maddi Olmayan Duran Varlıklar”, (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK’nın Mayıs 2008’de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır. Değişiklik, UMS 38’deki “sınırlı yararlı ömre sahip maddi olmayan duran varlıklar açısından, doğrusal itfa yönteminden daha düşük birikmiş itfa payları ile sonuçlanan bir itfa yöntemini destekleyen bir kanıt nadiren bulunur” ifadesini kaldırmaktadır. Grup’taki tüm maddi olmayan duran varlıklar doğrusal yöntemle itfa edilmektedir. Bu nedenle, söz konusu değişiklik Grup’un operasyonlarını etkilememektedir.
- UMS 40 (Değişiklik), “Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller” (ve bunun sonucunda UMS 16’da meydana gelen değişiklikler) (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK’nın Mayıs 2008’de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır. Yapım ve geliştirme aşamasındaki gelecekte yatırım amaçlı kullanılacak gayrimenkuller UMS 40 kapsamında değerlendirilir. Gerçeğe uygun değer modelinin kullanıldığı durumlarda bu tip gayrimenkuller gerçeğe uygun değer üzerinden muhasebeleştirilir. Ancak, yapım aşamasındaki yatırım amaçlı gayrimenkulün gerçeğe uygun değerinin güvenilir bir şekilde ölçülemediği durumlarda gayrimenkul yapım aşaması tamamlanıp gerçeğe uygun değer güvenilir biçimde belirlenebilir duruma gelene kadar maliyet değeri üzerinden muhasebeleştirilir. Grup’un yapım aşamasında yatırım amaçlı gayrimenkulü bulunmadığından, söz konusu değişiklik Grup’un operasyonlarını etkilememektedir.
- UMS 41 (Değişiklik), “Tarımsal Faaliyetler” (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Değişiklik UMSK’nın Mayıs 2008’de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında yapılmıştır. Değişiklik, gerçeğe uygun değer hesaplamalarının indirgenmiş nakit akımları yöntemine dayandığı durumlarda piyasa tarafından belirlenen bir iskonto oranı kullanılması gerektiğini öngörmekte ve biyolojik transformasyonun gerçeğe uygun değer hesaplamasında dikkate alınmasını engelleyen ifadeyi kaldırmaktadır. Grup herhangi bir tarımsal faaliyette bulunmadığından söz konusu değişiklik Grup’un operasyonlarını etkilememektedir.
- UMS 20 (Değişiklik), “Devlet Teşvik ve Yardımları” (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). Piyasada geçerli faiz oranlarının altında bir orana sahip devlet yardımından sağlanan fayda tutarı, UMS 20 çerçevesinde muhasebeleştirilen devlet yardımı tutarı ile UMS 39 “Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” uyarınca hesaplanan defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir. Grup devlet teşvik ve yardımlarından faydalanmadığından söz konusu değişiklik Grup’un operasyonlarını etkilememektedir.
- UFRYK 15, “Gayrimenkul İnşaat Sözleşmeleri” (1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir). UFRYK 15, belirli işlemlerin muhasebeleştirilmesinde UMS 18 “Hasılat” ya da UMS 11 “İnşaat Sözleşmeleri” standartlarının uygulanabilirliğine açıklık getirmektedir. Bu yorumun, UMS 18’in daha geniş bir uygulama alanı bulması ile sonuçlanacağı beklenmektedir. Grup’un tüm hasılat işlemleri UMS 18’e göre muhasebeleştirildiğinden söz konusu yorum Grup’un operasyonlarını etkilememektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

UMSK'nın Mayıs 2008'de yayınlanan yıllık geliştirme projesi kapsamında aşağıdaki standartlarda küçük değişiklikler meydana gelmiştir. Söz konusu değişiklikler yukarıda da açıklandığı üzere Grup'un operasyonlarını etkilememektedir.

- UMS 20 “Devlet Teşvik ve Yardımları”,
- UMS 29 “Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Finansal Tabloların Düzeltilmesi”,
- UMS 40 “Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller”,
- UMS 41 “Tarımsal Faaliyetler”,

2.1.4 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirme amacı olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olması durumlarında net olarak gösterilirler.

2.1.5 Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli finansal tabloların yeniden düzenlenmesi

Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılmıştır.

Grup'un bağlı ortaklıklarından Aksigorta'nın sigorta alacakları reeskontu ve teknik karşılıklar hesaplamalarında yapılan düzeltme sonucu 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla sırasıyla geçmiş yıllar karları 11.236 TL ve azınlık payları 6.893 TL tutarında azaltılmıştır.

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa Global'in maddi duran varlıklarındaki fonksiyonel para birimine ilişkin yapılan düzeltme sonucu 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla sırasıyla geçmiş yıllar karları 9.139 TL ve azınlık payları 892 TL tutarında artırılmıştır.

Mali durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır. Grup, 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla konsolide bilançosunu 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide bilançosu ile; 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide gelir tablosunu 31 Aralık 2007 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide gelir tablosu ile, 1 Ocak - 31 Aralık 2008 hesap dönemine ait nakit akım tablosu ve özkaynak değişim tablolarını ise 1 Ocak - 31 Aralık 2007 hesap dönemine ait ilgili dönem konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

Grup, 31 Aralık 2008 tarihli konsolide mali tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması için 31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançosunda ve 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla sona eren konsolide gelir tablosunda gerekli sınıflandırma işlemlerini yapmıştır. Bu değişiklikler aşağıda açıklanmıştır:

31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançoda, “Menkul Kıymetler” içerisinde sınıflandırılan 145.541 TL tutarındaki yabancı para cinsinden devlet tahvilleri, devlet tahvilleri ve Eurobondlar, “Nakit ve Nakit Benzerleri” hesabına sınıflandırılmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançoda, "Krediler ve Avanslar" içerisinde sınıflandırılan 25.455.494 TL tutarındaki verilen krediler ve "Finansal Kiralama Alacakları" içerisinde sınıflandırılan 318.478 TL tutarındaki finansal kiralama alacakları "Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar" hesabına; "Ticari Alacaklar" ve "İlişkili Taraflardan Alacaklar" içerisinde sınıflandırılan toplam 288.470 TL tutarındaki sigorta faaliyetleri ile ilgili olan alacaklar ise "Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar" hesabına sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançoda, uzun vadeli "Krediler ve Avanslar" hesabında sınıflandırılan 13.510.303 TL tutarındaki verilen krediler ve uzun vadeli "Finansal Kiralama Alacakları" içerisinde sınıflandırılan 332.682 TL tutarındaki finansal kiralama alacakları, "Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar" hesabı içerisinde sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançoda, "Borç Karşılıkları" hesabında sınıflandırılan 192.855 TL tutarındaki vergi yükümlülüğü "Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü" hesabında sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançoda, "Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar" hesabında sınıflandırılan 2.702 TL tutarındaki borçlar ile "Alınan Avanslar" hesabında sınıflandırılan 14.073 TL tutarındaki avanslar, "Diğer Borçlar" hesabına sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançoda, "Ticari Borçlar" hesabında sınıflandırılan 21.559 TL tutarındaki sigorta faaliyeti ile ilgili borçlar ile "İlişkili Taraflara Borçlar" hesabında sınıflandırılan 11.040 TL tutarındaki borçlar "Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar" hesabında sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançoda, "Kar Yedekleri" hesabı içerisinde sınıflandırılan 693.869 TL tutarındaki olağanüstü yedekler ile 113.797 TL tutarındaki yasal yedekler ile; "Öz Sermaye Enflasyon Düzeltmesi Farkları" içerisinde sınıflandırılan 457.160 TL tutarındaki yasal yedeklere ait enflasyon düzeltme farkları "Geçmiş Yıllar Karları" içerisinde sınıflandırılmıştır. Ayrıca 31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançoda, "Geçmiş Yıllar Kar/Zararları" içerisinde sınıflandırılan 196.900 TL tutarındaki "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" hesabı içerisinde sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2007 tarihinde sona eren konsolide gelir tablosunda, durdurulan faaliyetlere ilişkin olarak "Satış Gelirleri" hesabında sınıflandırılan 499.624 TL hasılat tutarı, "Satışların Maliyeti" hesabında sınıflandırılan 397.203 TL tutarındaki maliyetler, "Faaliyet Giderleri" hesabında sınıflandırılan 84.053 TL tutarındaki faaliyet giderleri ve "Finansman Giderleri" içerisinde sınıflandırılan 10.589 TL tutarındaki kur farkı ve faiz giderleri "Durdurulan Faaliyetler" içerisinde gösterilmiştir.

31 Aralık 2007 tarihinde sona eren dönem konsolide gelir tablosunda, "Diğer Gelirler" hesabında sınıflandırılan sırasıyla 144.434 TL ve 46.236 TL tutarındaki kur farkı ve faiz gelirleri "Finansman Gelirleri" hesabına sınıflandırılmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politikalarında Değişiklikler

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. 1 Ocak-31 Aralık 2008 hesap döneminde muhasebe politikalarında herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

2.3 Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak, net dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde finansal tablolara yansıtılır. 1 Ocak-31 Aralık 2008 hesap döneminde muhasebe tahminlerinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

2.4.1 Nakit ve nakit benzeri değerler

Nakit ve nakit benzerleri bilançoda maliyet değerleri ile yansıtılmaktadırlar. Hazır değerler, eldeki nakit, banka mevduatları ile tutarı belirli, nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip ve değerindeki değişim riski önemsiz olan ve vadesi 3 ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir (Dipnot 5).

2.4.2 Satış ve geri alış anlaşmaları

Tekrar geri alımlarını öngören anlaşmalar çerçevesinde satılmış olan menkul kıymetler ("Repo") Banka portföyünde tutulma amaçlarına göre "Makul değeriyle ölçülen ve gelir tablosuyla ilişkilendirilen", "Satılmaya hazır" veya "Vadeye kadar elde tutulacak" portföylerde sınıflandırılmakta ve ait olduğu portföyün esaslarına göre değerlemeye tabi tutulmaktadır. Repo sözleşmesi karşılığı elde edilen fonlar yükümlülüklerde "Mevduat ve Para Piyasalarına Borçlar" hesabında muhasebeleştirilmekte ve ilgili Repo anlaşmaları ile belirlenen satım ve geri alım fiyatları arasındaki farkın döneme isabet eden kısmı için "Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi"ne göre gider reeskontu hesaplanmaktadır.

Geri satım taahhüdü ile alınmış menkul kıymetler ("Ters repo") işlemleri konsolide bilançoda "Hazır Değerler" kalemi altında muhasebeleştirilmektedir. Ters repo anlaşmaları ile belirlenen alım ve geri satım fiyatları arasındaki farkın döneme isabet eden kısmı için "Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi"ne göre faiz gelir reeskontu hesaplanmaktadır.

2.4.3 T.C. Merkez Bankası hesabı

T.C. Merkez Bankası ("Merkez Bankası") hesabı, Bankalar Kanunu gereğince Merkez Bankası'nın belirlemiş olduğu oranlar doğrultusunda mevduatlar üzerinden hesaplanan tutarların Merkez Bankası rezervlerinde bulundurulması gereken minimum mevduat tutarını içermektedir. Yürürlükte olan yasal uygulama doğrultusunda Türk Lirası ve yabancı para cinsinden mevduatlar için uygulanan zorunlu karşılık oranı sırasıyla %6 (2007: %6) ve %9'dur (2007: %11). Bu tutarlar için Merkez Bankası tarafından belirlenen faiz oranları doğrultusunda üçer aylık dönemler itibariyle faiz tahakkuku yapılmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4.4 Ticari alacaklar ve şüpheli alacak karşılıkları

Grup tarafından bir alıcıya ürün veya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar tahakkuk etmemiş finansman gelirlerden netleştirilmiş olarak gösterilirler. Tahakkuk etmemiş finansman gelirleri sonrası ticari alacaklar, orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmesi ile hesaplanır. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, maliyet değerleri üzerinden gösterilmiştir.

Grup, tahsil imkanının kalmadığına dair objektif bir bulgu olduğu takdirde ilgili ticari alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Şüpheli alacak tutarına karşılık ayrılmasını takiben, şüpheli alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan şüpheli alacak karşılığından düşülerek diğer gelirlere kaydedilir (Dipnot 8).

2.4.5 İlişkili taraflar

Bu konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, üst düzey yöneticiler ve yönetim kurulu üyeleri, aileleri ve kendileri tarafından kontrol edilen veya kendilerine bağlı şirketler ile birlikte, İştirakler ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar ilişkili taraflar olarak kabul edilmiştir. Konsolide finansal tabloların hazırlanması aşamasında ilişkili taraflarla yapılan işlemlerin önemli bir bölümü silinmiş olmakla beraber ilişkili taraflarla yapılan silinmemiş bakiyeler Dipnot 31'de gösterilmiştir.

2.4.6 Stoklar

Stoklar, maliyetin veya net gerçekleştirilebilir değerin düşük olanı ile değerlendirilir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Stokların birim maliyeti, hareketli ağırlıklı ortalama yöntemi ile belirlenir (Dipnot 10). Net gerçekleştirilebilir değer, işin normal akışı içinde tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

2.4.7 Finansal araçlar

Grup, UMS 39'a uygun olarak bankacılık bölümünde yatırım amaçlı varlıklarını şu üç kategoride sınıflandırmıştır: Makul değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar (menkul kıymetler), vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar ve satılmaya hazır finansal varlıklar. Grup'un vade tarihine kadar elinde tutma niyetinde ve yeteneğinde olduğu belirli veya sabit ödemeleri olan ve sabit bir vadesi bulunan finansal araçlar, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Likidite ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak veya faiz oranlarındaki değişimler nedeniyle satılabilecek olan ve belirli bir süre gözetilmeksizin elde tutulan finansal araçlar, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Grup, bu finansal araçların sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte uygun bir şekilde yapmakta olup düzenli olarak bu sınıflandırmayı gözden geçirmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Tüm finansal varlıklar, ilk olarak bedelin makul değeri olan ve yatırım ile ilgili satın alma masrafları da dahil olmak üzere maliyet bedelleri üzerinden gösterilmektedir. Finansal tablolara yansıtılmasından sonra satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılan finansal araçlar, makul değerlerinin güvenilir bir şekilde hesaplanması mümkün olduğu sürece makul değerleri üzerinden değerlendirilmiştir.

Holdings'in %20'nin altında sermaye payına sahip olduğu finansal varlıkların borsaya kayıtlı herhangi bir makul değerinin olmadığı, makul değer hesaplanmasında kullanılan diğer yöntemlerin tatbik edilebilir olmaması veya işlememesi nedeniyle makul bir değer tahmininin yapılamadığı ve makul değer güvenilir bir şekilde ölçülemediği durumlarda finansal varlığın kayıtlı değeri elde etme maliyeti tutarından şayet mevcutsa değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle değerlendirilmiştir.

Satılmaya hazır finansal varlıkların makul değer değişiklikleri sebebiyle oluşan gerçekleşmemiş kazançlar ve zararlar, finansal varlık finansal tablolardan çıkarıldığı tarihe kadar özkaynakta makul değer yedeğinde takip edilmektedirler. Satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılmış olan borçlanmayı temsil eden finansal varlıkların makul değer değişikliği bu finansal varlıkların bilanço tarihindeki makul değerleri ile iskonto edilmiş bedelleri arasındaki fark olarak hesaplanmaktadır. Satılmaya hazır finansal varlıklar finansal tablolardan çıkarıldıklarında, özkaynakta makul değer yedeğinde takip edilen ilgili kazanç veya zararlar gelir tablosuna transfer edilir.

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri ile değerlendirilmektedir.

Makul değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar piyasada kısa dönemde oluşan fiyat ve benzeri unsurlardaki dalgalanmalardan kar sağlama amacıyla elde edilen veya elde edilme nedeninden bağımsız olarak, kısa dönemde kar sağlamaya yönelik bir portföyün parçası olan menkul değerlerdir. Makul değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar, bilançoya, ilk olarak işlem maliyetleri de dahil olmak üzere maliyet değerleri ile yansıtılmakta ve kayda alınmalarını takip eden dönemlerde makul değerleri ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kar/zarar hesaplarına dahil edilmektedir.

Makul değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar elde tutulması esnasında kazanılan faizler öncelikle faiz gelirleri içerisinde ve elde edilen kar payları temettü gelirleri içerisinde gösterilmektedir. Makul değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar menkul değerlerin alım ve satım işlemleri "teslim tarihi"ne göre kayıtlara alınmakta ve kayıtlardan çıkarılmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4.8 Türev araçlar

Türev araçların, ağırlıklı olarak yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmelerinin, ilk olarak kayda alınmasında elde etme maliyeti kullanılmakta ve bunlara ilişkin işlem maliyetleri elde etme maliyetine dahil edilmektedir. Türev araçlar kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Tüm türev araçlar makul değeriyle ölçülen ve gelir tablosuyla ilişkilendirilen finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Türev araçların makul değeri piyasada oluşan makul değerlerinden veya indirgenmiş nakit akımı modelinin kullanılması suretiyle hesaplanmaktadır. Tezgaah üstü vadeli kambiyo sözleşmelerinin makul değeri, orijinal vadeli kurun, ilgili para birimi için sözleşmenin geri kalan kısmında geçerli olan piyasa faiz oranları referans alınarak hesaplanıp, 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla geçerli olan vadeli kurla karşılaştırmak yoluyla belirlenmektedir. Türev araçlar makul değerinin pozitif veya negatif olmasına göre bilançoda sırasıyla varlık veya yükümlülük olarak kaydedilmektedirler.

Yapılan değerlendirme sonucu makul değeriyle ölçülen ve gelir tablosuyla ilişkilendirilen finansal varlık olarak sınıflandırılan türev araçların makul değerinde meydana gelen farklar gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Bazı türev araçları ekonomik olarak risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, muhasebesel olarak UMS 39 kapsamında bunlar "Makul değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar" olarak muhasebeleştirilmekte ve bunların makul değer değişiklikleri dönemin gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Vadeli döviz alım-satım sözleşmelerindeki kazanç ve zararlar, sözleşmenin bilanço tarihinde geçerli olan spot döviz kuru ile değerlendirilmesi ve bulunan tutarın sözleşmelerin başlangıcında geçerli olan spot döviz kurunun kullanılmasıyla doğrusal yöntem üzerinden hesaplanan orijinal tutarın karşılaştırılması ile hesaplanmıştır. Riskten korunma amaçlı faiz oranı swap işlemlerindeki kazançlar ve zararlar, riskten korunma amaçlı aracın ilgili geliri veya gideri ile aynı esas üzerinden gelir veya gider olarak tanınmaktadır. Faiz oranı swap işlemlerindeki kazanç ve zararlar faiz geliri veya faiz geliri olarak kaydedilmiştir.

i) Nakit akışı riskinden korunma

Nakit akış riskinden korunma amaçlı olarak tayin edilen ve yeterli olan türev enstrümanların makul değer değişikliklerinin etkin olan kısımları özkaynaklar altında muhasebeleştirilir. Makul değer değişikliklerinin etkin olmayan kısımlarına istinaden oluşan gelir veya gider olduğu dönemde gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Özkaynaklar altında biriktirilen tutarlar riskten korunma kalemlerinin gelir tablosu etkilerinin olduğu dönemler itibarıyla gelir tablosuna dahil edilirler. Bir riskten korunma enstrümanının satıldığı, vadesinin dolduğu veya riskten korunma kriterleri karşılayamamaya başladığı durumlarda, ilgili tarihe kadar özkaynaklar altında birikmiş olan kar veya zararlar hemen gelir tablosuna dahil edilmeyip, riskten korunması amaçlanan nakit akımlarının gelir tablosuna dahil edildiği tarihe kadar özkaynaklarda tutulmaya devam edilir.

Akbank, TL ve döviz tanımlı değişken faizli kredilerinin getirmiş olduğu nakit akışı riskine karşı faiz haddi swap'larının kullanımı yoluyla nakit akışı riskinden korunmaktadır. Nakit akışı riskinden korunma muhasebesi kapsamında, riskten korunma aracının makul değer değişiminin etkin kısmı özkaynaklar altında değer artış fonları hesabında muhasebeleştirilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

ii) Riskten korunma muhasebesi kapsamına girmeyen türev enstrümanlar

Bazı türev enstrümanlar riskten korunma muhasebesi kapsamına girebilmek için gerekli olan şartları karşılamamaktadır. Riskten korunma muhasebesi kapsamına dahil olmayan türev enstrümanların makul değer değişiklikleri oluştukları dönemde gelir tablosuna dahil edilirler.

2.4.9 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek ve/veya sermaye kazancı elde etmek amacıyla veya her ikisi için tutulan araziler ve binalar yatırım amaçlı gayrimenkuller olarak sınıflandırılır ve maliyet yöntemine göre maliyet eksi birikmiş amortisman (arazi hariç) ve varsa değer düşüklüğü sonrasındaki değerleri ile gösterilir (Dipnot 12). İnşaatı, Grup tarafından yapılan yatırım amaçlı gayrimenkulün maliyeti ise, inşaat veya ıslah çalışmalarının tamamlandığı tarihteki maliyeti üzerinden belirtilir. Söz konusu bu tarihe kadar, Grup, UMS 16 "Maddi Varlıklar" şartlarını uygular. Söz konusu tarihte varlık, yatırım amaçlı gayrimenkul haline gelmesi ile birlikte yatırım amaçlı gayrimenkuller hesap kalemine transfer edilir.

2.4.10 Maddi varlıklar

Maddi varlıklar, elde etme maliyetlerinden birikmiş amortisman düşüldükten sonraki net değeri ile gösterilmektedir (Dipnot 13). Amortisman, maddi varlıkların faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır. Söz konusu varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	<u>Yıllar</u>
Yeraltı ve yer üstü düzenleri	4-50
Binalar	18-50
Makine, tesis ve cihazlar	2-25
Taşıt araçları	2-15
Döşeme ve demirbaşlar	3-10

Maddi varlıkların elden çıkartılması sonucu oluşan kar veya zarar, kayıtlı değer ile tahsil olunan tutarların karşılaştırılması ile belirlenir ve cari dönemde ilgili gelir ve gider hesaplarına yansıtılır.

Bir varlığın kayıtlı değeri varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın makul değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir.

Maddi varlıkların yapılan normal bakım ve onarım harcamaları, gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Maddi varlığın kapasitesini genişleterek kendisinden gelecekte elde edilecek faydayı artıran nitelikteki yatırım harcamaları, maddi varlığın maliyetine eklenmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4.11 Maddi olmayan varlıklar

Maddi olmayan varlıklar ruhsatları, maden haklarını, iktisap edilmiş kullanım haklarını, bilgi sistemlerini, geliştirme maliyetlerini, satın alınmış teknoloji ve diğer tanımlanabilir hakları içermektedir. Maddi olmayan varlıklar, elde etme maliyetinden kayda alınır ve 20 yılı geçmeyen tahmini faydalı ömürleri boyunca doğrusal olarak itfa edilirler (Dipnot 14). Maden işletme haklarına ilişkin itfa payları ilgili maden işletilmeye başladığında ayrılır.

2.4.12 Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar ve durdurulan faaliyetler

Varlıklar, kayıtlı değerlerinin kullanılmak suretiyle değil satış işlemi sonucu geri kazanılmasının amaçlandığı durumlarda satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar olarak sınıflandırılır. Bu varlıklar; bir işletme birimi, satış grupları veya ayrı bir maddi varlık olabilir. Satılmak üzere elde tutulan duran varlıkların satışının bilanço tarihini takip eden oniki ay içerisinde gerçekleşmesi beklenir.

Durdurulan faaliyetler; elden çıkarılan veya satış amacıyla elde tutulan işletme birimleri olabilir ve (a) belirli bir coğrafi bölge faaliyetlerini veya önemli bir iş kolunu ifade eder (b) belirli bir coğrafi bölge faaliyetlerini veya önemli bir iş kolunun elden çıkarmak ile ilgili planın bir parçasıdır veya (c) tekrar satmak için iktisap edilen bir bağlı ortaklıktır.

Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar kayıtlı değerini veya makul değerini düşük olanı ile değerlendirilir. Makul değerini kayıtlı değerini altına düştüğü durumlarda oluşan değer düşüklüğü ilgili dönemin konsolide gelir tablosuna gider kaydedilir.

2.4.13 Özkaynak kalemleri

Özkaynak kalemlerinin düzeltilmesinde; yeniden değerlendirme değer artış fonu gibi enflasyon nedeniyle işletmelerin oluşturmalarına izin verilen fonların sermayeye ilave edilmesi, ortakların özkaynağa katkısı olarak dikkate alınmamıştır. Yedek akçelerin ve dağıtılmamış karların sermayeye ilave edilmesi ortaklar tarafından konulan sermaye olarak dikkate alınmıştır.

Sermayeye ilave edilmiş Özkaynak kalemlerinin düzeltilmesinde, sermaye artırımının tescil tarihi veya sermaye artırımına mahsuben ödenen tutarların tahsil tarihi esas alınmıştır. Sermayeye ilave edilmiş olsun veya olmasın, hisse senedi ihraç primlerinin düzeltilmesinde ise tahsil tarihleri dikkate alınmıştır (Dipnot 19).

Değer artış fonları içerisinde yer alan yeniden değerlendirme fonu satın işleminden önce Grup'un elinde bulundurduğu net varlığa işlem tarihinde isabet eden değer artışıdır. Yeniden değerlendirme fonları içerisinde yer alan önemli tutarın amortismanına tabi varlıklar ile ilgili olması sebebiyle, söz konusu varlıkların amortismanına tabi oldukları veya elden çıkarıldıkları dönemde ilgili değerlendirme fonundan geçmiş yıllar karlarına transfer edilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

2.4.14 Araştırma giderleri ve geliştirme maliyetleri

Araştırma giderleri gerçekleştiğinde gider kaydedilmektedir. Yeni ürünlerin geliştirilmesi veya geliştirilen ürünlerin testi ve dizaynı ile ilgili proje maliyetleri, projenin ticari ve teknolojik bakımdan başarılı bir şekilde uygulanabilir olması ve maliyetlerin güvenilir olarak tespit edilebilmesi halinde maddi olmayan duran varlık olarak değerlendirilirler. Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4.15 Finansal borçlar ve borçlanma maliyetleri

Finansal borçlar, alındıkları tarihlerde, alınan kredi tutarından işlem masrafları çıkartıldıktan sonraki değerleriyle kaydedilir. Finansal borçlar, sonradan etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden belirtilir. İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır.

23 No’lu Uluslararası Muhasebe Standardı “Borçlanma Maliyetleri” (“UMS 23”) 29 Mart 2007 tarihinde Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yeniden düzenlenmiştir. Revize UMS 23, 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerli olmakla beraber gönüllü olarak erken uygulamaya geçiş hakkı saklı tutulmuştur. Grup, UMS 23’ü gönüllü olarak erken uygulamayı seçmiş ve 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren borçlanma maliyetleriyle ilgili olarak UMS 23’te öngörülen muhasebe politikasını seçerek muhasebe politikası değişikliğine gitmiştir. Finansal borçlardan kaynaklanan finansman maliyetleri, özellikli varlıkların iktisabı veya inşası ile ilişkilendirildikleri takdirde, özellikli varlıkların maliyet bedeline dahil edilirler. Özellikli varlıklar amaçlandığı şekilde kullanıma veya satışa hazır hale getirilmesi uzun bir süreyi gerektiren varlıkları ifade eder. Diğer borçlanma maliyetleri olduğu dönemde gelir tablosuna kaydedilir.

2.4.16 Ertelenen finansman giderleri

Ertelenen finansman giderleri (temel olarak finans kuruluşlarından uzun vadeli banka kredileri alımında katlanılan giderler) uzun vadeli kredilerin vadeye kalan süreleri doğrultusunda, efektif faiz metodu kullanılarak itfa edilmektedir.

2.4.17 Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca bilanço tarihi itibarıyla geçerli bulunan yasallaşmış vergi oranları kullanılır.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır (Dipnot 25).

2.4.18 Çalışanlara sağlanan faydalar

Emeklilik hakları

Akbank çalışanları 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu’nun geçici 20’nci maddesine göre kurulmuş olan “Akbank T.A.S. Tekaüt Sandığı Vakfı (“Tekaüt Sandığı”)”nın üyesidir. Tekaüt Sandığı’nın teknik mali tabloları Sigorta Murakebe Kanunu’nun 38. maddesi ve bu maddeye istinaden çıkarılan “Aktüerler Yönetmeliği” hükümlerine göre aktüerler siciline kayıtlı bir aktüer tarafından denetlenmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

1 Kasım 2005 tarih 25983 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu ("Bankacılık Kanunu")'nun geçici 23'üncü maddesinin birinci fıkrası, banka sandıklarının Bankacılık Kanunu'nun yayımı tarihinden itibaren 3 yıl içinde Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'na devredilmesini hükmetmekte ve bu devrin esaslarını düzenlemekteydi. Bankacılık Kanunu'nun söz konusu maddesi Cumhurbaşkanı tarafından 2 Kasım 2005 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvuru konusu yapılmış ve Anayasa Mahkemesi'nin 31 Mart 2007 tarih ve 26479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22 Mart 2007 günlü, E. 2005/39, K. 2007/33 sayılı kararı ile iptal edilerek, yürürlüğü kararın yayım tarihinden itibaren durdurulmuş ve ilgili fıkranın iptaline ilişkin gerekçeli karar 15 Aralık 2007 tarih ve 26731 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin iptale ilişkin gerekçeli kararının 2007 yılının Aralık ayında yayınlanmasının hemen akabinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilgili komisyonu tarafından banka sandıklarının iştirakçilerinin Sosyal Güvenlik Kurumu'na devredilmesini öngören yeni bir kanun maddesi üzerinde çalışılmaya başlanmıştır. İlgili komisyon tarafından kanun maddesi 2008 yılının ilk aylarında taslak olarak oluşturulmuş olmakla birlikte finansal tabloların hazırlandığı tarih itibarıyla bu konudaki yasama süreci devam etmektedir.

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla Tekaüt Sandığı'nın, yukarıda izah edilen taslak kanun maddesi hükümleri dikkate alınarak hazırlanan ve yukarıda birinci paragrafta belirtilen çerçevede denetlenmiş teknik bilanço raporuna göre karşılık ayrılması gereken teknik veya fiili açık bulunmamaktadır. Ayrıca Akbank yönetimi, yukarıda belirtilen çerçevede yapılacak devir sırasında ve sonrasında oluşabilecek olası yükümlülük tutarının Tekaüt Sandığı'nın varlıklarıyla karşılanabilecek düzeyde olacağını ve Akbank'a herhangi bir ilave yük getirmeyeceğini öngörmektedir.

Tekaüt Sandığı'nın SGK'ya devri sırasında oluşacak yükümlülüğü Yeni Kanun hükümleri çerçevesinde; vakıf senedinde bulunmasına rağmen devir sonrasında SGK tarafından karşılanmayacak sosyal haklar ve ödemelere ilişkin yükümlülüğü ise UMS 19 hükümlerine uygun olarak aktüer siciline kayıtlı bir aktüer tarafından hesaplanmıştır. Bu çerçevede, Grup'un SGK'ya devredilecek faydalarına ilişkin bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğü SGK'ya devir sırasında yapılması gereken tahmini ödeme tutarı olup, bu tutarın ölçümünde kullanılan aktüeryal parametreler ve sonuçlar, Yeni Kanun'un SGK'ya devredilecek emeklilik ve sağlık faydalarına ilişkin hükümlerini (%9,80 teknik faiz oranı, vb.) yansıtmaktadır. İlgili Aktüer Raporu'na göre Tekaüt Sandığı'nın fazlası 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla 69.181 TL tutarındaki (2007: 68.529 TL) devredilmeyecek diğer faydalara ilişkin yükümlülük dahil, 212.099 TL'dir (2007: 12.814 TL).

Tekaüt Sandığı'nın fazlası aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

	2008	2007
Fonlanan yükümlülüklerin bugünkü değeri	(576.660)	(693.564)
- SGK'ya devredilecek emeklilik faydaları	(541.150)	(601.307)
- SGK'ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydaları	33.671	(23.728)
- Devredilmeyecek diğer faydalar	(69.181)	(68.529)
Sandık varlıklarının gerçeğe uygun değeri	788.759	706.378
Tekaüt Sandığı fazlası	212.099	12.814

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Kullanılan temel aktüeryal varsayımlar aşağıdaki gibidir:

İskonto oranı	2008	2007
- SGK'ya devredilecek emeklilik faydaları	%9,80	%9,80
- SGK'ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydaları	%9,80	%9,80
- Devredilmeyecek diğer faydalar	%6,26	%5,71

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, personelin Türk İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılması veya en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak iş ilişkisinin kesilmesi, askerlik hizmeti için çağrılması veya vefatı durumunda doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerinin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder (Dipnot 17).

2.4.19 Karşılıklar, şarta bağlı yükümlülükler ve şarta bağlı varlıklar

Karşılıklar, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla mevcut bulunan ve geçmişten kaynaklanan yasal veya yapısal bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğü yerine getirmek için ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkışının gerçekleşme olasılığının olması ve yükümlülük tutarı konusunda güvenilir bir tahminin yapılabildiği durumlarda muhasebeleştirilmektedir.

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler finansal tablolara dahil edilmemekte ve şarta bağlı yükümlülükler olarak değerlendirilmektedir.

Şarta bağlı varlıklar, genellikle, ekonomik yararların işletmeye girişi olasılığını doğuran, planlanmamış veya diğer beklenmeyen olaylardan oluşmaktadır. Şarta bağlı varlıkların finansal tablolarda gösterilmeleri, hiçbir zaman elde edilemeyecek bir gelirin muhasebeleştirilmesi sonucunu doğurabileceğinden, sözü edilen varlıklar finansal tablolarda yer almamaktadır. Şarta bağlı varlıklar, ekonomik faydaların işletmeye girişleri olası ise finansal tablo dipnotlarında açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ilgili gelişmelerin finansal tablolarda doğru olarak yansıtılmalarını teminen sürekli olarak değerlendirmeye tabi tutulur. Ekonomik faydanın Grup'a girmesinin neredeyse kesin hale gelmesi durumunda ilgili varlık ve buna ilişkin gelir, değişikliğin olduğu dönemin finansal tablolarına yansıtılır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4.20 Kredi ve alacaklar ile ayrılan özel ve genel karşılıklar

Kredi ve alacaklar, borçluya para, mal veya hizmet sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu kredi ve alacaklar ilk olarak elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmayı takip eden dönemlerde “Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi” kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri ile değerlendirilmektedir. Bunların teminatı olarak alınan varlıklarla ilgili olarak ödenen harçlar ve benzeri diğer masraflar işlem maliyetinin bir parçası olarak kabul edilmemekte ve gider hesaplarına yansıtılmaktadır. Bankalara sağlanan para vadeli ve vadesiz mevduat olarak sınıflanmak suretiyle banka bakiyeleri olarak gösterilmektedir.

Ödenmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren bir objektif delilin söz konusu olması halinde kredi değer düşüklüğüne ilişkin bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, kredinin kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek tutarlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, kredinin oluştuğu zamanki orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen cari değeridir.

Alacak risk karşılığı ile ilgili olarak dönem içinde gerçekleşen ilaveler dönemin gelir tablosu ile ilişkilendirilir. Yasal işlemlerin tamamlanması ve işletme kaynaklı finansal borcun ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunun belirlendiği tarihte, işletme kaynaklı finansal borçlar ve alacaklar ilgili alacak risk karşılığı ile netleştirmek suretiyle finansal tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan finansal borçların ve alacakların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde alacak risk karşılığından indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

2.4.21 Devlet teşvik ve yardımları

Grup, araştırma ve geliştirme projeleri (“AR-GE”) ile ilgili olarak söz konusu projelerin belirli ölçütleri sağlaması şartıyla, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (“TÜBİTAK”) ile Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu’nun 98/10 sayılı AR-GE Yardımına İlişkin Tebliğ’i kapsamında TÜBİTAK Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı’nın değerlendirmesine bağlı olmak üzere AR-GE yardımlarından yararlanabilmektedir.

İlgili devlet yardımları, elde edilmesi için gerekli şartların işletme tarafından yerine getirileceğine ve yardımın işletme tarafından elde edileceğine dair makul bir güvence oluştuğunda finansal tablolara alınır.

Devlet yardımları karşılanması amaçlanan maliyetlerle ilişkilendirilmek için ilgili dönem boyunca sistematik olarak gelir tablosuna alınır. Buna göre, devlet yardımlarıyla ilgili giderlerin finansal tablolara alındığı döneme tekabül eden devlet yardımları, söz konusu giderlerle aynı dönemde gelir tablosuna alınır. Amortismanına tabi varlıklara ilişkin temin edilen devlet yardımları, ilgili varlıkların elde etme maliyetinden düşülerek muhasebeleştirilir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4.22 Sigorta teknik karşılıkları

Kazanılmamış primler karşılığı

Kazanılmamış primler karşılığı dönem içerisinde yazılan net primlerin bir sonraki hesap dönemine isabet eden kısmını göstermekte ve gün esaslı dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Muallak hasar ve tazminat karşılığı

Dönem sonu itibariyle ihbar edilmiş ve inceleme safhasında olup bedeli ödenmemiş hasar dosyalarına ait tüm mükellefiyetler ile dönem sonu itibariyle oluşmuş fakat ihbar edilmemiş hasarlar için muallak hasar karşılığı ayrılır. Muallak hasar karşılığı, eksper raporlarına veya sigortalı ve eksperin ilk değerlendirmelerine uygun olarak belirlenmektedir.

Hayat matematik karşılığı

Hayat branşı poliçeleri üzerinden gelecekte ödenmesi taahhüt edilen tazminatlar için ayrılan matematik karşılık, ölüm istatistikleri dikkate alınarak aktüerlerce, Hazine Müsteşarlığı'nın onayladığı formüller kullanılarak hesaplanmaktadır. Bu karşılıkların yatırım faaliyetlerinde kullanılması sonucu elde edilen gelirler poliçe sahiplerine dağıtılmak üzere hayat kar payı karşılığı olarak ayrılmaktadır.

2.4.23 Kiralama işlemleri

2.4.23.1 Grup - kiracı olarak

Finansal kiralama

Finansal kiralama işlemine konu olan varlıklar, Grup'un kiracı olduğu durumda ilgili varlığın makul değeri ile asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı üzerinden varlıklarda "maddi varlıklar" hesabında söz konusu kiralama işlemlerinden kaynaklanan borçlar ise yükümlülüklerde "finansal kiralama borçları" hesabında gösterilmektedir.

Finansal kiralama borçları, ilgili maddi varlığın satın alma değeri üzerinden finansal tablolara yansıtılır. Kira sözleşmesinden doğan faiz ödemeleri ise, kira dönemi boyunca gelir tablosunda gider olarak gösterilir.

Faaliyet kiralaması

Mülkiyete ait risk ve getirilerin önemli bir kısmının kiralayana ait olduğu kiralama işlemi, faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır. Faaliyet kiralamaları olarak (kiralayandan alınan teşvikler düşüldükten sonra) yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile gider olarak kaydedilir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4.23.2 Grup - kiralayan olarak

Finansal kiralama

Finansal kiralama konusu varlık net kira yatırımı tutarına eşit bir alacak olarak konsolide finansal tablolara kaydedilir. Brüt finansal kiralama alacaklarıyla, finansal kiralama alacaklarının bugünkü değeri arasındaki fark, ertelenmiş finansman geliri olarak tanımlanır. İşlem günündeki ertelenmiş finansal gelirlerin toplamı olan kira geliri, kiralamanın vadesi boyunca, finansal kiralama kapsamındaki net yatırımına sabit bir dönemsel getiri oranı yaratacak şekilde konsolide gelir tablosuyla ilişkilendirilir.

Faaliyet kiralaması

Faaliyet kiralamasında, kiralanan varlıklar, konsolide bilançoda maddi varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide gelir tablosuna yansıtılır. Kira geliri kira dönemi boyunca doğrusal olarak konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

2.4.24 Hasılat

Bankacılık

Tüm faiz haddine sahip finansal varlıklar ile ilgili faiz gelir ve giderleri, yönetimin tahmini ve yorumu doğrultusunda tahsilatın şüpheli hale geldiği duruma kadar, tahakkuk esasına göre gelir tablosu ile ilişkilendirilir. Faiz geliri sabit getirili menkul kıymetlerin kupon ödemelerini ve hazine bonolarının tahakkuk eden faiz getirilerini içermektedir (Dipnot 4.e).

Komisyon geliri ve bankacılık faaliyetleri ile ilgili diğer çeşitli gelirler ilgili işlemin gerçekleştiği tarihte gelir tablosu ile ilişkilendirilir.

Sigortacılık

Hayat:

Prim gelirleri hayat, sağlık ve ferdi kaza branşlarında dönem içinde tanzim edilmiş poliçelerden iptaller, reasürere verilen primler ve cari rizikolar karşılığının düşülmesinden sonra kalan net tutarı ifade etmektedir (Dipnot 4.e).

Elementer Sigortalar:

Prim gelirleri, dönem içinde tanzim edilen poliçe primlerinden iptaller ve cari rizikolar karşılığının düşülmesinden sonra kalan net tutarı ifade etmektedir.

Diğer bölümler

Gelirler, teslimatın gerçekleşmesi, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup'a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, malların satış tutarından mal satışlarından iade, indirim, komisyonların ve satış ile ilgili vergilerin düşülmesi suretiyle gösterilmiştir. Grup'un satışlarını vadeli yapması ve vade boyunca faiz almaması veya piyasa faizinin daha altında bir faiz haddini uygulaması ve böylelikle işlemin etkin bir finansman unsuru içeriyor olması durumunda, satışın karşılığının makul değeri, alacakların bugünkü değerine iskonto edilmesi suretiyle bulunur. Alacakların nominal değeri ile bu şekilde bulunan makul değer arasındaki fark, faiz geliri olarak "Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi"ne göre ilgili dönemlere yansıtılır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4.25 Hisse başına kazanç

Hisse başına kazanç net dönem karından adi hisse senedi sahiplerine isabet eden kısmın dönem içindeki ağırlıklı ortalama adi hisse senedi sayısına bölünmesiyle hesaplanır. Detayları Dipnot 31'de açıklandığı gibi Holding hisse başına kazanç hesaplamalarını "Hisse Başına Kazanç" ("UMS 33") uyarınca yapmaktadır.

2.4.26 Dövizli işlemler

Fonksiyonel para birimi

Fonksiyonel para birimi işletmenin faaliyetlerinin önemli kısmını yürüttüğü para birimi olarak tanımlanmakta ve her bir Grup şirketinin finansal tablo kalemleri söz konusu şirketin fonksiyonel para birimi cinsinde ölçülmektedir. Konsolide finansal tablolar Holding'in fonksiyonel para birimi olan Türk Lirası cinsinden sunulmuştur.

Dövizli işlemler ve bakiyeler

Dövizli işlemlerden kaynaklanan gelirler ve zararlar işlemin gerçekleştiği tarihte geçerli olan döviz kuru kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Döviz cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan döviz kuru kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Döviz cinsinden olan varlık veya yükümlülüklerin çevriminden kaynaklanan kur farkı gelir veya gideri konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir.

Yabancı Grup Şirketleri

TL dışında başka bir fonksiyonel para biriminden finansal tablolarını hazırlayan Grup şirketlerinin sonuçları ilgili yıla ait ortalama kur üzerinden TL'ye çevrilmiştir. Bu Grup şirketlerinin varlık ve yükümlülükleri dönem sonu kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Bu Grup şirketlerinin dönem başındaki net varlıklarının TL'ye çevriminden kaynaklanan kur farkları ile ortalama ve dönem sonu kurları arasında oluşan farklar, özkaynakta yabancı para çevrim farkları hesabına dahil edilmiştir.

2.4.27 İşletme birleşmeleri

İşletme birleşmeleri, UFRS 3 kapsamında muhasebeleştirilir. Satın alma bedeli ile iktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değeri arasındaki satın alma bedeli lehine fark şerefiye olarak muhasebeleştirilir. Satın alma işlemi öncesinde Grup'un payına isabet eden net varlıkların makul değer farkı, ertelenmiş vergi etkisi netleştirilerek, yeniden değerlendirme fonu olarak özkaynakta muhasebeleştirilir. İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismanına tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutulur. Grup yıllık şerefiye değer düşüklüğü tespit çalışmasını sene sonlarında yapmaktadır.

Satın alma bedelinin, iktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin defter değerinden düşük olması durumunda söz konusu fark gelir kaydedilir (Dipnot 3).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Ana ortaklık dışı ile yapılan kısmi hisse alış - satış işlemleri

Grup, ana ortaklık dışı ile gerçekleştirdiği hali hazırda kontrol etmekte olduğu ortaklıklara ait hisselerin alış ve satış işlemlerini Grup'un özkaynak sahipleri arasındaki işlemler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak, ana ortaklık dışından ilave hisse alış işlemlerinde, elde etme maliyeti ile ortaklığın satın alınan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Ana ortaklık dışına hisse satış işlemlerinde ise, satış bedeli ile ortaklığın satılan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark sonucu oluşan kayıp veya kazançlar SPK tarafından zorunlu kılınan şablonda özkaynak kalemleri içerisinde bu işlemler sonucunda oluşan kayıp veya kazançlar için ayrı bir başlık olmaması sebebiyle geçmiş yıllar karları hesabı altında özkaynakta muhasebeleştirilir.

2.4.28 Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Endüstriyel bölümler, belirli bir mal veya hizmeti ya da birbirleriyle ilişkili mal veya hizmet grubunu sağlama veya risk ve fayda açısından Grup'un diğer bölümlerinden farklı özellikler taşıma anlamında Grup'un diğer bölümlerinden farklı özelliklere sahip bölümlerdir. Coğrafi bölümler, Grup'un, belirli bir ekonomik çevrede mal veya hizmet temin eden ve risk ve fayda açısından başka bir ekonomik çevre içerisinde faaliyet gösteren diğer bölümlerden farklı özelliklere sahip bölümlerdir.

Raporlanabilir bölüm, bölüm bilgileri açıklanması zorunlu olan bir endüstriyel bölüm veya coğrafi bölümdür. Bir endüstriyel bölümün veya coğrafi bölümün raporlanabilir bölüm olarak belirlenebilmesi için gereklilik; bölüm hasılatının büyük bir çoğunluğunun grup dışı müşterilere yapılan satışlardan kazanılması ve grup dışı müşterilere yapılan satışlardan ve diğer bölümler ile gerçekleştirilen işlemlerden elde edilen bölüm hasılatının, tüm bölümlere ilişkin iç ve dış toplam hasılatın en az %10'unu oluşturması veya kar veya zararla sonuçlanan bölüm sonucunun, kar elde eden bölümlerin toplam sonuçları ile zarar eden bölümlerin toplam sonuçlarının mutlak anlamda büyük olanının en az %10'una isabet etmesi veya bölüm varlıklarının, tüm bölümlerin toplam varlıklarının en az %10'unu oluşturmasıdır.

Grup'un risk ve fayda oranlarının özellikle ürettiği mal ve hizmetlerdeki farklılıklardan etkilenmesi sebebiyle; bölüm bilgilerinin raporlanmasına yönelik birincil format olarak endüstriyel bölümler belirlenmiştir. Coğrafi bölümler bazındaki bilgiler, Grup'un faaliyetlerinin, konsolide finansal tablolar genelinde ve parasal önemsellik kavramında, Türkiye dışındaki coğrafi bölümler açısından raporlanabilir bölüm özelliği göstermediğinden dolayı ilişikteki konsolide finansal tablolarda ikincil format olarak raporlanmamıştır.

2.4.29 Finansal araçlar

Makul değer, bir finansal aracın zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında gönüllü taraflar arasındaki bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa oluşan bir piyasa fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Finansal araçların tahmini makul değerleri, Holding, Bağlı Ortaklıkları ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkları tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, makul değer tahmininde piyasa verilerinin yorumlanmasında takdir kullanılır. Sonuç olarak, burada sunulan tahminler, Grup'un cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerin göstergesi olmayabilir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Bankacılık endüstriyel bölümü dışındaki endüstriyel bölümlerde makul değeri belirlenebilen finansal araçların makul değerlerinin tahmininde aşağıdaki yöntem ve varsayımlar kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen döviz cinsinden olan bakiyelerin makul değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Kasa ve banka ve banka mevduatları dahil, maliyet bedeli ile gösterilen finansal varlıkların makul değerlerinin, kısa vadeli olmaları ve alacak kayıplarının ihmal edilebilir olması dolayısıyla kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Menkul kıymet yatırımlarının makul değerleri bilanço tarihindeki piyasa fiyatları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Ticari alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmekte ve ilgili şüpheli alacak karşılıkları ile birlikte kayıtlı değerlerinin makul değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Finansal yükümlülükler

Banka kredileri ve diğer parasal yükümlülüklerin makul değerlerinin, kısa vadeli olmalarından dolayı kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Döviz cinsinden olan uzun vadeli krediler dönem sonu kurlarından çevrilir ve bundan dolayı makul değerleri kayıtlı değerlerine yaklaşmaktadır.

Ticari borçlar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmekte ve bu şekilde kayıtlı değerlerinin makul değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Türev araçlar

Yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmelerinin makul değerleri bilanço tarihindeki piyasa fiyatları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlık ve yükümlülüklerin 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle kayıtlı ve makul değerleri aşağıdaki gibidir:

	2008		2007	
	Kayıtlı değer	Makul değer	Kayıtlı değer	Makul değer
Diğer bankalardan alacaklar	6.867.802	6.867.802	2.667.900	2.667.900
Müşterilere verilen kredi ve avanslar	47.921.582	46.904.667	38.965.797	39.368.261
Alım-satım amaçlı menkul kıymetler ve satılmaya hazır finansal varlıklar	28.014.015	28.017.050	25.676.244	25.676.244
Toplam finansal varlıklar	82.803.399	81.789.519	67.309.941	67.712.405
Diğer borçlar	64.833.026	65.979.605	47.469.469	47.196.666
Alınan krediler	12.538.830	11.976.225	9.645.144	9.645.144
Toplam finansal borçlar	77.371.856	77.955.830	57.114.613	56.841.810

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Tahmin ve Varsayımları

Konsolide finansal tabloların SPK Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibari ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibariyle gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştirildiği dönem gelir tablosunda yansıtılmaktadırlar. Gelecek finansal döneminde, varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerinde düzeltmelere neden olma riski olan tahmin ve varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

(a) Şerefiye üzerindeki tahmini değer düşüklüğü

Dipnot 2.4'te belirtilen muhasebe politikası gereğince, şerefiye Grup tarafından her yıl değer düşüklüğü için gözden geçirilir. Söz konusu nakit üreten birimin geri kazanılabilir değeri kullanım değeri hesaplamalarına göre tespit edilmiştir. Bu hesaplamalar belirli tahmin ve varsayımlar içermektedir. Grup 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle yapmış olduğu değer düşüklüğü testleri sonucunda şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit etmemiştir (Dipnot 15).

(b) Maddi varlıklar ve maddi olmayan varlıklar faydalı ömürleri

Dipnot 2.4.10'da belirtilen muhasebe politikası gereğince, maddi ve maddi olmayan varlıklar elde etme maliyetinden birikmiş amortisman ve varsa değer düşüklüğü düşüldükten sonraki net değeri ile gösterilmektedir. Amortisman, maddi varlıkların faydalı ömürleri baz alınarak doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır. Faydalı ömürler yönetimin en iyi tahminlerine dayanır, her bilanço tarihinde gözden geçirilir ve gerekirse değişiklik yapılır.

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ

1 Ocak - 31 Aralık 2008 hesap dönemi içinde gerçekleşen işletme birleşmeleri aşağıdaki gibidir:

Çimsa, 31 Temmuz 2008 tarihinde Bilecik Hazır Beton Tesisleri'ni 22.817 TL karşılığı satın almıştır. Satın alınan tanımlanabilir varlıkların ve devralınan yükümlülüklerin makul değerleri ve satın alma bedelleri aşağıdaki gibidir:

Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	18.081
Diğer cari/dönen varlıklar	442
<hr/>	
Net varlıklar makul değeri	18.523
Eksi: satın alma bedeli	22.817
<hr/>	
Şerefiye	4.294

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ (Devamı)

1 Ocak - 31 Aralık 2007 hesap dönemi içinde gerçekleşen işletme birleşmeleri aşağıdaki gibidir:

Enerjisa, 25 Mayıs 2007 tarihinde Ere Holding A.Ş. ve bağlı ortaklıklarını (Ere Elektrik ve Ere HES) 44.342 TL karşılığı satın almıştır. Satın alınan tanımlanabilir varlıkların ve devralınan yükümlülüklerin makul değerleri ve satın alma bedelleri aşağıdaki gibidir:

Maddi duran varlıklar	75.759
Finansal kiralama alacakları	4.373
Diğer cari/dönen varlıklar	1.779
Finansal borçlar	(32.289)
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri	(3.271)
Diğer yükümlülükler	(1.707)
Ana ortaklık dışı paylar	(302)
Net varlıklar makul değeri	44.342
Eksi: satın alma bedeli	44.342

Sabancı Holding'in müşterek yönetime tabi ortaklarından Akçansa, 1 Mayıs 2007 tarihinde Türkerler İnşaat Turizm Ticaret ve Sanayi A.Ş.'den Ladik çimento fabrikasını 128.007 TL karşılığı satın almıştır. Bu işlem sonucunda satın alınan tanımlanabilir varlıkların ve devralınan yükümlülüklerin makul değerleri ve satın alma bedelleri aşağıdaki gibidir:

Stoklar	11.952
Maddi duran varlıklar	66.086
Maddi olmayan duran varlıklar	22.520
Diğer cari/dönen varlıklar	22
Borç karşılıkları	(553)
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri	(445)
Net varlıklar makul değeri	99.582
Eksi: satın alma bedeli	227.589

Şerefiye **128.007**

**Müşterek yönetime tabi ortaklık tarafından gerçekleştirilen
satın alma işleminin konsolide finansal tablolara şerefiye etkisi** **47.209**

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ (Devamı)

Sabancı Holding, müşterek yönetime tabi ortaklıklarından Oysa Çimento A.Ş.'nin %41,09 oranındaki hissesini 30 Nisan 2007 tarihinde 45.294 TL karşılığı satın almıştır. 30 Nisan 2007 tarihinden itibaren Oysa konsolidasyon kapsamına bağlı ortaklık olarak dahil edilmektedir. Bu işlem sonucunda satın alınan tanımlanabilir varlıkların ve devralınan yükümlülüklerin makul değerleri ve satın alma bedelleri 31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançonun hazırlanması sırasında geçici olarak belirlenmiş ve Grup UFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" muhasebe standardında öngörüldüğü üzere 31 Aralık 2007 tarihini takip eden 12 aylık süre içerisinde satın alınan tanımlanabilir varlıkların ve devralınan yükümlülüklerin makul değerlerini nihai olarak aşağıdaki gibi belirlemiştir.

Ticari alacaklar	8.605
Stoklar	3.317
Diğer cari/dönen varlıklar	286
Maddi duran varlıklar	93.422
Maddi olmayan duran varlıklar	5.106
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	(12.215)
Finansal borçlar	(1.187)
Ticari borçlar	(2.654)
Diğer borçlar	(6.883)
Yeniden değerlendirme fonu	(4.379)
Ana ortaklık dışı paylar	(38.124)
Net varlıklar makul değeri	45.294
Eksi: satın alma bedeli	45.294

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

a) Grup dışından sağlanan gelirler:

	2008	2007
Finans	12.260.130	10.859.705
Perakendecilik	2.125.397	1.965.133
Otomotiv	1.797.077	1.911.787
Lastik ve takviye	1.460.764	1.488.434
Çimento	928.804	822.492
Enerji	248.587	143.733
Tekstil	673.736	753.244
Diğer	302.254	437.910
Toplam	19.796.749	18.382.438

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

b) Bölüm varlıkları:	2008	2007
Lastik ve takviye	1.353.745	1.124.061
Otomotiv	1.303.613	762.455
Tekstil	748.996	1.175.351
Çimento	1.336.703	1.196.379
Perakende	793.369	817.134
Enerji	720.391	550.632
Finans	93.833.365	72.887.608
Bankacılık	92.491.103	71.777.679
Sigortacılık	1.342.262	1.109.929
Diğer	446.549	685.328
Bölüm varlıkları (*)	100.536.731	79.198.948
Satılmak üzere elde tutulan duran varlıklar	56.487	582.068
İştirakler	294.564	179.390
Bölemlerle ilişkilendirilmeyen varlıklar	819.435	343.898
Eksi: bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(885.793)	(915.664)
Konsolide finansal tablolara göre toplam varlıklar	100.821.424	79.388.640

(*) Bölüm varlıkları genel olarak faaliyet ile ilgili varlıklardan oluşmaktadır.

c) Bölüm yükümlülükleri:	2008	2007
Lastik ve takviye	253.338	218.941
Otomotiv	405.829	241.337
Tekstil	141.349	203.048
Çimento	141.576	129.439
Perakende	403.493	471.472
Enerji	68.003	60.883
Finans	82.049.742	61.621.114
Bankacılık	81.180.925	60.956.732
Sigortacılık	868.817	664.382
Diğer	73.196	156.200
Bölüm yükümlülükleri (*)	83.536.526	63.102.434
Satılmak üzere elde tutulan duran varlıklar ile ilişkilendirilen yükümlülükler	-	356.062
Bölemlerle ilişkilendirilmeyen yükümlülükler	1.449.182	1.054.842
Eksi: bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(1.503.061)	(1.198.539)
Konsolide finansal tablolara göre toplam yükümlülükler	83.482.647	63.314.799

(*) Bölüm yükümlülükleri genel olarak faaliyetle ilgili yükümlülükleri içermekte, vergi finansal borçlar ve tahsis edilemeyen borçlar gibi yükümlülükleri içermemektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

1 Ocak - 31 Aralık 2008 hesap dönemine ait bölüm analizi

	Lastik ve takviye	Otomotiv	Tekstil	Çimento	Perakende	Enerji	Finans		Toplam finans	Diğer	Bölümlerarası düzeltme	Toplam
							Bankacılık	Sigortacılık				
Grup dışından sağlanan gelirler	1.460.764	1.797.077	673.736	928.804	2.125.397	248.587	11.357.200	902.930	12.260.130	302.254	-	19.796.749
Bölümlerarası gelirler	6.057	409	1.394	182	4.214	86.567	55.435	1.103	56.538	14.410	(169.771)	-
Toplam gelirler	1.466.821	1.797.486	675.130	928.986	2.129.611	335.154	11.412.635	904.033	12.316.668	316.664	(169.771)	19.796.749
Grup dışından sağlanan gelirler	1.460.764	1.797.077	673.736	928.804	2.125.397	248.587	11.357.200	902.930	12.260.130	302.254	-	19.796.749
Bölümlerarası gelirler	6.057	409	1.394	182	4.214	86.567	55.435	1.103	56.538	14.410	(169.771)	-
Gelirler	1.466.821	1.797.486	675.130	928.986	2.129.611	335.154	11.412.635	904.033	12.316.668	316.664	(169.771)	19.796.749
Satılan malın maliyeti (*)	(1.196.380)	(1.562.394)	(613.265)	(692.993)	(1.662.501)	(278.667)	(7.443.175)	(942.650)	(8.385.825)	(267.822)	316.002	(14.343.845)
Genel yönetim giderleri	(65.775)	(50.056)	(29.322)	(34.907)	(223.518)	(24.227)	(2.245.009)	(127.947)	(2.372.956)	(43.559)	34.278	(2.810.042)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(74.737)	(163.143)	(68.034)	(10.910)	(220.280)	(523)	-	-	-	(20.278)	1.960	(555.945)
Araştırma ve geliştirme gideri	(10.205)	(1.635)	(7.553)	-	-	-	-	-	-	-	-	(19.393)
Bölümlerarası düzenleme	-	(515)	-	(99)	-	-	153.703	796	154.499	(454)	(154.501)	(1.070)
Faaliyet sonucu	119.724	19.743	(43.044)	190.077	23.312	31.737	1.878.154	(165.768)	1.712.386	(15.449)	27.968	2.066.454
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen diğer faaliyet giderleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(58.002)
Diğer faaliyet geliri/(gideri)- net	(1.956)	(5.543)	(18.587)	(9.103)	134.070	(2.053)	175.235	84.318	259.553	(18.323)	-	338.058
Faaliyet karı	117.768	14.200	(61.631)	180.974	157.382	29.684	2.053.389	(81.450)	1.971.939	(33.772)	27.968	2.346.510

(*) Bankacılık bölümünde; satılan malın maliyeti tutarı, faiz gideri, komisyon giderleri, kredi karşılıkları ve net döviz alım satım karını içermektedir. Sigorta bölümünde, yazılan primlerin reasürör payları satılan malın maliyeti içinde gösterilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

1 Ocak - 31 Aralık 2007 hesap dönemine ait bölüm analizi

	Lastik ve takviye	Otomotiv	Tekstil	Çimento	Perakende	Enerji	Finans		Toplam finans	Diğer	Bölümlerarası düzeltme	Toplam
							Bankacılık	Sigortacılık				
Grup dışından sağlanan gelirler	1.488.434	1.911.787	753.244	822.492	1.965.133	143.733	10.003.561	856.144	10.859.705	437.910	-	18.382.438
Bölümlerarası gelirler	5.617	562	12.341	286	2.722	139.586	69.621	1.159	70.780	17.004	(248.898)	-
Toplam gelirler	1.494.051	1.912.349	765.585	822.778	1.967.855	283.319	10.073.182	857.303	10.930.485	454.914	(248.898)	18.382.438
Grup dışından sağlanan gelirler	1.488.434	1.911.787	753.244	822.492	1.965.133	143.733	10.003.561	856.144	10.859.705	437.910	-	18.382.438
Bölümlerarası gelirler	5.617	562	12.341	286	2.722	139.586	69.621	1.159	70.780	17.004	(248.898)	-
Gelirler	1.494.051	1.912.349	765.585	822.778	1.967.855	283.319	10.073.182	857.303	10.930.485	454.914	(248.898)	18.382.438
Satılan malın maliyeti (*)	(1.288.251)	(1.607.886)	(687.238)	(532.630)	(1.562.085)	(276.602)	(6.141.940)	(777.350)	(6.919.290)	(387.594)	276.482	(12.985.094)
Genel yönetim giderleri	(68.251)	(31.000)	(24.761)	(35.675)	(202.890)	(12.495)	(1.763.754)	(96.098)	(1.859.852)	(44.395)	25.420	(2.253.899)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(70.500)	(171.004)	(64.193)	(9.270)	(187.971)	-	-	-	-	(25.526)	4.414	(524.050)
Araştırma ve geliştirme gideri	(7.228)	(1.646)	(9.118)	(16)	-	-	-	-	-	-	75	(17.933)
Bölümlerarası düzenleme	-	(495)	-	(100)	-	-	16.949	2.309	19.258	2.525	(19.258)	1.930
Faaliyet sonucu	59.821	100.318	(19.725)	245.087	14.909	(5.778)	2.184.437	(13.836)	2.170.601	(76)	38.235	2.603.392
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen diğer faaliyet giderleri												(54.831)
Diğer faaliyet geliri/(gideri)- net	9.461	(13.881)	(35.736)	(5.322)	(16.185)	(5.087)	(2.942)	143.068	140.126	73.078	-	146.454
Faaliyet karı	69.282	86.437	(55.461)	239.765	(1.276)	(10.865)	2.181.495	129.232	2.310.727	73.002	38.235	2.695.015

(*) Bankacılık bölümünde; satılan malın maliyeti tutarı, faiz gideri, komisyon giderleri, kredi karşılıkları ve net döviz alım satım karını içermektedir. Sigorta bölümünde, yazılan primlerin reasürör payları satılan malın maliyeti içinde gösterilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

e) Faaliyet sonuçları:

i) Bankacılık:

	2008	2007
Finansal borçlardan alınan faizler	6.185.984	5.182.162
Menkul kıymet ve finansal varlıklardan alınan faizler	3.404.452	3.028.796
Komisyon geliri	1.406.387	1.301.145
Diğer bankalardaki mevduatlardan faiz geliri	335.942	336.114
Menkul kıymet alım-satım kazancı	(120.210)	43.825
Diğer faiz geliri	144.644	111.519
Toplam faaliyet geliri	11.357.200	10.003.561
Eksi: komisyon geliri ve menkul kıymet alım-satım kazancı	(1.286.177)	(1.344.970)
Toplam faiz geliri	10.071.022	8.658.591
Faiz gideri	(6.370.161)	(5.310.963)
Faiz geliri-net	3.700.862	3.347.628
<u>Faaliyet giderleri</u>		
Faiz gideri	(6.370.161)	(5.310.963)
Döviz alım-satım karı-net	260.091	96.620
Esas faaliyet giderleri	(2.245.009)	(1.763.754)
Komisyon gideri	(244.345)	(256.153)
Finansal borç karşılıkları	(879.622)	(584.874)
Toplam faaliyet gideri	(9.479.046)	(7.819.124)
İlave: faiz gideri	6.370.161	5.310.963
İlave: komisyon geliri ve menkul kıymet alım-satım kazancı	1.286.177	1.344.970
Diğer faaliyet geliri/(gideri)	175.235	(2.942)
Bölüm faaliyet karı	2.053.389	2.181.495

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

ii) Sigortacılık:

	2008	2007
Alınan primler	902.930	856.144
Reasürörlere verilen primler	(345.264)	(335.325)
Cari rizikolar karşılığındaki değişim-net	(60.275)	(59.605)
Prim gelirleri-net	497.391	461.214
Ödenen tazminatlar	(584.083)	(511.255)
Ödenen tazminatlar reasürans payı	192.890	233.276
Hayat sigortası provizyonları	1.383	-
Muallak hasar karşılığındaki değişim	(66.759)	(46.029)
Gerçekleşmiş hasarlar-net	(456.569)	(324.008)
Hayat matematik karşılığındaki değişim-net	(33.164)	2.736
Ödenen komisyon-net	(45.479)	(57.680)
Teknik kar	(78.643)	(54.944)
Genel yönetim giderleri	(127.947)	(96.098)
Diğer faaliyet geliri/(gideri)	84.318	143.068
Bölüm faaliyet (zararı)/karı	(81.450)	129.232

iii) Finans dışı endüstriyel bölümler:

	2008	2007
Net satışlar	7.536.619	7.522.733
Satışların maliyeti	(6.170.134)	(6.153.912)
Brüt esas faaliyet karı	1.366.485	1.368.821
Faaliyet giderleri	(1.070.426)	(990.861)
Diğer faaliyet geliri/(gideri)	78.505	6.328
Bölüm faaliyet karı	374.564	384.288

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Müşterek yönetime tabi ortaklıklardaki pay:

Dipnot 2'de belirtildiği gibi konsolide finansal tablolarda oransal konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olan Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklara ait toplam dönen varlıklar, duran varlıklar, kısa vadeli yükümlülükler, uzun vadeli yükümlülükler, gelir ve giderler aşağıdaki gibidir:

Bilanço	2008	2007
Dönen varlıklar	1.218.799	645.219
Duran varlıklar	1.799.774	1.765.564
Toplam varlıklar	3.018.573	2.410.783
Kısa vadeli yükümlülükler	589.997	553.469
Uzun vadeli yükümlülükler	727.453	520.811
Toplam yükümlülükler	1.317.450	1.074.280
Ana ortaklık dışı paylar	4.645	4.701
Özkaynak	1.696.477	1.331.802
Toplam yükümlülükler, ana ortaklık dışı paylar ve özkaynak	3.018.572	2.410.783
Gelir tablosu	2008	2007
Faaliyet sonucu	250.401	116.263
Finansman (gideri)/geliri-net	(32.144)	24.054
Vergi ve ana ortaklık dışı pay öncesi kar	218.257	140.317
Vergi	(31.526)	(32.503)
Ana ortaklık dışı pay öncesi kar	186.731	107.814
Ana ortaklık dışı pay	(98)	(509)
Sürdürülen faaliyetler net dönem karı	186.633	107.305

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

g) Amortisman ve itfa payları, değer düşüklükleri ve yatırım harcamaları:

1 Ocak - 31 Aralık 2008

	Finans		Lastik ve takviye	Otomotiv	Tekstil	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Durdurulan faaliyetler	Toplam
	Bankacılık	Sigorta									
Amortisman ve itfa payları	113.120	5.978	69.174	20.421	35.921	78.746	23.846	35.802	23.415	14.913	421.336
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller değer düşüklüğü	-	-	-	-	13.659	-	-	6.452	-	-	20.111
Yatırım harcamaları	204.607	4.606	80.213	81.331	38.211	69.450	139.757	72.965	18.568	4.292	714.000

1 Ocak - 31 Aralık 2007

	Finans		Lastik ve takviye	Otomotiv	Tekstil	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Durdurulan faaliyetler	Toplam
	Bankacılık	Sigorta									
Amortisman ve itfa payları	107.074	4.330	70.735	15.908	33.888	56.529	29.975	35.392	25.249	55.145	434.225
Şerefiye değer düşüklüğü	-	-	-	-	-	-	-	4.891	-	-	4.891
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller değer düşüklüğü	-	-	16.802	-	28.933	-	-	1.236	4.149	407	51.527
Bağlı ortaklık değer düşüklüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.311	20.311
Yatırım harcamaları	125.690	7.428	65.346	76.098	68.983	182.210	298.478	80.238	43.006	21.784	969.261

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle hazır değerlerin detayı aşağıda sunulmuştur:

	2008	2007
Kasa		
- bankacılık	610.540	1.095.189
- diğer şirketler	7.385	6.621
Banka - vadeli mevduat	4.788.924	898.347
Banka - vadesiz mevduat	1.892.902	749.684
Devlet tahvilleri	358.734	-
Yabancı para cinsinden devlet tahvilleri	-	126.904
Eurobondlar	-	15.045
Hazine bonoları	3.152	3.592
Ters repo işlemlerinden alacaklar	1.416	2.547
Diğer hazır değerler	2.006	3.227
Toplam	7.665.059	2.901.156

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatlar ve para piyasası plasmanlarının etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %0,15 (2007: %4,13), %1,84 (2007: %3,55) ve %14,94'tür (2007: %17,50).

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	2008	2007
Vadesiz	2.512.833	1.854.721
3 aya kadar	5.152.226	1.046.435
Toplam	7.665.059	2.901.156

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR

a) Menkul kıymetler:

Makul değer değişimleri gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıda sunulmuştur:

	2008	2007
Devlet tahvilleri	103.217	42.375
Eurobondlar	30.743	207.409
Hazine bonoları	5.426	-
Hisse senetleri	9.685	4.637
Yabancı para cinsinden devlet tahvilleri	11.406	4.550.781
Yatırım fonları	15.000	26.617
Diğer	71	1.250
Toplam	175.548	4.833.069

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden makul değer değişimleri gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıkların etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %7,57 (2007: %6,94), %6,58 (2007: %6,43) ve %17,88'dir (2007: %17,43).

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur.

	2008			2007		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 ile 12 ay arası	21.991	-	21.991	2.621.474	-	2.621.474
1 ile 5 yıl arası	110.640	-	110.640	2.026.426	-	2.026.426
5 yıldan fazla	18.161	-	18.161	152.664	-	152.664
Vadesiz	9.756	15.000	24.756	5.888	26.617	32.505
Toplam	160.548	15.000	175.548	4.806.452	26.617	4.833.069

Sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süre:

	2008			2007		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 aya kadar	11.325	-	11.325	1.879.553	-	1.879.553
3 ile 12 ay arası	23.251	-	23.251	2.628.457	-	2.628.457
1 ile 5 yıl arası	98.134	-	98.134	139.932	-	139.932
5 yıldan fazla	18.082	-	18.082	152.622	-	152.622
Vadesiz	9.756	15.000	24.756	5.888	26.617	32.505
Toplam	160.548	15.000	175.548	4.806.452	26.617	4.833.069

b) Satılmaya hazır finansal varlıklar:	2008	2007
Borçlanma senetleri		
- Devlet tahvilleri	4.966.879	16.915.166
- Yabancı para cinsinden devlet tahvilleri	153.721	2.356.264
- Eurobondlar	1.671.269	1.743.173
- Hazine bonoları	437.542	91.145
- Yatırım fonları	35.392	-
- Diğer yabancı para cinsinden bonolar	415.823	86.020
Ara toplam	7.680.626	21.191.768
Hisse senetleri		
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören	8.399	19.395
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen	51.608	29.447
Ara toplam	60.007	48.842
Toplam satılmaya hazır finansal varlıklar	7.740.633	21.240.610

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %5,48 (2007: %5,66), %6,64 (2007: %6,26) ve %19,53'tür (2007: %18,81).

Bankacılık endüstriyel bölümüne ait satılmaya hazır finansal varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
1 Ocak bakiyesi	20.869.792	14.519.587
Alımlar	14.458.299	12.654.340
Makul değer değişimi	(1.250.919)	775.130
Satış ve itfa yolu ile elden çıkarılanlar	(8.257.237)	(7.079.265)
Transferler	(18.515.174)	-
Toplam	7.304.761	20.869.792

Akbank, daha önce finansal tablolarında alım satım amaçlı finansal varlıklarda takip ettiği ve gerçeğe uygun değerleri sırasıyla 138.859 TL ve 36.670 TL olan devlet borçlanma senetlerini, elde tutma niyetindeki değişiklik sebebi ile UMS 39 ve UFRS 7'deki Ekim 2008'de yapılan ve 1 Temmuz 2008 itibarıyla geçerli değişiklikler kapsamında satılmaya hazır finansal varlıklar altında sınıflandırmıştır. Yeniden sınıflandırılan devlet borçlanma senetlerinin bilanço tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değerleri sırasıyla 141.394 TL ve 35.379 TL tutarındadır. Söz konusu finansal varlıklar yeniden sınıflandırılmamış olsaydı, sırasıyla 283 TL tutarında ana ortaklık dışı paylar öncesi değerlendirme karı ve 1.693 TL tutarında ana ortaklık dışı paylar öncesi değerlendirme zararı gelir tablosunda muhasebeleştirilecekti.

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla vade analizi aşağıda sunulmuştur. Buna göre satılmaya hazır finansal varlıklar için sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlama tarihine kalan süre:

	2008			2007		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 aya kadar	2.576.875	-	2.576.875	6.417.304	-	6.417.304
3 ile 12 ay arası	1.870.097	243.937	2.114.034	8.773.362	123.019	8.896.381
1 ile 5 yıl arası	1.709.334	59.679	1.769.013	4.334.279	149.331	4.483.610
5 yıldan fazla	1.098.003	87.310	1.185.313	1.315.221	79.252	1.394.473
Vadesiz	50.452	44.946	95.398	29.626	19.216	48.842
Toplam	7.304.761	435.872	7.740.633	20.869.792	370.818	21.240.610

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

Satılmaya hazır finansal varlıklar için sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süre:

	2008			2007		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 ile 12 ay arası	1.683.685	243.937	1.927.622	9.425.509	123.019	9.548.528
Cari	1.683.685	243.937	1.927.622	9.425.509	123.019	9.548.528
1 ile 5 yıl arası	3.603.123	59.678	3.662.801	7.201.002	149.331	7.350.333
5 yıldan fazla	1.967.501	87.310	2.054.811	4.213.655	79.252	4.292.907
Vadesiz	50.452	44.947	95.399	29.626	19.216	48.842
Cari olmayan	5.621.076	191.935	5.813.011	11.444.283	247.799	11.692.082
Toplam	7.304.761	435.872	7.740.633	20.869.792	370.818	21.240.610

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla satılmaya hazır hisse senetlerinin detayı aşağıda sunulmuştur:

Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören	Pay (%)	Kayıtlı değer	Faaliyet kolu
Ak Yatırım Ortaklığı A.Ş. (*)	65	8.327	Yatırım yönetimi
Diğeri		72	
Toplam		8.399	
Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen	Pay (%)	Kayıtlı değer	Faaliyet kolu
Merter BV	24,99	28.879	Gayrimenkul
Liman İşletmeleri Nakliyat ve Tic. A.Ş.	5,53	9.002	Nakliye
Diğeri		13.727	
Toplam		51.608	

(*) Grup'un Ak Yatırım Ortaklığı A.Ş.'de %65 ortaklık payı vardır (2007: %65). Grup'un net karı, finansal pozisyonu ve buna bağlı ortaya çıkan sonuçları üzerindeki önem taşımayan etkisi nedeniyle bu şirket konsolidasyon kapsamı dışında tutulmuş ve 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda kayıtlı değeri ile gösterilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla satılmaya hazır hisse senetlerinin detayı aşağıda sunulmuştur:

Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören	Pay (%)	Kayıtlı değer	Faaliyet kolu
Ak Yatırım Ortaklığı A.Ş. Diğeri	65	19.302 93	Yatırım yönetimi
Toplam		19.395	

Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen	Pay (%)	Kayıtlı değer	Faaliyet kolu
Liman İşletmeleri Nakliyat ve Tic. A.Ş. Ak Portföy Yönetimi A.Ş. Diğeri	5,53 99,99	8.358 3.592 17.497	Nakliye Portföy yönetimi
Toplam		29.447	

c) Vadeye kadar elde tutulacak:

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıkların detayı aşağıda sunulmuştur:

	2008	2007
Devlet tahvilleri	13.939.245	-
Eurobondlar	1.165.303	-
Yabancı para cinsinden devlet tahvilleri	5.444.158	-
Toplam	20.548.706	-

31 Aralık 2008 itibarıyla vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar için sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 ile 12 ay arası	5.032.118	-	5.032.118
1 ile 5 yıl arası	12.463.197	-	12.463.197
5 yıldan fazla	3.053.391	-	3.053.391
Toplam	20.548.706	-	20.548.706

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

31 Aralık 2007 itibariyle vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar için sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlama tarihine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 aya kadar	5.425.632	-	5.425.632
3 ile 12 ay arası	6.590.550	-	6.590.550
1 ile 5 yıl arası	7.367.220	-	7.367.220
5 yıldan fazla	1.165.304	-	1.165.304
Toplam	20.548.706	-	20.548.706

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
1 Ocak bakiyesi	-	-
Alımlar	21.168.413	-
İskonto edilmiş maliyetin değişiminden kaynaklanan ilaveler	754.430	-
Satış ve itfa yolu ile elden çıkarılanlar	(1.374.137)	-
Toplam	20.548.706	-

Akbank, daha önce finansal tablolarında alım satım amaçlı finansal varlıklarda takip ettiği ve gerçeğe uygun değerleri sırasıyla 104.306 TL, 1.455.403 TL ve 897.040 TL olan devlet borçlanma senetlerini, elde tutma niyetindeki değişiklik sebebi ile UMS 39 ve UFRS 7'deki Ekim 2008'de yapılan ve 1 Temmuz 2008 itibariyle geçerli değişiklikler kapsamında vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar altında sınıflandırmıştır. Yeniden sınıflandırılan devlet borçlanma senetlerinin bilanço tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değerleri sırasıyla 108.083 TL, 1.389.649 TL ve 859.991 TL tutarındadır. Söz konusu finansal varlıklar sınıflandırılmamış olsaydı, 2.832 TL tutarında ana ortaklık dışı paylar öncesi değerlendirme karı ve 73.719 TL ve 48.551 TL tutarında ana ortaklık dışı paylar öncesi değerlendirme zararı gelir tablosunda muhasebeleştirilecekti.

Akbank, daha önce finansal tablolarında satılmaya hazır finansal varlıklarda takip ettiği ve gerçeğe uygun değerleri sırasıyla 14.584.774 TL, 3.408.261 TL ve 679.381 TL olan devlet borçlanma senetlerini, elde tutma niyetindeki değişiklik sebebi ile vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar altında sınıflandırmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR

Kısa vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:

	2008	2007
Kısa vadeli	7.352.157	4.382.957
Uzun vadeli olanların cari kısmı	1.695.444	1.752.250
Toplam kısa vadeli	9.047.601	6.135.207

Uzun vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:

Uzun vadeli	4.612.026	4.113.529
Toplam	13.659.627	10.248.736

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %3,61 (2007: %5,79), %3,90 (2007: %4,94) ve %15,79 (2007: %15,56).

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	2008	2007
3 aya kadar	2.408.593	1.771.610
3 ile 12 ay arası	6.639.008	4.363.597
1 ile 5 yıl arası	3.184.011	3.047.458
5 yıldan fazla	1.428.015	1.066.071
Toplam	13.659.627	10.248.736

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla uzun vadeli kredilerin geri ödeme planları aşağıda sunulmuştur:

Dönem	2008
2010	787.337
2011	896.425
2012	768.998
2013	731.251
2014 ve sonrası	1.428.015
Toplam	4.612.026

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

Dönem	2007
2009	1.469.890
2010	529.039
2011	499.116
2012	549.413
2013 ve sonrası	1.066.071
Toplam	4.113.529

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle kredilerin sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlama tarihine kalan süre:

	2008	2007
3 aya kadar	10.393.151	8.236.307
3 ile 12 ay arası	2.702.205	1.584.701
1 ile 5 yıl arası	555.632	421.695
5 yıldan fazla	8.639	6.033
Toplam	13.659.627	10.248.736

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle Akbank'ın alınan fonlar ve krediler ile ilgili yapmış olduğu işlemler aşağıdaki gibidir:

Alınan Fonlar:

a) West LB AG Londra Şubesi aracılığıyla alınan fonlar

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle yabancı kuruluşlardan alınan fonların içinde 600 milyon ABD Doları tutarında olan sırasıyla 200 milyon ABD Doları ve 288 milyon Avro tutarında iki parçadan oluşan ve faiz oranı sırasıyla Libor + %2 ve Euribor + %2 olan, West LB AG Londra Şubesi'nin aracılığıyla 16 uluslararası bankadan temin edilmiş ve vadesi 24 Aralık 2009 olan sendikasyon kredisi bulunmaktadır.

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle yabancı kuruluşlardan alınan fonların içinde 1 milyar Avro tutarında olan sırasıyla 500 milyon Avro ve 500 milyon Avro tutarında iki parçadan oluşan ve faiz oranı Euribor + %0,75 olan, West LB AG Londra Şubesi'nin aracılığıyla 53 uluslararası bankadan temin edilmiş ve vadesi 21 Ağustos 2009 ve 25 Eylül 2009 olan vadeli sendikasyon kredisi bulunmaktadır.

b) UFJ Bank Limited aracılığıyla alınan fonlar

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle yabancı kuruluşlardan alınan fonların içinde 500 milyon Avro tutarında ve faiz oranı Euribor + %0,75 olan, UFJ Bank Limited'in aracılığıyla sırasıyla 21 uluslararası bankadan temin edilmiş ve vadesi 26 Haziran 2009 olan vadeli sendikasyon kredisi bulunmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

c) Yapılandırılmış finansman işlemi

Kasım 1999 tarihinde, Akbank, 400 milyon ABD Doları tutarında değişken oranlı borç senedi ihraç etmek üzere, yabancı para cinsinden düzenlenen, mevcut ve gelecekteki havale alacaklarını menkulleştirerek (işçi dövizleri, mal karşılığı nakit, vesaik mukabili nakit, akreditif geri ödeme hakları, çek ödemeleri ve mevduat hesaplarındaki diğer tutarlar), 400 milyon ABD Doları tutarında yapılandırılmış finansman işlemi sonuçlandırmıştır. 2000 - 2008 tarihleri arasında değişken oranlı borç senedi ihracıyla 3.569 milyon ABD Doları aynı işleme ilave edilmiştir. Bu ilave dilimlere ait faiz oranları Libor + %0,16 ve Libor + %1,1 arasında değişmektedir. 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla menkulleştirme işleminin bakiye anapara tutarı, 2000 - 2008 yılları arasında yapılan 1.733 milyon ABD Doları tutarındaki geri ödemeler sonrasında 2.235 milyon ABD Doları'dır.

Aralık 2005'te, Akbank, yabancı para cinsinden düzenlenen, mevcut ve gelecekteki havale alacaklarını menkulleştirerek (kredi kartı alacakları), 500 milyon ABD Doları tutarında yapılandırılmış finansman işlemi sonuçlandırmıştır. Faiz oranları Libor + %0,16 ve Libor + %1,01 arasında değişmektedir. 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla menkulleştirme işleminin bakiye anapara tutarı, 2008 yılında yapılan 53 milyon ABD Doları, 2007 yılında yapılan 48 milyon ABD Doları ve 2006 yılında yapılan 26 milyon ABD Doları tutarındaki geri ödemeler sonrasında 373 milyon ABD Doları'dır.

DİPNOT 8 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

Kısa ve uzun vadeli ticari alacaklar:	2008	2007
Ticari alacaklar	881.083	1.034.504
Çekler ve senetler	214.450	146.059
İlişkili taraflardan alacaklar (*)	13.703	11.700
	1.109.236	1.192.263
Eksi: şüpheli alacaklar karşılığı	(29.441)	(27.702)
Toplam	1.079.795	1.164.561

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla, 78.663 TL (2007: 72.465 TL) tutarındaki ticari alacakların vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamışlardır. Bu alacakların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
1 aya kadar	32.648	19.772
1 ile 3 ay arası	23.149	39.544
3 ile 12 ay arası	15.644	13.149
1 ile 5 yıl arası	7.222	-
Toplam (*)	78.663	72.465

(*) Yukarıda vade kırılımı verilen vadesi geçmiş alacaklar, sigortacılık faaliyetlerinden alacakları içermemektedir. 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla 66.923 TL (2007: 74.222 TL) tutarındaki sigorta faaliyetlerinden alacakların vadesi geçmiş olmasına rağmen şüpheli alacak olarak değerlendirilmemişlerdir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 8 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla, ticari alacaklar bakiyesi içerisinde vadesi geçmiş ve şüpheli alacak karşılığı ayrılmış tutarların vade analizi aşağıdaki gibidir.

	2008	2007
1 aya kadar	657	607
1 ile 3 ay arası	1.314	1.213
3 ile 12 ay arası	2.993	4.528
1 ile 5 yıl arası	24.477	21.354
Toplam	29.441	27.702

Kısa ve uzun vadeli ticari borçlar:	2008	2007
Ticari borçlar	1.004.108	931.057
İlişkili taraflara borçlar (*)	5.044	11.040
Borç senetleri	252	172
Toplam	1.009.404	942.269

(*) İlişkili taraflardan alacaklar ve borçlar Dipnot 31 İlişkili Taraf Açıklamaları dipnotunda açıklanmıştır.

DİPNOT 9 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

Diğer alacaklar:	2008	2007
Bankalararası çek takas hesabı	161.265	331.920
Fon yönetim ücret tahakkuku	51.865	35.070
Kredi kartı ödemelerinden alacaklar	12.760	6.742
Kimyevi ürünler bölümü satışından alacaklar	-	22.546
Diğer	313.209	220.973
Toplam	539.099	617.251

Diğer borçlar:	2008	2007
Kredi kartı işlemleriyle ilgili borçlar	803.891	811.776
Kazanılmamış komisyon geliri	251.845	148.269
Diğer vergiler ve stopaj	243.950	171.938
Bankalararası çek takas hesabı	167.424	411.050
Kredi kartı puan tahakkuku	102.859	114.762
İhracat depozitoları ve transfer talimatları	35.729	32.144
Alınan avanslar	35.231	14.073
Bağlı ortaklık alımından doğan borçlar	23.497	35.614
Tasarruf mevduat sigortası	19.194	18.035
Personele borçlar	14.326	25.454
Muhabir bankalara ödeme emirleri	6.856	20.171
Finansal kiralama borçları	6.249	6.983
Diğer	489.998	988.090
Toplam	2.201.049	2.798.359

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 10 - STOKLAR

	2008	2007
İlk madde ve malzeme	290.445	394.186
Yarı mamuller	163.282	131.519
Mamuller ve ticari mamuller	907.240	565.157
Yedek parçalar	111.375	106.711
Toplam	1.472.342	1.197.573

DİPNOT 11 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

	2008	Pay (%)	2007	Pay (%)
Philsa	246.972	25,00	152.804	25,00
Philip Morrissa	47.592	24,75	26.586	24,75
Toplam	294.564		179.390	

İştirak karlarından paylar aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Philsa	151.618	108.983
Philip Morrissa	36.029	26.100
Toplam	187.647	135.083

İştiraklerin finansal tablolarıyla ilgili özet bilgiler aşağıdaki gibidir:

	2008		2007	
	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler
Philsa	1.751.269	763.384	1.402.815	791.598
Philip Morrissa	602.778	410.486	390.378	282.959
Toplam	2.354.047	1.173.870	1.793.193	1.074.557

	2008	2007
Satış gelirleri		
Philsa (*)	6.880.091	5.739.553
Philip Morrissa	6.994.956	6.051.047

(*) Philsa satışlarını Philip Morrissa üzerinden gerçekleştirmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 11 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

	2008	2007
Net dönem karı		
Philsa	606.469	435.932
Philip Morrissa	145.573	105.454
Toplam	752.042	541.386

DİPNOT 12 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

Yatırım amaçlı gayrimenkullerin, 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir.

	1 Ocak 2008	İlaveler	Satılmak üzere elde tutulan varlıklara transfer	31 Aralık 2008
Maliyet:				
Arsa	76.951	597	(23.674)	53.874
Binalar	430.775	4.028	(9.414)	425.389
Toplam	507.726	4.625	(33.088)	479.263
Birikmiş amortisman:				
Binalar	113.475	8.924	(1.190)	121.209
Net kayıtlı değer	394.251			358.054

	1 Ocak 2007	İlaveler	Çıkışlar	Değer Düşüklüğü	31 Aralık 2007
Maliyet:					
Arazi	84.365	50	(3.403)	(4.061)	76.951
Binalar	464.882	157	(34.264)	-	430.775
Toplam	549.247	207	(37.667)	(4.061)	507.726
Birikmiş amortisman:					
Binalar	111.062	9.389	(6.976)	-	113.475
Net kayıtlı değer	438.185				394.251

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 13 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

Maddi duran varlıkların, 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir.

	1 Ocak 2008	Yabancı para çevrim farkları	İlaveler	Çıkışlar	Konsolidasyon kapsamındaki değişiklikler	Bağlı ortaklık çıkışı	İşletme birleşmesi	Değer düşüklüğü	31 Aralık 2008
Maliyet:									
Arazi, yeraltı ve yer üstü düzenleri	369.303	4.055	23.660	(4.341)	3.656	(11.711)	4.616	-	389.238
Binalar	1.917.606	21.147	95.704	(45.195)	6.657	(102.687)	1.695	(11.423)	1.883.504
Makine, tesis ve cihazlar	3.729.265	(35.166)	201.038	(62.441)	25.892	(592.984)	2.908	-	3.268.512
Taşıt araçları	131.324	681	19.405	(19.437)	1.461	(2.677)	8.113	-	138.870
Döşeme ve demirbaşlar	1.396.247	2.096	197.314	(32.045)	1.632	(13.907)	749	(2.236)	1.549.850
Toplam	7.543.745	(7.187)	537.121	(163.459)	39.298	(723.966)	18.081	(13.659)	7.229.974
Yapılmakta olan yatırımlar	187.742	6.449	135.403	-	3.801	(2.924)	-	-	330.471
Toplam	7.731.487	(738)	672.524	(163.459)	43.099	(726.890)	18.081	(13.659)	7.560.445
Birikmiş amortisman:									
Yeraltı ve yer üstü düzenleri	81.268	823	8.695	(1.895)	1.630	(4.059)	-	-	86.462
Binalar	650.079	3.123	52.823	(35.452)	2.056	(51.092)	-	-	621.537
Makine, tesis ve cihazlar	2.292.173	(81.934)	168.962	(42.618)	19.124	(468.976)	-	-	1.886.731
Taşıt araçları	93.644	340	18.849	(12.931)	881	(1.461)	-	-	99.322
Döşeme ve demirbaşlar	1.026.950	1.143	126.807	(23.489)	1.043	(11.329)	-	-	1.121.125
Toplam	4.144.114	(76.505)	376.136	(116.385)	24.734	(536.917)	-	-	3.815.177
Net kayıtlı değer	3.587.373								3.745.268

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla banka kredileri ve yasal gereklilikler sebebiyle binalar üzerinde mevcut olan toplam ipotek tutarı 45.096 TL'dir (2007: 99.673 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 13 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

Maddi duran varlıkların, 31 Aralık 2007 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir.

	1 Ocak 2007	Yabancı para çevrim farkları	İlaveler	Çıkışlar	Konsolidasyon kapsamındaki değişiklikler	Satılmak üzere elde tutulan varlıklara transferler	Bağlı ortaklık kuruluşu	İşletme birleşmesi	Değer düşüklüğü	31 Aralık 2007
Maliyet:										
Arazi, yeraltı ve yer üstü düzenleri	367.861	(8.521)	35.448	(7.243)	(7.476)	(81.007)	-	70.241	-	369.303
Binalar	1.872.680	(20.650)	157.668	(13.575)	14.437	(104.412)	-	14.365	(2.907)	1.917.606
Makine, tesis ve cihazlar	4.132.821	(58.929)	284.652	(99.461)	(272.364)	(346.411)	1.286	130.335	(42.664)	3.729.265
Taşıt araçları	145.610	(1.119)	19.575	(31.319)	2.959	(8.076)	167	3.559	(32)	131.324
Döşeme ve demirbaşlar	1.388.972	(1.152)	151.891	(110.550)	3.109	(37.209)	350	1.141	(305)	1.396.247
Toplam	7.907.944	(90.371)	649.234	(262.148)	(259.335)	(577.115)	1.803	219.641	(45.908)	7.543.745
Yapılmakta olan yatırımlar	222.017	(3.162)	6.775	(4.882)	(4.388)	(29.014)	-	396	-	187.742
Toplam	8.129.961	(93.533)	656.009	(267.030)	(263.723)	(606.129)	1.803	220.037	(45.908)	7.731.487
Birikmiş amortisman:										
Yeraltı ve yer üstü düzenleri	79.726	(1.912)	10.244	(514)	(4.925)	(4.224)	-	2.873	-	81.268
Binalar	637.632	(5.471)	44.491	(5.177)	386	(26.987)	20	5.185	-	650.079
Makine, tesis ve cihazlar	2.416.614	(11.049)	196.713	(61.875)	(69.099)	(215.744)	449	36.164	-	2.292.173
Taşıt araçları	106.183	(819)	12.233	(23.871)	2.918	(6.329)	59	3.270	-	93.644
Döşeme ve demirbaşlar	1.024.225	(196)	129.923	(104.920)	2.732	(25.901)	261	826	-	1.026.950
Toplam	4.264.380	(19.447)	393.604	(196.357)	(67.988)	(279.185)	789	48.318	-	4.144.114
Net kayıtlı değer	3.865.581									3.587.373

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 14 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Maddi olmayan duran varlıkların, 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareket tabloları aşağıdaki gibidir.

	1 Ocak 2008	Yabancı para çevrim farkları	İlaveler	Çıkışlar	Konsolidasyon kapsamındaki değişiklikler	Satılmak üzere elde tutulan varlıklara transfer	Bağlı ortaklık çıkışı	Değer düşüklüğü	31 Aralık 2008
Maliyet	513.624	13.997	36.851	(12.850)	1.310	(127)	(4.488)	(6.452)	541.865
Birikmiş itfa payları	(149.075)	(5.880)	(36.276)	4.685	(334)	1	3.451	-	(183.428)
Net kayıtlı değer	364.549								358.437

	1 Ocak 2007	Yabancı para çevrim farkları	İlaveler	Çıkışlar	Konsolidasyon kapsamındaki değişiklikler	Satılmak üzere elde tutulan varlıklara transferler	Bağlı ortaklık kuruluşu	İşletme birleşmesi	Değer düşüklüğü	31 Aralık 2007
Maliyet	465.853	(12.537)	313.045	(48.452)	(197.592)	(13.298)	308	7.855	(1.558)	513.624
Birikmiş itfa payları	(173.794)	6.563	(31.232)	47.348	(3.836)	6.276	(131)	(269)	-	(149.075)
Net kayıtlı değer	292.059									364.549

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla maddi olmayan varlıkların maliyeti 141.834 TL (2007: 141.834 TL) tutarında hidroelektrik santral ruhsatları ve 97.554 TL (2007: 90.908 TL) tutarında maden işletim haklarını (kömür madeni ve taş ocağı madeni) içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - ŞEREFİYE

Şerefiyenin 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle sona eren yıllara ait hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2008	2007
1 Ocak	365.503	281.452
Geçici olarak belirlenmiş şerefiye düzeltmesi	(38.091)	-
1 Ocak düzeltilmiş	327.412	281.452
İlaveler (Dipnot 3)	4.294	86.233
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklikler	1.909	-
Değer düşüklüğü	-	(4.891)
Yabancı para çevrim farkları	-	2.709
31 Aralık bakiyesi	333.615	365.503

Şerefiye değer düşüklüğü testi

Şerefiye, faaliyet bölümlerine göre tanımlanan nakit üreten birimlerine (NÜB) dağıtılmıştır. Şerefiyenin faaliyet bölümlerine dağılımını gösteren özet tablo aşağıdaki gibidir:

	2008
Çimento	188.132
Perakende	119.162
Lastik ve takviye	26.321
Toplam	333.615

Nakit üreten birimlerin (NÜB) geri kazanılabilir değeri, kullanım değeri hesaplamaları temel alınarak belirlenmiştir. Bu hesaplamalar da, yönetim tarafından onaylanmış çimento ve perakende faaliyet bölümleri için sırasıyla 10 yıl ve 3 yıllık finansal bütçeyi temel alan vergi sonrası nakit akım tahminleri esas alınmıştır. Beş yıllık dönemden daha sonraki tahmini nakit akımları aşağıda belirtilen beklenen büyüme oranları kullanılarak hesaplanmıştır. Büyüme oranı, NÜB'lerin faaliyet gösterdiği sektördeki uzun vadeli ortalama büyüme oranını geçemez.

Kullanım değeri hesaplamalarında alınan varsayımlar aşağıdaki gibidir:

	Çimento	Perakende
Brüt kar (*)	%48	%23
EBITDA rasyosu	%41	%5
Büyüme oranı (**)	%6	%2
İskonto oranı (***)	%19	%17

(*) Bütçelenmiş brüt kar

(**) Bütçe döneminden sonraki tahmini nakit akımlarını hesaplamak için kullanılan büyüme oranlarının ağırlıklı ortalaması

(***) Nakit akımı tahminlerine uygulanan vergi sonrası iskonto oranı

Yönetim, brüt kar bütçesini belirlerken, geçmiş dönem performansını ve piyasanın gelişim beklentilerini temel almaktadır. Kullanılan ağırlıklı ortalama büyüme oranları, endüstri raporlarında yer alan tahminlerle tutarlıdır. Kullanılan iskonto oranları, vergi sonrasıdır ve ilgili bölüm riskini de yansıtır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 16 - ŞARTA BAĞLI VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Taahhütler - Bankacılık bölümü	2008	2007
Verilen teminat mektupları	4.358.166	3.415.879
Akreditifler	1.658.597	1.075.048
Dövizli kabul kredileri	65.349	46.857
Toplam	6.082.112	4.537.784

Taahhütler - Diğer şirketler

Verilen teminat mektupları	541.872	483.426
Verilen diğer teminatlar	352.285	308.405
Toplam	894.157	791.831

Borçlanma senetleri ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri:

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle borçlanma senetleri (devlet tahvilleri, hazine bonoları ve eurobondlar) ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Geri alım taahhütleri	8.716.962	4.853.945
Geri satım taahhütleri	-	3

Yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri ile ilgili taahhütler:

Alım-satım amaçlı işlemlerin türleri:

	2008	2007
Döviz alım		
Avro	135.029	50.176
TL	106.035	67.201
ABD Doları	102.696	19.012
İngiliz Sterlini	1.641	-
JPY	-	49.278
Toplam	345.401	185.667

Döviz satım		
TL	169.421	64.442
Avro	69.497	91.729
ABD Doları	92.853	18.750
Diğer	2.574	267
Toplam	334.345	175.188

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 16 - ŞARTA BAĞLI VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

	2008	2007
Para swap alımları		
Avro	2.292.266	1.711.827
İngiliz Sterlini	733.837	505.556
ABD Doları	296.070	72.440
TL	62.388	72.669
CHF	32.964	27.810
Diğer	78.378	103.940
Toplam	3.495.903	2.494.242

Para swap satışları		
ABD Doları	3.149.641	1.605.084
TL	115.633	75.165
Avro	229.975	759.084
JPY	7.326	23.008
İngiliz Sterlini	-	21.062
Diğer	203	6.023
Toplam	3.502.778	2.489.426

	2008	2007
Faiz haddi swap alımları		
Avro	1.046.140	1.001.478
ABD Doları	484.742	1.321.642
TL	-	1.965.000
CHF	-	1.450
Toplam	1.530.882	4.289.570

Faiz haddi swap satışları		
Avro	1.045.823	1.001.394
ABD Doları	485.059	1.321.717
TL	-	1.965.000
CHF	-	1.457
Toplam	1.530.882	4.289.568

	2008	2007
Spot alımlar	170.389	210.947
Spot satışlar	170.360	211.081
Para alım opsiyonları	520.613	388.882
Para satım opsiyonları	520.894	392.841

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 16 - ŞARTA BAĞLI VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

	2008	2007
Future alım işlemleri	18.037	27.577
Future satım işlemleri	17.559	26.104

Riskten korunma amaçlı türev işlem türleri:

Faiz haddi swap alımları	4.302.679	-
Faiz haddi swap satışları	4.302.679	-

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	451.117	3.907.049	4.358.166
Akreditifler	1.049.942	608.655	1.658.597
Kabul kredileri	51.495	13.854	65.349
Toplam	1.552.554	4.529.558	6.082.112

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	399.820	3.016.059	3.415.879
Akreditifler	707.006	368.042	1.075.048
Kabul kredileri	40.563	6.294	46.857
Toplam	1.147.389	3.390.395	4.537.784

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 16 - ŞARTA BAĞLI VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

31 Aralık 2008 ve 2007 itibariyle bankacılık endüstriyel bölümüne ait taahhütlerin ekonomik risk konsantrasyonu aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Finansal kurumlar	1.300.637	807.306
Toptan satışıçılar	789.193	563.212
Küçük ölçekli perakendeciler	650.890	668.232
Kimya	636.539	585.638
İnşaat	617.794	369.846
Çelik ve madencilik	585.085	366.202
Elektrik, gaz ve su	234.610	37.210
Diğer imalat	208.411	102.438
Tarım ve ormancılık	179.831	119.827
Yiyecek ve içecek	175.894	108.324
Elektronik	170.364	209.615
Otomotiv	90.947	93.613
Taşımacılık	83.405	73.794
Tekstil	62.169	52.052
Turizm	43.455	32.218
Telekomünikasyon	6.453	25.928
Diğer	246.435	322.329
Toplam	6.082.112	4.537.784

DİPNOT 17- KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI

Türk kanunlarına göre Grup en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak emekliye ayrılan (kadınlar için 58 erkekler için 60), ilişkisi kesilen, askerlik hizmetleri için çağrılan veya vefat eden her çalışana kıdem tazminatı ödemek mecburiyetindedir. 23 Mayıs 2002 tarihi itibariyle ilgili yasa değiştigiinden, emeklilikten önceki hizmet süresiyle bağlantılı, bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle 2,2 TL (2007: 2,1 TL) ile sınırlanmıştır.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler haricinde emeklilik taahhütleri için herhangi bir düzenleme yoktur.

Fon ayrılma zorunluluğu bulunmadığından yükümlülük için fon ayrılmamıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü, Grup'un çalışanların emekliliğinden doğacak gelecekteki olası yükümlülüğünün, bilanço tarihindeki değerinin tahmini ile hesaplanmıştır.

UMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar", şirketlerin belirli sosyal hak planları kapsamındaki yükümlülüklerinin tahmini için aktüer değerleme yöntemlerinin kullanılmasını öngörmektedir. Buna bağlı olarak, toplam yükümlülüğün hesaplanmasında her bir şirket için aktüer varsayımlar ve mevcut yasal yükümlülükler kullanılmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17- KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığının 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
1 Ocak bakiyesi	147.961	150.298
Satın alma	-	606
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklikler	324	918
Bağlı ortaklık kuruluşu	-	139
Bağlı ortaklık çıkışı	(7.816)	-
Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar ile ilişkilendirilen yükümlülük	-	(5.972)
Ödemeler	(47.389)	(30.674)
Cari dönem gideri	45.531	32.646
Aktüeryal kazanç	(1.420)	-
31 Aralık bakiyesi	137.191	147.961

SPK Finansal Raporlama Standartları, kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	2008	2007
İskonto oranı (%)	6,26	5,71
Emekli olma olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	98	99

DİPNOT 18 - DİĞER DÖNEN VARLIKLAR VE KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer Dönen Varlıklar:	2008	2007
Peşin ödenen giderler ve ön ödemeler	339.061	92.322
Verilen stok avansları	165.635	-
İndirilecek Katma Değer Vergisi ("KDV")	128.273	80.960
Gelir tahakkukları	20.465	13.955
Verilen iş ve ücret avansları	13.318	7.435
Toplam	666.752	194.672

Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler:

Gider tahakkukları	215.342	214.629
--------------------	---------	---------

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 - ÖZKAYNAKLAR

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kr kayıtlı nominal bedeldeki 180.000.000.000 (2007: 180.000.000.000) hisseden oluşmaktadır.

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Holding'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi ve sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar:	Pay (%)	2008	Pay (%)	2007
Sabancı ailesi (*)	61,40	1.105.217	61,31	1.103.566
Halka açık	21,55	387.835	21,64	389.486
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,81	266.578	14,81	266.578
Sabancı Üniversitesi	1,62	29.150	1,62	29.150
H.Ö. Sabancı Vakfı	<1	11.220	<1	11.220
Sermaye	100,00	1.800.000	100,00	1.800.000
Hisse senetleri ihraç primi	21.670			21.670

(*) 10 Şubat 2009 tarihinde bazı Sabancı Ailesi fertlerinin İMKB'ye kote ettirdiği %15,89 oranındaki hisselerin ilavesi ile halka açıklık oranı %37,44'e yükselmiştir.

Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Ayrıca, Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası'ndan yararlanabilmek için söz konusu kazançların %75'inin pasifte bir fon hesabında (özel yedekler) tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Yukarıda bahsedilen kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Yasal yedekler	218.898	196.900
İştirak satış karları	38.919	18.578
Toplam	257.817	215.478

Yasal yedekler, TTK'da öngörüldüğü şekli ile birinci ve ikinci yedeklerden oluşur. TTK, birinci yasal yedeğin, toplam yedek Holding'in ödenmiş sermayesinin %20'sine erişene kadar kanuni kardan %5 oranında ayrılmasını öngörür. İkinci yasal yedek ise, ödenmiş sermayenin %5'ini aşan tüm nakit kar dağıtımları üzerinden %10 oranında ayrılır, ancak Holding şirketleri bu uygulamaya tabi değildir. TTK hükümleri çerçevesinde yasal yedekler, sadece zararları netleştirmek için kullanılabilen ve ödenmiş sermayenin %50'sini aşmadıkça diğer amaçlarla kullanılamamaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Temettü dağıtımı Sabancı Holding tarafından, Esas Sözleşmesi'nde belirtildiği üzere, vergilerin düşülmesi ve yasal yedeklerin ayrılmasından sonra Türk Lirası olarak yapılmaktadır. Esas Sözleşme gereğince, vergilerin düşülmesi, yasal yedeklerin ayrılması ve birinci temettünün düşülmesinden sonra kalan dağıtılabilir karın %4'e kadarı Yönetim Kurulu üyelerine ve %3'ü kadarı Sabancı Vakfı'na dağıtılabilir.

Hisseleri İMKB'de işlem gören şirketler, SPK tarafından getirilen temettü şartlarına aşağıdaki şekilde tabidir:

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 8 Ocak 2008 tarihli 4/138 sayılı kararı gereğince 1 Ocak 2008 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere payları borsada işlem gören anonim ortaklıklar için, asgari kar dağıtım oranı %20 (2007: %20) olarak uygulanacaktır. Buna göre bu dağıtımın şirketlerin genel kurullarında alacakları karara bağlı olarak nakit ya da temettünün sermayeye eklenmesi suretiyle ihraç edilecek payların bedelsiz olarak ortaklara dağıtılmasına ya da belli oranda nakit, belli oranda bedelsiz pay dağıtılması suretiyle gerçekleştirilebilmesine; belirlenecek birinci temettü tutarının mevcut ödenmiş/çıkarılmış sermayelerinin %5'inden az olması durumunda, söz konusu tutarın dağıtılmadan ortaklık bünyesinde bırakılabilmesine imkan verilmiş ancak bir önceki döneme ilişkin temettü dağıtımını gerçekleştirilmeden sermaye artırımını yapan ve bu nedenle payları "eski" ve "yeni" şeklinde ayrılan anonim ortaklıklardan, yıllık faaliyetleri sonucunda elde ettikleri dönem karından temettü dağıtacaklarını, hesaplayacakları birinci temettüyü nakden dağıtılmaları zorunluluğu getirilmiştir.

1 Ocak 2008 itibariyle yürürlüğe giren Seri: XI No: 29 sayılı tebliğ ve ona açıklama getiren SPK duyurularına göre "Ödenmiş Sermaye", "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nin yasal kayıtlardaki tutarları üzerinden gösterilmesi gerekmektedir. Söz konusu tebliğin uygulanması esnasında değerlemelerde çıkan farklılıklar (enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan farklılıklar gibi):

- "Ödenmiş Sermaye"den kaynaklanmaktaysa ve henüz sermayeye ilave edilmemişse, "Ödenmiş Sermaye" kaleminden sonra gelmek üzere açılacak "Sermaye Düzeltmesi Farkları" kalemiyle;
- "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nden kaynaklanmakta ve henüz kar dağıtımı veya sermaye artırımına konu olmamışsa "Geçmiş Yıllar Kar/Zararıyla",

ilişkilendirilmiştir. Diğer özkaynak kalemleri ise SPK Finansal Raporlama Standartları çerçevesinde değerlendirilen tutarları ile gösterilmektedir.

Sermaye düzeltmesi farklarının sermayeye eklenmek dışında bir kullanımı yoktur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Yukarıdaki hususa göre Sabancı Holding'in Seri XI: No:29 sayılı Tebliğ'e göre kar dağıtımında baz alınacak tablo aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Sermaye	1.800.000	1.800.000
Hisse senetleri ihraç primleri	21.670	21.670
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	257.817	215.478
Sermaye düzeltme farkları	3.426.761	3.426.761
Net dönem karı	1.188.559	969.487
Geçmiş yıllar karları	3.031.365	2.264.627
Kar dağıtımına esas olan toplam özkaynaklar	9.726.172	8.698.023
Yabancı para çevrim farkları	(75.359)	(215.298)
Değer artış fonları	(93.842)	68.108
Ana ortaklığa ait özkaynaklar	9.556.971	8.550.833

DİPNOT 20 - DURDURULAN FAALİYETLER

Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklıklarından Carrefoursa, 31 Aralık 2008 tarihli bilançosunda Bayrampaşa Hipermarket ve Alışveriş Merkezi'ni ve Maltepe Alışveriş Merkezi'ni satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar olarak sınıflandırmıştır. Söz konusu satış amacıyla elde tutulan duran varlıkların Grup'un 31 Aralık 2008 tarihli konsolide bilançosunda taşınan değeri 72.048 TL (2007: 112.421 TL) 'dir. Grup, Bayrampaşa Hipermarket ve Alışveriş Merkezi'nin ve Maltepe Alışveriş Merkezi'nin satışı sonucunda oluşacak zarar için finansal tablolarında 15.561 TL (2007: 21.537 TL) karşılık ayırmıştır.

Holding, 50,12%'sine sahip olduğu bağlı ortaklıklarından Bossa hisselerinin tamamı Akkardan Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 22 Ekim 2008 tarihinde satmıştır. Bu işlem sonucunda Grup 29.699 TL tutarındaki bağlı ortaklık satış giderini cari dönem gelir tablosunda diğer giderler içinde muhasebeleştirilmiştir (Dipnot 23).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - DURDURULAN FAALİYETLER (Devamı)

Bossa'nın 1 Ocak - 22 Ekim 2008 dönemine ait özet gelir tablosu aşağıdaki gibidir.

Gelirler	328.775
Giderler	(304.045)
Vergi öncesi dönem karı	24.730
Vergi	(3.803)
Vergi sonrası dönem karı	20.927

Yukarıda bahsedilen satış sonucu konsolide finansal tablolardan çıkarılacak olan satılmak üzere elde tutulan varlık ve yükümlülük kalemlerinin 22 Ekim 2008 itibariyle bakiyeleri aşağıdaki gibidir.

Varlıklar	363.030
Hazır değerler	38.683
Ticari alacaklar	72.706
Stoklar	56.927
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	191.010
Diğer varlıklar	1.596
Ertelenmiş vergi alacağı	2.108
Yükümlülükler	71.437
Finansal borçlar	31.759
Ticari borçlar	13.426
Diğer yükümlülükler	5.225
Kıdem tazminatı karşılığı	7.816
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	13.211
Ana ortaklık dışı paylar	145.447
Net Varlıklar	146.146

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - DURDURULAN FAALİYETLER (Devamı)

Holding, %49,99'una sahip olduğu Beksa Çelik Kord Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin hisse senetlerinin tamamının Bekaert Iberica Holding S.L. firmasına satışına ilişkin olarak 23 Mayıs 2008 tarihinde hisse satış sözleşmesi imzalanmıştır. Hisse senetlerinin devri 24 Temmuz 2008 tarihinde tamamlanmıştır (Dipnot 23).

Beksa'nın 1 Ocak - 27 Temmuz 2008 dönemine ait özet gelir tablosu aşağıdaki gibidir.

Gelirler	38.402
Giderler	(34.706)
Vergi öncesi dönem karı	3.696
Vergi	(2.143)
Vergi sonrası dönem karı	1.553

Yukarıda bahsedilen satış sonucu konsolide finansal tablolardan çıkarılacak olan satılmak üzere elde tutulan varlık ve yükümlülük kalemlerinin 31 Aralık 2007 itibariyle bakiyeleri aşağıdaki gibidir.

Varlıklar	68.019
Hazır değerler	4.793
Ticari alacaklar	10.469
Stoklar	10.718
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	40.231
Diğer varlıklar	816
Ertelenmiş vergi alacağı	992
Yükümlülükler	23.351
Finansal borçlar	17.142
Ticari borçlar	4.123
Diğer yükümlülükler	2.034
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	52
Net Varlıklar	44.668

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - DURDURULAN FAALİYETLER (Devamı)

Holding, %99.65'ine sahip olduğu Gıdasa hisselerinin tamamının satışı konusunda MGS Marmara Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile 14 Ağustos 2007 tarihinde bir anlaşma imzalamıştır. Anlaşmaya istinaden ilgili mercilerden izin alınmasını takiben satış 3 Mart 2008 tarihinde sonuçlanmıştır. Satış işlemi sonucu oluşan 8.844 TL tutarındaki zarar cari dönem konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir (Dipnot 23).

Gıdasa'nın 1 Ocak - 3 Mart 2008 dönemine ait konsolide finansal tablolarda yer alan özet gelir tablosu aşağıdaki gibidir.

Gelirler	76.737
Giderler	(66.605)
Vergi öncesi dönem karı	10.132
Vergi	(1.718)
Vergi sonrası dönem karı	8.414

Şirketin 31 Aralık 2007 itibariyle satılmak üzere elde tutulan varlıklar/yükümlülükler satırında takip edilen ve satış sonucu çıkarılan varlık ve yükümlülük kalemlerinin bakiyeleri aşağıdaki gibidir:

Varlıklar	288.671
Hazır değerler	1.597
Ticari alacaklar (net)	59.343
Stoklar (net)	56.012
Diğer dönen varlıklar	23.911
Maddi varlıklar (net)	140.272
Maddi olmayan varlıklar (net)	7.440
Finansal varlıklar	96
Yükümlülükler	286.141
Finansal borçlar	165.508
Ticari borçlar (net)	69.315
Diğer yükümlülükler	23.556
Kıdem tazminatı karşılığı	3.488
Durdurulan faaliyetler ile ilgili gider karşılığı	20.227
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri	4.047
Net Varlıklar	2.530

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - DURDURULAN FAALİYETLER (Devamı)

Holding, %51,23'üne sahip olduğu Pilsa Plastik Sanayi A.Ş.'nin hisse senetlerinin tamamının Hollanda'da yerleşik Wavin B.V. firmasına satışına ilişkin hisse devir anlaşması 21 Kasım 2007 tarihinde imzalanmıştır. Satış işlemleri 10 Ocak 2008 tarihinde tamamlanmış olup, hisse bedeli 41 milyon ABD Doları nakden tahsil edilmiş ve işlem sonucunda oluşan 7.096 TL tutarındaki bağlı ortaklık satış karı cari dönem konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmiştir (Dipnot 23).

Yukarıda bahsedilen 31 Aralık 2007 itibariyle satılmak üzere elde tutulan varlıklar/yükümlülükler satırında takip edilen ve satış sonucu konsolide finansal tablolardan çıkarılan varlık ve yükümlülük kalemlerinin 31 Aralık 2007 itibariyle bakiyeleri aşağıdaki gibidir:

Varlıklar	134.494
Hazır değerler	36.562
Ticari alacaklar (net)	43.493
Stoklar (net)	20.785
Maddi ve maddi olmayan varlıklar (net)	31.621
Ertelenmiş vergi varlığı	560
Diğer varlıklar	1.473
Yükümlülükler	46.570
Finansal borçlar	14.318
Ticari borçlar (net)	12.999
Diğer yükümlülükler	13.296
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri	5.957
Net Varlıklar	87.924
Ana ortaklık dışı paylar	42.880

DİPNOT 21 - SATIŞ GELİRLERİ

	2008	2007
Finans	12.260.130	10.859.705
Finans dışı	7.536.619	7.522.733
Toplam	19.796.749	18.382.438

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 22 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

Araştırma ve geliştirme giderleri

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerinde sona eren yıllara ait araştırma geliştirme giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Personel giderleri	9.386	6.226
Amortisman giderleri	1.299	432
Enerji giderleri	322	248
Bakım ve onarım giderleri	122	2.618
Sigorta giderleri	37	45
İletişim giderleri	31	48
Diğer	8.196	8.316
Toplam	19.393	17.933

Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerinde sona eren yıllara ait pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Personel giderleri	115.659	91.207
Reklam giderleri	95.230	102.209
Kira giderleri	59.299	47.091
Nakliye, lojistik ve dağıtım giderleri	50.953	51.281
Amortisman giderleri	20.618	14.679
Danışmanlık giderleri	9.307	8.786
Enerji giderleri	7.502	4.621
İletişim giderleri	3.684	3.154
Sigorta giderleri	2.024	1.720
Dışarıdan sağlanan hizmetler	2.225	2.020
Diğer	189.444	197.282
Toplam	555.945	524.050

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 22 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER (Devamı)

Genel yönetim giderleri

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Personel giderleri	1.135.503	878.861
Kredi kartı ve bankacılık hizmet gideri	344.431	273.822
Amortisman giderleri	158.749	151.928
Bakım ve onarım giderleri	130.606	87.919
İletişim giderleri	114.970	92.786
Vergi ve diğer yükümlülükler	113.844	103.007
Danışmanlık giderleri	100.247	57.109
Sigorta giderleri	77.191	55.556
Kira giderleri	49.780	41.596
Enerji giderleri	34.159	25.906
Dışarıdan sağlanan hizmetler	25.845	19.488
Nakliye, lojistik ve dağıtım giderleri	3.315	2.388
Diğer	579.404	518.364
Toplam	2.868.044	2.308.730

DİPNOT 23 - DİĞER FAALİYETLERDEN GELİR/GİDER VE KAR/ZARARLAR

31 Aralık 2008 ve 2007 itibarıyla diğer gelir/gider ve kar/zararların detayı aşağıda açıklanmıştır:

31 Aralık 2008

Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklıklarından Carrefour, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla satış amaçlı elde tutulan duran varlıklar olarak sınıfladığı Merter Projesi'ni 28 Ocak 2008 tarihinde MultiTurkmall GYO Yatırım İnşaat ve Ticaret A.Ş. ve Apollo Real Estate ortaklık girişimine 464,3 milyon TL bedel karşılığı satmış ve bu işlem sonucunda 318,7 milyon TL maddi varlık satış karı elde etmiştir. Bu kardan Grup'a düşen pay 123.578 TL'dir.

Grup'un 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yılda iptal edilen karşılıklar ve geçmiş dönem giderlerinden telafiler şeklinde oluşan diğer gelirlerinin toplamı 131.727 TL'dir.

Grup, %50,12'sine sahip olduğu Bossa'nın hisselerinin tamamının 22 Ekim 2008 tarihinde 116.447 TL karşılığında Akkardan Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye satmış ve bu işlem sonucunda 29.699 TL bağlı ortaklık satış zararı etmiştir.

Grup, %49,99'una sahip olduğu müşterek yönetime tabi ortaklıklarından Beka hisselerinin tamamını Bekaert Iberica Holding S.L. firmasına 24 Temmuz 2008 tarihinde 39,4 milyon Avro bedel karşılığında satmış ve bu işlem sonucunda 22.054 TL kar elde etmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 23 - DİĞER FAALİYETLERDEN GELİR/GİDER VE KAR/ZARARLAR (Devamı)

31 Aralık 2007

Grup, 31 Aralık 2007 tarihinde sonra eren yılda Ak Emeklilik hisseleri satışından 127.914 TL ve Enerjisa hisseleri satışından 83.596 TL tutarında hisse satış karı elde etmiştir.

Grup, 31 Aralık 2007 tarihinde sonra eren yılda maddi ve maddi olmayan varlıklarında 47.466 TL tutarında değer düşüklüğü tespit ederek ilgili tutarı diğer giderleri içerisinde muhasebeleştirmiştir.

Grup, 2007 yılı içerisinde bağlı ortaklıklarından Sabank'ı tasfiye etmiş ve tasfiye işlemi sonucunda 23.639 TL tutarında zarar etmiştir. Grup 31 Aralık 2007 tarihinde bağlı ortaklığı olan Gıdasa'yı satış amacıyla elde tutulan duran varlık olarak sınıflandırmış ve aynı tarihte Gıdasa'nın net varlıklarının kayıtlı değeri ile muhtemel satış fiyatı arasındaki fark olan 20.311 TL'yi bağlı ortaklık değer düşüklüğü olarak diğer giderler altında muhasebeleştirmiştir.

DİPNOT 24 - FİNANSMAN GELİRLERİ/GİDERLERİ

	2008	2007
Finansman gelirleri		
Kur farkı geliri	350.383	355.678
Faiz geliri	108.245	56.960
Diğer	14.529	10.572
Toplam	473.157	423.210
Finansman giderleri		
Kur farkı gideri	394.922	450.914
Faiz gideri	131.430	84.404
Diğer finansman giderleri	15.630	42.342
Toplam	541.982	577.660

Finansman giderleri bankacılık dışındaki bölümler ile ilgilidir.

DİPNOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

	2008	2007
Ödenecek kurumlar vergisi ve gelir vergisi	423.428	693.925
Eksi: peşin ödenen vergiler	(339.588)	(501.070)
Toplam ödenecek vergiler	83.840	192.855

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı hesaplanmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Kurumlar Vergisi Kanunu 13 Haziran 2006 tarih ve 5520 sayılı yasa ile değişmiştir. Söz konusu 5520 sayılı yeni Kurumlar Vergisi Kanunu'nun pek çok hükmü 1 Ocak 2006 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir. Buna göre Türkiye'de, kurumlar vergisi oranı 2008 yılı için %20'dir (2007: %20). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Kar dağıtılmadığı takdirde başka bir vergi ödenmemektedir (GVK Geçici 61. madde kapsamında yararlanılan yatırım indirimi istisnası olması halinde yararlanılan istisna tutarı üzerinden hesaplanıp ödenen %19,8 oranındaki stopaj hariç).

Türkiye'deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara ödenen kar paylarından (temettü) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Karın sermayeye ilavesi, kar dağıtımı sayılmaz.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %20 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 10 uncu gününe kadar beyan edip 17 inci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka mali borca da mahsup edilebilir.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25 inci günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir.

Vergi incelemesine yetkili makamlar beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse ödenecek yapılacak vergi tarhiyatı nedeniyle vergi miktarları değişebilir.

Türk vergi mevzuatına göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilirler. Ancak, mali zararlar, geçmiş yıl karlarından mahsup edilemez.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda kurumlara yönelik birçok istisna bulunmaktadır. Bu istisnalardan Şirket'e ilişkin olanları aşağıda açıklanmıştır:

İştirak Kazançları İstisnası

Kurumların tam mükellefiyete tabi bir başka kurumun sermayesine iştiraktan elde ettikleri temettü kazançları (yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları hariç) kurumlar vergisinden istisnadır.

Emisyon Primi İstisnası

Anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılmasından sağlanan emisyon primi kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Yurt Dışı İştirak Kazançları İstisnası

Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim veya limited şirket mahiyetindeki bir şirketin (esas faaliyet konusu finansal kiralama veya her nevi menkul kıymet yatırımı olanlar hariç) sermayesine, kazancın elde edildiği tarihe kadar devamlı olarak en az bir yıl süreyle %10 veya daha fazla oranda iştirak eden kurumların, bu iştiraklerin kanunî veya iş merkezinin bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az %15 oranında (esas faaliyet konusu finansman temini veya sigortacılık olanlarda en az, Türkiye'de uygulanan kurumlar vergisi oranında) kurumlar vergisi benzeri vergi yükü taşıyan ve elde edildiği vergilendirme dönemine ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer ettikleri iştirak kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası

Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisselerinin, gayrimenkullerinin, rüçhan hakkı, kurucu senedi ve intifa senetleri satışından doğan kazançlarının %75'i kurumlar vergisinden istisnadır. İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

Menkul kıymet ve taşınmaz ticareti ve kiralaması ile uğraşan kurumların bu amaçla ellerinde bulundurdukları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar istisna kapsamı dışındadır.

Yatırım İndirimi İstisnası

Uzun yıllardır uygulanmakta olan ve en son mükelleflerin belli bir tutarı aşan sabit kıymet alımlarının %40'ı olarak hesapladıkları yatırım indirimi istisnasına 30 Mart 2006 tarihli 5479 sayılı yasa ile son verilmiştir. Ancak, söz konusu yasa ile Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 69. madde uyarınca gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri; 31 Aralık 2005 tarihi itibarıyla mevcut olup, 2005 yılı kazançlarından indiremedikleri yatırım indirimi istisnası tutarları ile;

- 24 Nisan 2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 Nisan 2003 tarihli ve 4842 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmadan önceki ek 1, 2, 3, 4, 5 ve 6'ncı maddeleri çerçevesinde başlanılmış yatırımları için belge kapsamında 1 Ocak 2006 tarihinden sonra yapacakları yatırımları,
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mülga 19'uncu maddesi kapsamında 1 Ocak 2006 tarihinden önce başlanan yatırımlarla ilgili olarak, yatırımla iktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz edip bu tarihten sonra yapılan yatırımları,

nedeniyle, 31 Aralık 2005 tarihinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre hesaplayacakları yatırım indirimi istisnası tutarlarını, yine bu tarihteki mevzuat hükümleri (vergi oranına ilişkin hükümler dahil) çerçevesinde sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait kazançlarından indirebilirler.

Dolayısı ile ticari kar/zarar rakamı içinde yer alan yukarıda sayılan nitelikteki kazançlar kurumlar vergisi hesabında dikkate alınmıştır.

Kurumlar vergisi matrahının tespitinde yukarıda yer alan istisnalar yanında ayrıca Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8, 9 ve 10. maddeleri ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 40. madde hükmünde belirtilen indirimler de dikkate alınır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerinde sona eren yıllara ait konsolide gelir tablolarında yer alan vergi giderinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Finansal tablolarda yer alan vergi öncesi kar	2.465.332	2.675.648
Ana ortaklık vergi oranına göre beklenen vergi gideri %20 (2007: %20)	493.067	540.298
Bağlı ortaklıklar vergi oranı farkları	11.230	2.900
Grup'un beklenen vergi gideri	504.297	543.198
Kanunen kabul edilmeyen giderler	51.420	121.669
Vergiden istisna diğer gelirler	(139.274)	(44.307)
Temettü geliri	(16.032)	(35.603)
Götürü gider karşılığı	3.008	-
Geçmiş yıllar vergi düzeltilmesi	(224.709)	(270.001)
Gayrimenkul satış karı istisnası	(30.054)	(511)
Diğer	24.267	29.772
Grup'un cari dönem vergi gideri	172.923	344.217

Akbank'ın 1 Kasım 2005 tarihinde yürürlükten kalkan 4389 sayılı Bankalar Kanunu'na 4743 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 4üncü madde uyarınca 31 Aralık 2001 tarihli finansal tablolarında "Kanuni ve ihtiyari yedek akçeler ile sermayenin azaltılmasına konu edilen zararların mülga 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 14üncü maddesinin 7nci fıkrasında belirlenen esaslar çerçevesinde bankaların kazancının tespitinde gider olarak matrahtan indirileceği" hükmüne istinaden, 2001, 2002 ve 2003 yıllarında ödenen kurumlar vergilerinin düzeltilmesine ilişkin olarak T.C. Maliye Bakanlığı ("Bakanlık") aleyhine açtığı toplam 754.303 TL tutarında 3 adet dava söz konusu idi.

Bu davalar ile ilgili hukuki ve idari süreçte gelinen noktanın değerlendirilmesi sonucunda Yönetim Kurulu, Maliye Bakanlığı tarafından ihtilafları sona erdirmek ve mükelleflerle ortak bir noktada uzlaşmak amacıyla hazırlanan ve 27 Şubat 2008 tarih ve 26800 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Bazı Kamu Alacaklarının Uzlaşma Usulü ile Tahsili Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesi çerçevesinde, Maliye Bakanlığı ile süregelen ihtilafın sona erdirilerek uzlaşılmasına karar vermiştir.

Buna göre Akbank ilk paragrafta açıklanan söz konusu davalardan feragat etmiş, yapılan hesaplamalar sonucunda, Akbank'ın Maliye Bakanlığı'ndan bu davalardan dolayı alacağı tutar 494.710 TL olarak kesinleşmiş ve bu tutardan, daha önce Maliye Bakanlığı tarafından diğer vergi borçlarından mahsup edilen 270.001 TL'nin düşülmesinden sonra kalan 224.709 TL cari dönem vergi giderinden mahsup edilerek kaydedilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Ertelenmiş vergiler

Grup, ertelenmiş gelir vergisi varlık ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin SPK Finansal Raporlama Standartları ve vergi finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmelerin sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar gelir ve giderlerin, SPK Finansal Raporlama Standartları ve vergi kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden ve devreden mali zarar ile yatırım indirim istisnasından kaynaklanmaktadır.

Gelecek dönemlerde gerçekleşecek uzun vadeli geçici farklar üzerinden yükümlülük metoduna göre hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanacak oran Türkiye için %20 olmakla beraber vergi matrahının tespitinde yatırım indirim istisnası kullanan grup şirketleri için 31 Aralık 2008 tarihine kadar oran %30'dur (2007: %20). 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerinin yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hazırlanan dökümü aşağıdaki gibidir:

	2008		2007	
	Birikmiş geçici farklar	Ertelenmiş vergi varlığı/ (yükümlülüğü)	Birikmiş geçici farklar	Ertelenmiş vergi varlığı/ (yükümlülüğü)
Ertelenmiş vergi varlıkları:				
Kayıtlı değer ile vergi değeri arasındaki farklar:				
- Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	(43.806)	7.347	(39.188)	8.332
- Stoklar	(44.875)	9.305	(37.018)	7.530
Kredi risk karşılığı	(477.363)	95.473	(293.625)	58.725
Kıdem tazminatı karşılığı	(101.252)	21.224	(122.752)	25.965
Gider tahakkukları	(111.768)	22.353	(76.305)	15.261
Kanuni dava karşılıkları	(23.459)	4.692	(41.398)	8.309
İndirilmemiş mali zararlar	(88.421)	19.141	(37.121)	8.158
Diğer geçici farklar (*)	(640.664)	128.170	(90.597)	18.447
Ertelenmiş vergi varlıkları		307.705		150.727
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri:				
Kayıtlı değer ile vergi değeri arasındaki farklar:				
- Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	724.737	(155.533)	725.434	(167.177)
- Stoklar	6.329	(1.266)	2.639	(527)
Coğrafi bölge risk karşılığı iptali	141.453	(42.437)	99.360	(39.744)
Menkul kıymet değerlendirme farkı	-	-	14.396	(2.875)
Ertelenmiş finansman gideri	23.768	(4.754)	5.289	(1.058)
Diğer geçici farklar	154.051	(32.217)	63.715	(13.211)
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri		(236.207)		(224.592)
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		71.498		(73.865)

(*) Diğer geçici farklar ağırlıklı olarak menkul kıymetler değerlendirme farkı ve diğer karşılıkları içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Ayrı birer vergi mükellefi olan bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların finansal tablolarında yer alan ertelenmiş vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini net göstermiş olmalarından dolayı Grup'un konsolide bilançosuna söz konusu net sunum şeklinin etkileri yansımıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan geçici farklar ile ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri ise brüt değerler esas alınarak hazırlanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlıkları:	2008	2007
Bir yıldan uzun sürede yararlanılacak	116.989	65.499
Bir yıldan kısa sürede yararlanılacak	190.716	85.228
Toplam	307.705	150.727

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri:	2008	2007
Bir yıldan uzun sürede gerçekleşecek	179.840	160.961
Bir yıldan kısa sürede gerçekleşecek	56.367	63.631
Toplam	236.207	224.592

Grup'un 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla üzerinden ertelenmiş vergi alacağı hesaplanmayan toplam 191.020 TL devreden mali zararı bulunmakta olup bu taşınabilir mali zarar beş yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilir. 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla taşınabilir mali zarar tutarları ve kullanılabilecekleri en son hesap dönemleri aşağıdaki gibidir:

2009	11.167
2010	69.750
2011	9.999
2012	46.545
2013	53.559
Toplam	191.020

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerinde sona eren yıllara ait ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2008	2007
1 Ocak bakiyeleri	(73.865)	(81.364)
Riskten korunma amaçlı türev araçlarla ilişkilendirilen	32.694	-
Konsolidasyon kapsamındaki değişiklikler	(726)	20.777
İşletme birleşmesi	-	(16.442)
Yeniden değerlendirme fonu ile ilişkilendirilen	-	819
Bağlı ortaklık kuruluşu	-	572
Yabancı para çevrim farkları	(480)	8.462
Satılmak üzere elde tutulan duran varlıklara transfer	11.103	(19.607)
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen	102.772	12.918
31 Aralık bakiyesi	71.498	(73.865)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 26 - TÜREV ARAÇLAR

2008	Makul değer	
	Varlık	Yükümlülük
Alım-satım amaçlı türev araçlar:		
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	43.014	(81.656)
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	18.774	(11.849)
Döviz ve faiz haddi future alış ve satış işlemleri	8.717	(2.928)
Döviz alış ve satış opsiyonları	12.563	(9.804)
Toplam tezgah üstü piyasa türev araçları	83.068	(106.237)
Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Faiz haddi swap alış ve satışları	-	(208.068)
Toplam alım-satım amaçlı türev araçlar	83.068	(314.305)
2007		
Alım-satım amaçlı türev araçlar		
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	46.128	(92.177)
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	10.498	(5.637)
Döviz ve faiz haddi future alış ve satış işlemleri	20.243	(2.996)
Döviz alış ve satış opsiyonları	4.413	(4.781)
Toplam tezgah üstü piyasa türev araçları	81.282	(105.591)
Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Faiz haddi swap alış ve satışları	-	-
Toplam alım-satım amaçlı türev araçlar	81.282	(105.591)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 27 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR

a) Bankacılık

Müşterilere verilen kredi ve avanslar	2008	2007
Tüketici kredileri ve kredi kartı alacakları	14.596.985	12.549.666
Küçük ölçekli işletmeler	3.874.023	3.350.936
İnşaat	3.543.472	2.053.527
Mali kuruluşlar	3.218.978	3.058.770
Diğer üretim sektörleri	2.487.669	1.992.545
Kimya	2.104.951	1.102.932
Madencilik	2.021.510	1.391.498
Gıda, toptan ve perakende ticaret	1.528.982	1.358.464
Telekomünikasyon	1.462.301	355.305
Proje finansmanı ile ilgili krediler	1.123.847	2.434.204
Sağlık ve sosyal servisler	981.731	449.819
Tarım ve ormancılık	747.547	760.626
Turizm	723.841	196.671
Tekstil	713.567	573.772
Otomotiv	622.847	642.714
Elektronik	616.085	581.826
Diğer	8.015.417	6.406.147
	48.383.753	39.259.422
Takipteki krediler	1.138.867	1.007.628
Müşterilere verilen kredi ve avanslar toplamı	49.522.620	40.267.050
Kredi risk karşılığı	(1.601.038)	(1.301.253)
Müşterilere verilen krediler ve avanslar-net	47.921.582	38.965.797

ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden müşterilere verilen kredi ve avansların etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %4,81 (2007: %6,49), %6,76 (2007: %5,90) ve %21,76'dir (2007: %21,13).

31 Aralık 2008 itibariyle Bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Toplam
1 Ocak bakiyesi 2008	691.209	610.044	1.301.253
Brüt karşılıklar	883.356	551.982	1.435.338
Tahsilatlar	(260.585)	(313.598)	(574.183)
Finansal tablolardan çıkarılanlar	(285.346)	(276.054)	(561.400)
Yabancı para çevrim farkları	30	-	30
31 Aralık 2008	1.028.664	572.374	1.601.038

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 27 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

31 Aralık 2007 itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Toplam
1 Ocak bakiyesi 2007	357.092	430.015	787.107
Brüt karşılıklar	471.827	466.014	937.841
Tahsilatlar	(116.721)	(237.312)	(354.033)
Mali tablolardan çıkarılanlar	(20.610)	(48.673)	(69.283)
Yabancı para çevrim farkları	(379)	-	(379)
31 Aralık 2007	691.209	610.044	1.301.253

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen kredi ve avansların vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	2008	2007
3 aya kadar	17.034.658	15.226.822
3 ile 12 ay arası	13.383.088	10.228.672
Cari	30.417.746	25.455.494
1 ile 5 yıl arası	13.664.206	10.981.329
5 yıldan fazla	3.839.630	2.528.974
Cari olmayan	17.503.836	13.510.303
Toplam	47.921.582	38.965.797

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen krediler ve avansların sözleşmelerde yer alan yeniden fiyatlandırma tarihleri aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
3 aya kadar	26.190.827	20.121.877
3 ile 12 ay arası	15.072.165	12.285.621
1 ile 5 yıl arası	5.868.245	5.816.734
5 yıldan fazla	790.345	741.565
Toplam	47.921.582	38.965.797

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 27 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Akbank'ın Bağlı Ortaklığı olan Ak Finansal Kiralama A.Ş.'nin kısa ve uzun vadeli finansal kiralama alacakları aşağıda sunulmuştur.

Finansal kiralama alacakları:	2008	2007
Brüt finansal kiralama yatırımları	1.124.640	779.730
Eksi: ertelenmiş finansman gelirleri	(178.914)	(118.585)
Toplam finansal kiralama yatırımları	945.726	661.145
Eksi: değer düşüklüğü	(34.911)	(9.985)
Net finansal kiralama yatırımları	910.815	651.160

Finansal kiralama alacakları, sözleşme süresindeki kira bedellerinden oluşmaktadır. 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihi itibariyle net finansal kiralama alacaklarının vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	2008	2007
1 yıla kadar	365.997	318.478
1 ile 5 yıl arası	448.890	321.048
5 yıldan fazla	95.928	11.634
	910.815	651.160

30 Aralık 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın birinci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Finansal kiralama işlemlerinde, işleme konu olan malın tabi olduğu Katma Değer Vergisi ("KDV") oranı uygulanır." hükmü ile finansal kiralama işlemlerinde indirimli oran uygulamasına son verilmiştir. Yeni KDV oranlarının uygulaması Bakanlar Kurulu Kararı'nın Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren düzenlenen finansal kiralama sözleşmeleri için geçerli olacaktır.

b) Sigortacılık

	2008	2007
Sigortacılık faaliyetlerinden alacaklar (net)	298.023	288.470

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 28 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR

a) Bankacılık

	2008			2007		
	Vadesiz	Vadeli	Toplam	Vadesiz	Vadeli	Toplam
Tasarruf mevduatı	4.610.084	32.811.307	37.421.391	3.307.696	26.768.405	30.076.101
Ticari kuruluşlar	3.136.227	10.261.805	13.398.032	2.778.315	5.615.589	8.393.904
Bankalararası	376.928	3.472.304	3.849.232	153.252	1.786.712	1.939.964
Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	-	8.593.372	8.593.372	-	4.780.933	4.780.933
Diğer	373.930	1.197.069	1.570.999	952.182	1.326.385	2.278.567
Toplam	8.497.169	56.335.857	64.833.026	7.191.445	40.278.024	47.469.469

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatların etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %4,59 (2007: %3,86), %4,52 (2007: %3,40) ve %16,76 (2007: %14,97).

Mevduat ve para piyasalarına borçların 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle sözleşmede yer alan vade ve yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan süreler analizi aşağıda sunulmuştur:

	2008	2007
Vadesiz	8.516.015	7.191.445
3 aya kadar	52.747.296	37.527.274
3 ile 12 ay arası	3.012.102	2.179.855
1 ile 5 yıl arası	332.763	398.258
5 yıldan fazla	224.850	172.637
Toplam	64.833.026	47.469.469

b) Sigortacılık

	2008	2007
Sigortacılık faaliyetlerinden borçlar (net)	65.281	32.599
Sigorta teknik karşılıkları	727.375	581.677
Toplam	792.656	614.276

DİPNOT 29 - YATIRIM FONLARI

Grup, 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle SPK düzenlemeleri çerçevesinde kurulmuş olan 21 adet (2007: 18 adet) yatırım fonunu ve 19 adet emeklilik fonunu ("fonlar") yönetmektedir. 31 Aralık 2008 tarihinde bu fonların portföyünde 4.815.568 TL (2007: 4.548.184 TL) tutarında devlet tahvili, hazine bonusu ve hisse senedi yer almaktadır. Grup, bu fonların tiplerine göre menkul kıymetler alıp satmakta, katılım belgelerinin ihracını yönetmekte ve benzeri diğer hizmetleri sağlamakta ve bu hizmetler için %0,000275 ile %0,001375 aralığında hizmet ücretleri almaktadır. 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren bu fonlara ilişkin olarak elde edilen ücret ve komisyonların tutarı 165.503 TL'dir (2007: 117.748 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 30 - HİSSE BAŞINA KAZANÇ

Konsolide gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net dönem karının ilgili dönem içinde çıkarılmış hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

	2008	2007
Hisse başına kazanç (tam TL olarak)		
- Bin adet adi hisse senedi	6,41	5,22
1 Kr nominal bedelli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi		
- adi hisse senetleri	180.000.000.000	180.000.000.000

Türkiye’de şirketler, sermayelerini hissedarlarına birikmiş karlardan ve 1 Ocak 2004 tarihinden önce oluşmuş olan yeniden değerlendirme fonundan dağıttıkları bedelsiz hisse ("Bedelsiz Hisseler") yolu ile arttırabilirler. Bu tip bedelsiz hisse dağıtımları, hisse başına kazanç hesaplamalarında ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse adedi, hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkilerini de hesaplayarak bulunmuştur. İhraç edilmiş hisse senetlerinin adedinin bilanço tarihinden sonra ancak finansal tabloların hazırlanmış olduğu tarihten önce bedelsiz hisse senedi dağıtılması sebebiyle artması durumunda hisse başına kazanç hesaplaması toplam yeni hisse senedi dikkate alınarak yapılmaktadır. 1 Ocak - 31 Aralık 2008 döneminde ihraç edilen bedelsiz hisse senedi yoktur.

Sunulan dönemler için her bir hisse senedine isabet eden kazanç aşağıdaki gibidir:

	Sabancı Vakfı payı	Adi hisse senetleri	Toplam
1 Ocak - 31 Aralık 2008	35.657	1.152.902	1.188.559
1 Ocak - 31 Aralık 2007	29.085	940.402	969.487

Hisse başına esas ve nispi kazanç arasında sunulan dönemler için herhangi bir fark bulunmamaktadır.

31 Aralık 2008 tarihinde sona eren dönem içinde yapılan 3.096 TL’lik intifa senedi alımı Bossa U

31 Aralık 2007 tarihinde sona eren dönem içinde intifa senedi alımlarının 6.557 TL’lik kısmı Pilsa, 14.532 TL’lik kısmı da Kordsa tarafından gerçekleştirilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 31 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Ticari alacaklar içinde yer alan ilişkili taraflardan alacaklar aşağıdaki gibidir:

İlişkili taraflardan alacaklar:	2008	2007
Brisa	2.961	3.143
Enerjisa	2.928	58
Carrefoursa	1.564	187
Avivasa	1.025	316
Akçansa	499	540
Diasa	271	49
Olmuxsa	231	341
Diğer	4.224	7.066
Toplam	13.703	11.700

Ticari borçlar içinde yer alan ilişkili taraflardan borçlar aşağıdaki gibidir:

İlişkili taraflara borçlar:	2008	2007
Enerjisa	2.059	4.542
Brisa	1.825	5.076
ETS	147	-
Olmuxsa	109	187
Diğer	904	1.235
Toplam	5.044	11.040

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Grup, üst düzey yönetim kadrosunu A Grubu ve üzeri olarak nitelendirdiği yönetim kurulu başkanı, genel müdür, genel sekreter, grup başkanları, daire başkanları, grup direktörleri olarak belirlemiştir. Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar ücretler, ikramiyeler, sosyal güvenlik, sağlık sigortası, izin, takdir ikramiyesi ve teşvik primini içermektedir. Diğer uzun vadeli faydalar bireysel emeklilik sistemi ödemelerini içermektedir. İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar emeklilik ve transfer sebebiyle işten çıkarılan üst düzey yöneticilere ödenen kıdem tazminatı ve izin ödemelerini içermektedir.

Grup'un 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerinde sona eren yıllarda üst düzey yöneticilerine sağladığı faydaların kırılımı aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar	17.620	17.245
İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar	143	899
Diğer uzun vadeli faydalar	226	210
Toplam	17.989	18.354

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

32.1 Finansal Araçlar ve Finansal Risk Yönetimi

32.1.1 Finansal Risk Yönetimi

Grup faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler; piyasa riski (kur riski, makul değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riskini içerir), kredi riski ve likidite riskidir. Grup’un genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerin Grup’un finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır. Grup maruz kaldığı çeşitli risklerden korunma amacıyla türev finansal araçlardan yararlanmaktadır.

Finansal risk yönetimi, kendi Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde her bir Bağılı Ortaklık ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklık tarafından uygulanmaktadır.

32.1.1.1 Döviz Kuru Riski

Grup, döviz cinsinden borçlu bulunan tutarların fonksiyonel para birimine çevrilmesinden dolayı kur değişikliklerinden doğan döviz riskine sahiptir. Bu riskler, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmekte ve sınırlandırılmaktadır. Grup bilanço kalemlerinden doğan kar riskini aza indirmek amacı ile türev araçlarından forward ve swap kullanımı ile yabancı para kuru riskinden sınırlı olarak korunmaktadır.

Akbank’ın yabancı para cinsinden ve yabancı paraya endekli varlıkları ile yabancı para cinsinden yükümlülükleri arasındaki fark “Yabancı Para (“YP”) net genel pozisyon” olarak tanımlanmakta ve kur riskine baz teşkil etmektedir. Kur riskinin önemli bir boyutu da YP net genel pozisyon içindeki farklı cinsten yabancı paraların birbirleri karşısındaki değerlerinin değişmesinin doğurduğu risktir (çapraz kur riski). Akbank kur riskine maruz tutarı Üst Düzey Risk Komitesi tarafından belirlenen limitler içerisinde tutmaktadır. Üst Düzey Risk Komitesi genel ekonomik durum ve piyasalardaki gelişmelere göre risk limitlerini sürekli olarak gözden geçirmekte ve gerekli hallerde yeni limitler belirlemektedir. Söz konusu limitler hem YP net genel pozisyon için hem de bu pozisyon içindeki çapraz kur riski için ayrı ayrı belirlenmekte ve takip edilmektedir. Kur riski yönetiminin bir aracı olarak swap ve forward gibi vadeli işlem sözleşmeleri de gerektiğinde kullanılarak riskten korunma sağlanmaktadır.

Grup başlıca Avro, ABD Doları ve İngiliz Sterlini cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle yabancı para cinsinden olan finansal varlık ve yükümlülüklerin, konsolidasyon düzeltmeleri öncesinde, TL cinsinden kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Varlıklar	43.374.822	29.809.256
Yükümlülükler	(43.288.253)	(29.779.885)
Net bilanço yabancı para pozisyonu	86.569	29.371
Bilanço dışı türev enstrümanların pozisyonu	62.121	(9.333)
Bilanço ve bilanço dışı yabancı para pozisyonu, net	148.690	20.038

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

2008

	Toplam TL karşılığı	ABD doları	Avro	İngiliz Sterlini	Diğer
Varlıklar:					
Nakit ve nakit benzerleri	7.667.184	3.033.280	4.350.259	167.995	115.650
Finansal Yatırımlar	8.930.994	6.032.794	2.898.200	-	-
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	24.333.846	16.665.122	7.590.803	24.019	53.902
TCMB Rezervleri	1.648.902	248.527	1.400.375	-	-
Ticari Alacaklar	665.812	221.279	392.131	14.168	38.234
Diğer Aktifler	128.084	38.648	32.297	12.661	44.478
Parasal olmayan diğer alacaklar ve varlıklar	-	-	-	-	-
Toplam varlıklar	43.374.822	26.239.650	16.664.065	218.843	252.264
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen					
Menkul Kıymetler	13.546.202	7.309.092	6.148.923	14.253	73.934
Müşteri Mevduatları	28.912.793	15.211.013	12.621.544	873.684	206.552
Ticari Borçlar	518.314	130.544	185.589	1.732	200.449
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	310.944	164.279	107.546	5.602	33.517
Parasal olmayan diğer borçlar ve yükümlülükler	-	-	-	-	-
Toplam yükümlülükler	43.288.253	22.814.928	19.063.602	895.271	514.452
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu (A-B)	62.121	(2.887.549)	2.108.027	738.685	102.958
Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	148.690	537.173	(291.510)	62.257	(159.230)
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	148.690	537.173	(291.510)	62.257	(159.230)
Toplam ihracat tutarı	1.408.364				
Toplam ithalat tutarı	2.317.020				

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

2007

	Toplam TL karşılığı	ABD doları	Avro	İngiliz Sterlini	Diğer
Varlıklar:					
Nakit ve nakit benzerleri	3.121.479	1.006.782	2.015.462	45.106	54.129
Finansal Yatırımlar	9.085.596	6.895.18	2.190.415	-	-
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	15.316.907	9.666.557	5.581.617	26.165	42.568
Finansal Enstrümanlar - Aktifler	46.882	28.891	17.991	-	-
TCMB Rezervleri	1.545.654	-	1.545.654	-	-
Ticari Alacaklar	570.402	190.310	287.179	54.196	38.716
Diğer Aktifler	122.336	19.580	71.415	3.026	28.316
Parasal olmayan diğer alacaklar ve varlıklar	-	-	-	-	-
Toplam varlıklar	29.809.256	17.807.301	11.709.733	128.493	163.729
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen Menkul Kıymetler	10.467.730	6.215.537	4.187.420	11.844	52.928
Müşteri Mevduatları	18.684.840	9.831.632	8.130.777	556.830	165.601
Ticari Borçlar	339.001	95.512	180.400	16.642	46.446
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	239.566	99.963	97.595	7.052	34.955
Finansal Enstrümanlar - Pasifler	48.751	19.658	29.093	-	-
Parasal olmayan diğer borçlar ve yükümlülükler	-	-	-	-	-
Toplam yükümlülükler	29.779.885	16.262.302	12.625.286	592.369	299.930
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu (A-B)	(9.333)	(1.453.798)	789.723	492.446	162.296
Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	20.038	91.201	(125.829)	28.571	26.095
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	20.038	91.201	(125.829)	28.571	26.095
Toplam ihracat tutarı	1.680.450				
Toplam ithalat tutarı	2.550.097				

Toplam döviz yükümlülüğünün hedge edilme oranı

	2008	2007
ABD Doları	%115	%110
Avro	%87	%93
İngiliz Sterlini	%24	%22

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2008 ve 2007'de sona eren yıllarda bankacılık endüstriyel bölümünü dışında kalan Grup şirketleri için Grup'un bilançosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlerle ulaşacağı durumlar özetlenmiştir. (Bankacılık endüstriyel bölümü için 32.1.1.5'e bakınız).

2008	Kar/zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	26.538	(26.538)	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
ABD Doları net etki	26.538	26.538	-	-
Avro kurunun %10 değişmesi halinde				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(1.458)	1.458	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro net etki	(1.458)	1.458	-	-
Sterlin kurunun %10 değişmesi halinde				
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	4.522	(4.522)	-	-
Sterlin riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Sterlin net etki	4.522	(4.522)	-	-
Diğer döviz kurlarının ortalama %10 değişmesi halinde				
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(19.020)	19.020	-	-
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Diğer döviz varlıkları net etki	(19.020)	19.020	-	-
	10.582	(10.582)	-	-
2007				
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	5.408	(5.408)	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
ABD Doları net etki	5.408	(5.408)	-	-
Avro kurunun %10 değişmesi halinde				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(2.678)	2.678	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro net etki	(2.678)	2.678	-	-
Sterlin kurunun %10 değişmesi halinde				
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	4.593	(4.593)	-	-
Sterlin riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro net etki	4.593	(4.593)	-	-
Diğer döviz kurlarının ortalama %10 değişmesi halinde				
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(2.983)	2.983	-	-
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Diğer döviz varlıkları net etki	(2.983)	2.983	-	-
	4.340	(4.340)	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

32.1.1.2 Faiz Oranı Riski

Grup, faiz haddi bulunduran varlık ve yükümlülüklerin tabi olduğu faiz oranlarının değişiminin etkisinden doğan faiz oranı riskine açıktır. Grup bu riski faiz oranına duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemek suretiyle oluşan doğal tedbirlerle yönetmektedir.

Değişken faiz oranlı alınan krediler Grup'u nakit akım faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. Sabit oranlı alınan krediler Grup'u makul değer faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. 2008 ve 2007 senesi içerisinde Grup'un değişken faiz oranlı kredileri TL, ABD Doları, Avro ve İngiliz Sterlini cinsindedir.

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerinin faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki belirtilmiştir:

	2008	2007
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal borçlar	543.360	327.268
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar	307.690	12.756
Finansal yükümlülükler	584.420	283.307

Grup tarafından mevcut pozisyonların yenilenmesi, alternatif finansman ve riskten korunma dikkate alınarak değişken faizli banka kredileri için çeşitli senaryolar oluşturulmuştur. Bu senaryolara göre:

31 Aralık 2008 tarihinde TL biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %10 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem karı yaklaşık 2.399 TL (2007: 1.579 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

31 Aralık 2008 tarihinde ABD Doları biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %10 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem karı yaklaşık 1.969 TL (2007: 1.137 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

31 Aralık 2008 tarihinde Avro biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %10 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem karı yaklaşık 1.735 TL (2007: 2.097 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

32.1.1.3 Likidite Riski

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme yeteneğinden oluşmaktadır. Grup, iş ortamının dinamik içeriğinden dolayı, kredi yollarının hazır tutulması yoluyla fonlamada esnekliği amaçlamıştır.

Akbank'ın aktif-pasif yönetiminin en temel hedeflerinden birisi Akbank'ın likidite gereksinimlerini sağlayacak fonları hazır bulundurmasıdır. Bunu sağlamak için yeterli miktarda kısa vadeli fonlar hazır bulundurulmaktadır. Akbank'ın en önemli fon kaynakları, çok büyük ölçüde faiz getirili varlıklara plase edilen Özkaynak, yaygın ve istikrarlı mevduat tabanı ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan orta ve uzun vadeli kredilerdir.

Mevduatın ortalama vadesinin kısa olmasına karşın, esasen geniş bir tabana yayılmış olup, çok büyük bir bölümü vadelerinde sürekli olarak yenilenmektedir; dolayısıyla Akbank için mevduatlar istikrarlı ve uzun vadeli bir kaynak oluşturmaktadır.

Diğer endüstriyel bölümler

Aşağıdaki tablo Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerinin bilanço tarihi itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerine ait türev olmayan finansal yükümlülüklerinin sözleşme uyarınca vadelerine göre analizi aşağıdaki gibidir:

2008 ⁽¹⁾⁽²⁾	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay arası	1 - 5 yıl arası	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	1.120.797	1.149.014	413.992	315.188	286.185	133.649
Finansal Kiralama Yükümlülükleri	6.983	3.777	1.008	1.225	1.544	-
Ticari borçlar	1.004.108	1.003.041	973.316	29.725	-	-
Diğer borçlar	120.507	116.143	72.770	34.400	8.731	242
	2.252.395	2.271.975	1.461.086	380.538	296.460	133.891

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

2007 ⁽¹⁾⁽²⁾	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay arası	1 - 5 yıl arası	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	603.592	619.501	236.095	136.520	244.319	2.567
Finansal Kiralama Yükümlülükleri	6.983	4.768	171	512	4.085	-
Ticari borçlar	931.057	824.083	799.464	24.619	-	-
Diğer borçlar	120.037	112.137	63.983	23.698	24.456	-
	1.661.669	1.560.489	1.099.713	185.349	272.860	2.567

- (1) Vade analizleri sadece finansal araçlara uygulanmış olup yasal yükümlülükler vade analizine dahil edilmemişlerdir.
- (2) Belirtilen tutarlar kontrata bağlı iskonto edilmemiş nakit akımlarıdır. Vadesi 3 aydan kısa olan bakiyeler iskonto tutarının önemsiz düzeyde olması sebebiyle kayıtlı değerlerine eşittirler.

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerine ait türev olmayan finansal yükümlülüklerinin beklenen vadelerine göre analizi aşağıdaki gibidir:

2008	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay arası	1 - 5 yıl arası	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	100	104	8	96	-	-
Ticari borçlar	146.184	146.162	143.305	2.857	-	-
Diğer borçlar	8.513	8.513	246	8.229	38	-
	154.797	154.779	143.559	11.182	38	-

2008	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay arası	1 - 5 yıl arası	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	8.215	8.215	8.215	-	-	-
Ticari borçlar	142.875	142.875	139.991	2.884	-	-
Diğer borçlar	12.315	12.315	-	5.278	7.037	-
	163.405	163.405	148.206	8.162	7.037	-

32.1.1.4 Kredi Riski

Diğer endüstriyel bölümler

Grup'un bankacılık endüstriyel bölümü haricinde faaliyet gösteren şirketlerin kredi riski, nakit ve nakit benzeri değerler, türev finansal araçlar, bankalarda tutulan mevduatlardan ve tahsil edilmemiş alacaklar ile sorumlu kılınan işlemleri içine alan kredi riskine maruz kalan toptan ve müşterilerden oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Grup'un 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle diğer endüstriyel bölümlerine ait finansal araç türleri itibariyle maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

2008	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar (*)	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D) (1)	1.095.533	32.242	425.980	2.871
Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	497.272	-	-	2.847
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	983.591	23.578	353.316	2.871
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	42.687			
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	78.663	6.183	6.288	-
Teminat ile güvence alınmış kısmı	7.278	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların uğramamış varlıkların net defter değeri	804	-	-	-
- Vadesi geçmiş (Brüt defter değeri)	30.245	7	-	-
- Değer düşüklüğü (Dipnot 8)	(29.441)	(7)	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	2.255	-	-	-
2007	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D) (1)	1.194.738	30.343	77.276	305
Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	159.686	-	-	305
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	950.710	21.964	73.779	305
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	170.241	-	-	
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	72.465	8.382	3.467	-
Teminat ile güvence alınmış kısmı	5.663	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların uğramamış varlıkların net defter değeri	1.322	-	-	-
- Vadesi geçmiş (Brüt defter değeri)	29.024	7	-	-
- Değer düşüklüğü (Not 8)	(27.702)	(7)	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	2.455	-	-	-

(*) Vergi ve diğer yasal alacakları içermemektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Bankacılık endüstriyel bölümü

Bankacılık endüstriyel bölümüne göre kredi riski Akbank'ın taraf olduğu sözleşmelerde karşı tarafın sözleşmelerin şartlarını yerine getirmeme risk unsurunu taşır. Akbank kredilendirme işlemlerinde kredi riskini risk sınırlandırmasına tabi tutmak amacıyla karşı taraflara kredi limitleri belirlemekte ve bu limitlerin ötesinde kredi tahsisi yapmamaktadır. Kredi limitleri her bir bireysel müşteri, şirket, şirketler grubu, risk grupları için ürün bazında ayrı ayrı belirlenmektedir. Kredi limitleri belirlenirken müşterilerin mali gücü, ticari kapasiteleri, sektörleri, coğrafi bölgeleri, sermaye yapıları gibi bir çok kriter bir arada değerlendirilmektedir. Müşterilerin mali yapılarının incelenmesi, ilgili mevzuat uyarınca alınan hesap durumu belgeleri ve diğer bilgilere dayanılarak yapılmaktadır. Genel ekonomik gelişmelerin değerlendirilmesi ve müşterilerin mali bilgilerinde ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklerin izlenmesi neticesinde daha önce belirlenen kredi limitleri sürekli olarak revize edilmektedir. Kredi limitleri için müşteri bazında belirlenen çeşit ve tutarda teminatlar sağlanmaktadır.

Kredilendirme işlemlerinde ürün ve müşteri bazında belirlenen limitler esas alınmakta, risk ve limit bilgileri sürekli olarak kontrol edilmektedir.

Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi ve benzeri diğer sözleşmeler cinsinden tutulan pozisyonlar üzerinde kredi riski ve piyasa risklerine karşı tesis edilmiş risk kontrol limitleri bulunmaktadır.

Özellikle döviz ve faiz oranlarındaki dalgalanmalardan kaynaklanabilecek kredi risklerini karşılamak ve kontrol etmek amacıyla gerektiğinde vadeli işlemler de gerçekleştirilmektedir.

Akbank tazmin edilen gayrinakdi kredileri vadesi geldiği halde ödenmeyen krediler ile aynı risk ağırlığına tabi tutmaktadır. Kredi riski, nakit ve gayrinakit her türlü karşı taraf riski taşıyan sözleşmeler ve pozisyonlar için geniş kapsamlı olarak tanımlanmakta ve yönetilmektedir.

Yenilenen ve yeniden itfa planına bağlanan krediler Akbank tarafından Akbank'ın kredi risk yönetimi ve takibi ilkelerine göre izlemeye alınmaktadır. İlgili müşterinin finansal durumu ve ticari faaliyetleri sürekli analiz edilmekte ve yenilenen plana göre anapara ve faiz ödemelerinin yapılıp yapılmadığı ilgili birimler tarafından takip edilmektedir.

Akbank'ın risk yönetim anlayışı çerçevesinde uzun vadeli taahhütlerin kısa vadeli taahhütlere oranla daha fazla kredi riskine maruz kaldığı kabul edilmekte ve uzun vadeli riskler için risk limiti belirleme, teminatlandırma gibi hususlar kısa vadeli risklere oranla daha geniş kapsamlı olarak ele alınmaktadır.

Akbank'ın yurtdışında yürütmekte olduğu bankacılık faaliyetleri ve kredilendirme işlemleri ilgili ülkelerin ekonomik koşulları, müşteri ve kuruluşların faaliyetleri çerçevesinde önemli bir risk oluşturmamaktadır. Akbank, ulusal ve uluslararası bankacılık piyasasında aktif bir katılımcı olarak diğer finansal kurumların finansal faaliyetleri ile birlikte değerlendirildiğinde önemli ölçüde kredi riskine maruz değildir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Akbank, kredi kalitesini değerlendirerek tüm borçlu ve karşı taraf için bir içsel derecelendirme notu belirlemektedir. Risk analizleri Basel II İleri Derecede İçsel Derecelendirme Yöntemi (Advanced IRB) standartlarına uygun bir şekilde yapılmaktadır.

Farklı özellikteki müşteriler için oluşturulmuş scoring sistemlerinin yardımıyla karşı tarafın temerrüde düşme olasılığı hesaplanmakta ve kurumsal, ticari, KOBİ, tüketici ve kredi kartı için ayrı ayrı derecelendirme (rating) sistemleri oluşturulmaktadır.

Akbank, farklı özellikteki müşteriler için oluşturulmuş derecelendirme sistemleri vasıtasıyla müşterilerin temerrüde düşme olasılıklarını hesaplamaktadır. Aşağıdaki tabloda derecelendirme sistemleri kullanılarak sınıflanmış kredilerin konsantrasyon bilgisi verilmiştir.

	2008	2007
Ortalama üstü	%6,34	%31,66
Ortalama	%43,62	%49,98
Ortalama altı	%17,61	%13,90
Derecelendirilmeyen	%2,43	%4,46

Aşağıdaki tabloda, 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla derecelendirme vasıtasıyla müşterilere verilen kredi ve avanslar ve finansal kiralama alacakları bakiyesi üzerindeki kredi riski incelenmiştir:

2008	Kurumsal krediler	Tüketici kredileri ve kredi kartı	Finansal kiralama alacakları	Toplam
Risksiz grup	32.136.163	12.599.851	889.349	45.625.363
Orta riskli grup	1.797.393	1.850.346	17.416	3.665.155
Takipteki krediler	702.639	436.228	38.961	1.177.828
Toplam	34.636.195	14.886.425	945.726	50.468.346
Karşılıklar	(1.028.664)	(572.374)	(34.911)	(1.635.949)
	33.607.531	14.314.051	910.815	48.832.397

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Aşağıdaki tabloda, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla derecelendirme vasıtasıyla müşterilere verilen kredi ve avanslar ve finansal kiralama alacakları bakiyesi üzerindeki kredi riski incelenmiştir:

2007	Kurumsal krediler	Tüketici kredileri ve kredi kartı	Finansal kiralama alacakları	Toplam
Risksiz grup	25.654.604	11.789.207	590.944	38.034.755
Orta riskli grup	953.145	862.466	56.586	1.872.197
Takipteki krediler	526.434	481.194	13.615	1.021.243
Toplam	27.134.183	13.132.867	661.145	40.928.195
Karşılıklar	(658.025)	(643.228)	(9.985)	(1.311.238)
	26.476.158	12.489.639	651.160	39.616.957

Aşağıdaki tabloda, 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla orta riskli gruptaki kredilerin yaşlandırma analizi verilmiştir:

2008	Kurumsal krediler	Tüketici kredileri ve kredi kartı	Finansal kiralama alacakları	Toplam
1 aya kadar	1.340.597	1.287.556	5.800	2.633.953
1 ile 2 ay arası	288.456	403.017	3.774	695.247
2 ile 3 ay arası	168.340	159.773	2.327	330.440
Kiralama ödeme alacakları (faturalanmamış)	-	-	5.515	5.515
	1.797.393	1.850.346	17.416	3.665.155

Aşağıdaki tabloda, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla orta riskli gruptaki kredilerin yaşlandırma analizi verilmiştir:

2007	Kurumsal krediler	Tüketici kredileri ve kredi kartı	Finansal kiralama alacakları	Toplam
1 aya kadar	689.030	433.745	1.367	1.124.142
1 ile 2 ay arası	167.522	316.105	3.318	486.945
2 ile 3 ay arası	96.593	112.616	1.112	210.321
Kiralama ödeme alacakları (faturalanmamış)	-	-	50.789	50.789
	953.145	862.466	56.586	1.872.197

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Bankacılık endüstriyel bölümünün kredi riskine maruz maksimum tutarları aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	5.449.849	1.572.712
Kredi ve avanslar	47.921.582	38.965.797
şahıslara verilen kredi ve avanslar	14.314.051	12.489.639
kurumlara verilen kredi ve avanslar	33.607.531	26.476.158
Finansal kiralama alacakları	910.815	651.160
Alım-satım amaçlı menkul kıymetler	160.548	4.806.452
Türev araçlar	80.221	81.282
Finansal varlıklar	27.853.467	20.869.792
Diğer varlıklar	276.224	432.724
Toplam	82.652.706	67.379.919

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Bankacılık endüstriyel bölümüne ait menkul kıymet, satılmaya hazır finansal varlıklar ve vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıkların Moody's derecelendirme analizi aşağıdaki gibidir:

2008	Makul değer değişimleri gelir tablosuna yansıtılan	Satılmaya hazır finansal varlıklar	Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	Toplam
Aaa	-	7.583	-	7.583
A1, A2, A3	-	135.992	-	135.992
Baa1, Baa2, Baa3	-	57.119	-	57.119
Ba3 (*)	160.548	7.097.121	20.548.706	27.806.375
C	-	6.946	-	6.946
Toplam	160.548	7.304.761	20.548.706	28.014.015

2007	Makul değer değişimleri gelir tablosuna yansıtılan	Satılmaya hazır finansal varlıklar	Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	Toplam
Aaa	-	6.072	-	6.072
A1, A2, A3	-	46.344	-	46.344
Baa1, Baa2, Baa3	-	23.260	-	23.260
Ba3 (*)	4.806.452	20.794.116	-	25.600.568
Toplam	4.806.452	20.869.792	-	25.676.244

(*) T.C. devlet tahvilleri ve hazine bonolarından oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlıkların coğrafi bölgelere dağılımı aşağıdaki gibidir:

2008	Türkiye	ABD	Avrupa Birliği	Avrupa Birliği dışı	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	553.568	1.057.846	3.825.268	13.167	5.449.849
Kredi ve avanslar	46.782.628	2.502	768.491	367.961	47.921.582
şahıslara verilen kredi ve avanslar	14.314.051	-	-	-	14.314.051
kurumlara verilen kredi ve avanslar	32.468.577	2.502	768.491	367.961	33.607.531
Finansal kiralama alacakları	910.815	-	-	-	910.815
Alım-satım amaçlı menkul kıymetler	160.548	-	-	-	160.548
Türev araçlar	36.130	1.180	28.582	14.329	80.221
Satılmaya hazır finansal varlıklar	27.402.142	110	451.215	-	27.853.467
Diğer varlıklar	245.133	-	31.091	-	276.224
Toplam	76.090.964	1.061.638	5.104.647	395.457	82.652.706

2007	Türkiye	ABD	Avrupa Birliği	Avrupa Birliği dışı	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	212.038	426.407	884.123	50.144	1.572.712
Kredi ve avanslar	38.092.236	11.441	405.239	456.881	38.965.797
şahıslara verilen kredi ve avanslar	12.489.639	-	-	-	12.489.639
kurumlara verilen kredi ve avanslar	25.602.597	11.441	405.239	456.881	26.476.158
Finansal kiralama alacakları	651.160	-	-	-	651.160
Alım-satım amaçlı menkul kıymetler	4.806.452	-	-	-	4.806.452
Türev araçlar	42.422	-	38.860	-	81.282
Satılmaya hazır finansal varlıklar	20.783.662	110	86.020	-	20.869.792
Diğer varlıklar	380.514	-	52.210	-	432.724
Toplam	64.968.484	437.958	1.466.452	507.025	67.379.919

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlıkların sektörel dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Finansal kuruluşlar	Kamu sektörü	Toptan ve perakende ticaret	İmalat sanayi	Diğer	Bireysel müşteriler	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	5.449.849	-	-	-	-	-	5.449.849
Kredi ve avanslar şahıslara verilen	4.054.005	2.674.066	6.301.207	10.220.300	11.268.768	14.314.051	48.832.397
kurumlara verilen	-	-	-	-	-	14.314.051	14.314.051
Finansal kiralama alacakları	3.143.190	2.674.066	6.301.207	10.220.300	11.268.768	-	33.607.531
910.815	-	-	-	-	-	-	910.815
Alım-satım amaçlı menkul kıymetler	9.756	150.792	-	-	-	-	160.548
Türev araçlar	68.990	-	-	10.538	-	693	80.221
Satılmaya hazır finansal varlıklar	300.776	27.390.315	-	-	162.376	-	27.853.467
Diğer varlıklar	213.130	-	-	-	-	63.094	276.224
31 Aralık 2008	10.096.506	30.215.173	6.301.207	10.230.838	11.431.144	14.377.838	82.652.706
31 Aralık 2007	7.293.424	26.667.306	5.657.125	6.253.826	8.982.313	12.525.925	67.379.919

32.1.1.5 Riske Maruz Değer

Stres testleri olağanüstü durumlarda oluşabilecek zararların boyutlarına dair göstergeler sağlar. Akbank Risk Yönetimi bölümü tarafından yapılan stres testi Akbank'ın piyasa riski politikalarında da öngörüldüğü üzere faiz oranı stres testini içermektedir. Stres testinin sonuçları varlık ve yükümlülükler komitesi tarafından incelenmektedir. 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerinde diğer tüm değişkenlerin sabit kaldığı ve TL ve yabancı para faiz oranlarının +,-%1 bandında değiştiği varsayımıyla ana ortaklık dışı paylar ve vergi öncesi kar ve diğer sermaye yedekleri üzerinde vergi hariç oluşacak etki aşağıdaki gibidir;

Faiz oranlarındaki değişim	Net kar/zarar etkisi		Değer artış fonları etkisi	
	2008	2007	2008	2007
(+) %1	(135,000)	(108,004)	(49,111)	(175,996)
(-) %1	127,000	87,094	35,220	184,906

Akbank kur riski ve faiz oranı risklerini piyasa riskini oluşturan en önemli iki bileşen olarak değerlendirmektedir. Piyasa riski "içsel model" ve "standart metot" olmak üzere iki ayrı yöntem ile ölçülmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

“İçsel model”e göre piyasa riski, değişik risk faktörlerini dikkate alan Riske Maruz Değer (“RMD”) yaklaşımıyla ölçülmektedir. RMD hesaplamalarında, varyans-kovaryans, tarihsel benzetim ve Monte Carlo simülasyonu metotları kullanılmaktadır. Kullanılan yazılım ileri verim eğrisi ve volatilité modelleri ile hesaplamalar yapabilmektedir. RMD modeli, %99 güven aralığı ve 10 günlük elde tutma süresi varsayımlarına dayanmaktadır. Piyasa riski menkul kıymetler portföyü bazında ve kur riskini de içerecek şekilde günlük ve haftalık olarak ölçülmekte ve Banka Üst Düzey Risk Komitesi’ne raporlanmaktadır. Banka Üst Düzey Risk Komitesi piyasa riski ile ilgili olarak limitler belirlemektedir ve piyasa koşullarına göre sürekli olarak limitler gözden geçirilmektedir. Belirlenen limitlerin uygulanması yetki sınırlandırmalarına tabi tutulmakta ve böylece kontrol etkinliği artırılmaktadır.

RMD analizleri, senaryo analizleri ve stres testleri ile desteklenerek beklenmedik ve gerçekleşme olasılığı düşük ancak etkisi büyük olayların ve piyasalardaki dalgalanmaların etkilerini de göz önünde bulundurmaktadır. Model çıktılarının geriye dönük testleri düzenli olarak yapılmaktadır.

“Standart metot” a göre piyasa riski, menkul kıymetler portföyü bazında ve Grubun kur riskini de içerecek şekilde günlük ve haftalık olarak ölçülmekte ve üst düzey yönetime raporlanmaktadır.

Aşağıdaki tablo (*) 1 Kasım 2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik”in “Piyasa Riskine Esas Tutarın Hesaplanması”na ilişkin 3 üncü bölümü uyarınca “Standart Metot ile Piyasa Riski Ölçüm Yöntemi”ne göre 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Akbank’ın piyasa riski hesaplamasının ayrıntılarını göstermektedir.

	31 Aralık 2008			31 Aralık 2007		
	Ortalama	Yüksek	Düşük	Ortalama	Yüksek	Düşük
Faiz riski	154.327	188.238	97.312	173.305	193.594	167.506
Döviz kuru riski	29.610	19.730	34.010	51.996	62.026	39.077
Sermaye riski	787	686	1.211	1.445	954	598
Toplam (**)	184.724	208.654	132.533	226.746	256.574	207.181

(*) Yukarıdaki tablo Akbank’ın 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu’na ilişkin olarak 1 Kasım 2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelikler’den Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik (“Yönetmelik”) hükümleri çerçevesinde, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (“TMSK”) tarafından yürürlüğe konulan Türkiye Muhasebe Standartları (“TMS”) ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları (“TFRS”) ile bunlara ilişkin ek ve yorumlara (tümü “Türkiye Muhasebe Standartları” ya da “TMS”) ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (“BDDK”) tarafından muhasebe ve finansal raporlama esaslarına ilişkin yayımlanan diğer yönetmelik, açıklama ve genelgelere uygun olarak hazırlanan konsolide finansal tabloları esas alınarak hazırlanmıştır.

(**) Toplam bakiye piyasa riski için hesaplanan toplam sermaye yükümlülüğünü ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2008 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

32.1.2 Sermaye Risk Yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirler, yeni hisseler çıkarabilir ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilir.

Grup sermayeyi net borç/yatırılan sermaye oranını kullanarak izlemektedir. Net borç, hazır değerlerin ve vergi yükümlülüklerinin (cari dönem ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri) toplam yükümlülük tutarından düşülmesiyle hesaplanır.

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle net borç/yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	2008	2007
Toplam borçlar	83.025.409	62.749.391
Nakit ve nakit benzerleri	(7.665.059)	(2.901.156)
Net borç	75.360.350	59.848.235
Özkaynak	17.338.777	16.073.841
Yatırılan sermaye	92.699.127	75.922.076
Net borç/yatırılan sermaye oranı	81%	79%

DİPNOT 33 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

1. Grup'un bağlı ortaklıklarından Sabancı Telekom 2009 yılı içerisinde tasfiye edilmiştir. Tasfiye işlemi 30 Mart 2009 tarihi itibariyle tamamlanmış olup tasfiye bakiyesinden Grup'un sermaye payı olan 7.746 TL tahsil edilmiştir.
2. 10 Şubat 2009 tarihinde bazı Sabancı Ailesi fertlerinin İMKB'ye kote ettirdiği %15,89 oranındaki hisselerin ilavesi ile halka açıklık oranı %37,44'e yükselmiştir.
3. Grup'un Müşterek Yönetime Tabi Ortaklık'larından Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş., T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. ("BEDAŞ") özelleştirme ihalesinde 1.225 milyon ABD Doları tutarındaki en iyi teklifi vermiş ve bunu müteakip 28 Ocak 2009 tarihinde imzalanan Hisse Devir Sözleşmesiyle BEDAŞ hisselerinin tamamına sahip olmuştur. Toplam devralma bedelinin %50'si (612,5 milyon ABD Doları) peşin ödenmiş, kalan bedeli de imza tarihinden itibaren en geç iki yıl içinde ödemek suretiyle taksitli bağlanmıştır. UFRS 3'te öngörüldüğü üzere, söz konusu işletme birleşmesi vasıtasıyla devralınan varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerlerinin tespiti çalışması bu konsolide finansal tabloların hazırlandığı tarih itibariyle devam etmektedir.